National Library
Bibliothèque Nationale
APR 29 1981

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto; Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 17 SESTDIENA, 1981. GADA 25. APRĪLIS 31. GADS

SATURDAY, APRIL 25, 1981

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 75 centu

Pierre Elliot Trudeau

Kanadas ministru prezidenta vēstījums

Patlaban mūsu satversme (konstitūcija) ir Britanijas Parlamenta likums. Tas nozīmē, ka daudzas tās visievērojamākās daļas var mainīt tikai tas pats parlaments. Viens no svarīgākajiem iemesliem mūsu satversmi atsaukt uz Kanadu ir, ka tad beidzot būs mūsu varā mainīt un uzlabot konstitūciju — tas būs visu mūsu pašu valdības darbs. Bija tiešām nepieņemams stāvoklis, ka mūsu tautas valdībai bija jāiet uz Vestminsteres parlamentu, lai panāktu grozījumu kārtībai pēc kuras dzīvojam.

Mūsu tautas attīstībā ir pienācis izšķirīgais brīdis, lai šo problēmu nokārtotu. Mums ir svarīgas domstarpības starp federālās valdības un provinču valdībām dažās pilnvaru problēmās. Ir arī laiks apdomāt, kā, piemēram, tādas iestādes kā augstāko tiesu (Supreme Court of Canada) un senātu varētu uzlabot, lai šīs iestādes varētu labāk kalpot mūsu augošai sabiedrībai. Patlaban mūsu rīcībā nav nekāda likumīgi derīga veida, pēc kā mēs varētu iedarbināt satversmes papildinājumus jeb maiņas (Constitutional Amendments), kas šīs domstarpības starp Kanadas valdībām varētu izlīdzināt.

Lai varētu izdarīt labojumus mūsu valsts federācijā, mums jābūt spējīgiem mūsu satversmi grozīt vai papildināt šeit Kanadā. Provinču premjēri un visu nacionālo partiju vadoņi vienprātīgi atzīst, ka mūsu satversmei jābūt „made in Canada". Bez tam valda vienprātīgs uzskats, ka satversmē būtu jāieslēdz vienlīdzības princips (equalization) un ka mums vajadzīgs tiesību un brīvību statūts (Charter of Rights and Freedoms), kas nozīmētu labāku pilsoņu aizsardzību.

Ir arī vispārīga vienprātība par to, ka mūsu satversmei jāpievieno pārveidošanas un papildu formula ("amending formula"). Mūsu kritiķi saka, lai mēs to nedarām, lai gan — vispārīgi runājot — viņi atbalsta mūsu uzskatu, ka pārmaiņas ir vajadzīgas.

Šī problēma nav jauna: jauni nav arī meklējumi izveidot pieņemamu satversmi. Tikai vienreiz, 1971. g. Viktorijā, visas provinču valdības vienojās pieņemt vienu pārveidošanas formulu. Diemžēl, Kvebeka savu pabalstu atsauca. Es gribu uzsvērt, ka tas nenotika tāpēc, ka Kvebekas valdība uzskatīja formulu par nepieņemamu, bet viņi gribēja

sasniegt citas koncesijas. Vairākas citas provinces tagad ir sekojušās Kvebekas piemēram. Viņas priekšlikumus neatbalstīs, kamēr zināmas koncesijas nav garantētas.

Lai nu kā, es esmu pārliecināts, ka šī ir mūsu pēdējā izdevība mūsu mērķa sasniegšanai. Nebeidzamas diskusijas bez nekāda vadoša noteikuma, kā sasniegt lēmumu, tikai novedīs strupceļā. Mēs nesakām, ka tikai mūsu formula ir lietderīga; gluži otrādi. Ir paredzēts pārejas periods pēc repatriācijas ("patriation"), un šinī laikā provinces varēs iesniegt pārmaiņas priekšlikumus jeb „formulu", ja tās nav vairs apmierinātas ar „Viktorijas formulu". Un ja sarunas par abām formulām atkal beigtos strupceļā, paredzēts noturēt plebiscītu. Citiem vārdiem, ja mēs, valdības, nespējam vienoties, tad Kanadas tautai būs jāizšķir šī problēma. Mēs sagaidām no provinču valdībām, ka viņas vienojas par to, ko pēc saviem apgalvojumiem viņas grib sasniegt un kas mums visiem ir vajadzīgs.

Es nepievienojos to personu uzskatam, ka, mēģinot dalīt Kanadu, vienai vai otrai provincei būtu jādod speciālas privilēģijas; vai arī dotu tai atļauju nepiedalīties vai izslēgties ("to opt out"), ja kāda satversmes pārmaiņa nav pa prātam. Mēs neesam desmit dažādas valstis — mēs esam viena tauta. Mums vajadzīga satversme, kas dod visiem kanadiešiem vienādas tiesības, kuras atspoguļo visu kanadiešu kopīgo vēlējumu — redzēt savas valdības sadarbojamies gaišākas nākotnes labā.

Es esmu pārliecināts, ka mūsu priekšlikumi atbilst mūsu laikmeta vajadzībām, un es patiesi ticu, ka mums tagad jārīkojas. Citādi nākošos piecdesmit gados mēs atkal būsim zaudējuši iespēju atjaunot un labot mūsu federālo sistēmu.

Polijas revolūcija apdraud Sarkano imperiju

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Augšāmcelšanās svētkos Vatikānā Svētais tēvs aizlūdza par vajātiem un cietējiem. Pāvests aizlūdza arī par miera nodrošināšanu pasaulei. Sevišķi zīmīgs bija viņa vēstījums poļu tautai. Svētais tēvs neaizmirsa arī mūs, un pieminēja lūgšanā latviešu valodā Latviju.

Polijā aizvadītā nedēļā notika neticamas lietas. Pašā poļu kompartijas kongresā pirmo reizi atskanēja nesaudzīga kritika, vērsta pret visvareno politbiroju. Vai tas nozīmētu revolūcijas sākšanos pašā poļu komūnistu partijā? Kā Kremlis šo rūgto patiesību spēs norīt, varam tikai minēt. Vai Brežņevs vēl turpmāk piekāpsies?

Jau 1815. gadā toreizējais Eiropas meistardiplomāts princis Klements Vencels von Meternichs brīdināja Krievijas caru Aleksandru: „Poļu nacionālisms sevī slēpj bīstamus revolūcijas dīgļus. Piekāpšanās pret poļu prasībām būs ar neparedzamām sekām."

Cars ignorēja Meternicha brīdinājumu un piešķīra viņa pārvaldītai Polijas daļai liberālu konstitūciju, kas garantēja poļiem daudzas brīvības. Tā bija likteņa ironija, ka tieši poļiem piešķirtās koncesijas iededzināja nacionālas atmodas ugunis visā Austrumeiropā. Poļu piemērs vēlāk iedvesmoja Krievijas revolūcijas kustības pirmos aktīvistus — dekabristus.

Meternicha gars droši vien šodien neļauj gulēt tagadējam Sarkanās imperijas caram Leonidas Brežņevam. Poļu revolūcionārisms pašos pamatos jau apdraud komūnisma sistēmas pastāvēšanas izredzes.

Vēl lielākas galvassāpes Brežņevam sagādā amerikāņu tautas atmošanās, kas tagad jaunā prezidenta vadīta neticami ātri atgūst zaudēto prestižu un spēku.

Kolumbijas raķetes sekmīgais lidojums ir amerikāņus nostatījis tālu priekšā arī stratēģiskā dominancē izplatījumā.

Prezidents Rēgens, ārlietu ministrs Heigs un aizsardzības ministrs Veinbergers, apzinoties Kolumbijas panākumu, tomēr pieļauj militāru konfrontāciju ar Kremli atsevišķās kolīzijās, kuru atrisināšanai pietiks konvencionālās karaspēka vienības un ieroči.

(Nobeigums 20. lp.)

DV TORONTO SIEVIEŠU KORA

ZĪLE

9. GADSKĀRTĒJAIS
KONCERTS

Pie klavierēm Rita Strautiņa.
Programmā: *V. Baštika, J. Kalniņa, J. Norviļa un A. Purva jaundarbu pirmatskaņojumi un citas dziesmas*

Diriģents ARVĪDS PURVS

Svētdien, 10. maijā, pl. 18.00
Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā, Walter Hall, Edward Johnson Building

IEEJA: $ 8.00, pensionāriem un studentiem $ 6.00, jauniešiem līdz 18 g. bez maksas. Biļetes iepriekš pārdošanā pie koristēm, DV grāmatnīcā, tel. 921-7121, Broadview delikatešu veikalā, tel. 465-9905, Gardenia puķu veikalā, tel. 466-1951.

VIETAS NUMURĒTAS.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. G. 25. APRĪLIS, 17. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Kalifornijas tiesā nupat mēģināja noskaidrot, vai cilvēks tiešām cēlies no mērkaķa. Ja tas tā, tad, skatu metot tālā pagātnē, tādi varēja izskatīties mūsu senču lielāko organizāciju vadītāji.

Tautu pašnoteikšanās tiesības Maskavas izpratnē

Tautu pašnoteikšanās tiesības nav mūsdienu politiķu vai tiesību filozofu jaunatklājums. Jau ASV neatkarības proklamēšana 1776. gada 4. jūlijā pamatota uz ,,dievišķām un dabiskajām tiesībām''. Prezidents V. Vilsons atsaucās uz tām savā ziņojumā kongresam 1918. gada 11. februārī, motivējot savus uzskatus par tautu pašnoteikšanās tiesībām. Pirmā pasaules kara rezultātā radās vesela rinda jaunu valstu uz Vācijas, Austro-Ungārijas un Krievijas drupām. 2. pasaules karā daudz tika runāts par pašnoteikšanās tiesībām, diemžēl, vairāk gan attiecībā uz Afrikas un Āzijas tautām. Eiropā tālāk par runāšanu netika, kaut gan 1941. gadā parakstītā Atlantijas Charta — kuŗai pievienojusies arī PSRS — noteica, ka nav atzīstamas teritoriālas pārgrozības, kas izdarītas bez tautas brīvi izteiktas gribas, ka jārespektē ikvienas tautas tiesības izvēlēties tādu valdības formu, kādā tā vēlētos dzīvot, ka jāatjauno valstu iekārta un suverēnitātes tiesības tām tautām, kam tās nolaupījušas agresīvās valstis u.t.t.

Pad. savienībai pievienošanās Atlantijas Chartai noderēja, lai veikli maldinātu savus sabiedrotos Otrā pasaules karā un izklīdinātu bažas, kādas tiem varētu būt par Staļina personu un viņa revolūcionārajiem mērķiem. ,,Labais krusttēvs Džo'' varēja pacienāt Franklinu D. Ruzveltu un viņa padomdevēju H. Hopkinsu ar tādiem šedevriem kā PSRS ,,ultra liberālo'' konstitūciju un J. Staļina 1913. gada programmatisko rakstu ,,Marksisms un nacionālais jautājums'', kuŗā viņš atzīst, ka ,,vienīgi tautai pašai ir tiesības lemt par savu likteni. Nevienam nav tiesības varmācīgi iejaukties citas tautas dzīvē, izpostīt tās skolas un citus iestādījumus, aizkart tās tikumus un paražas, apspiest valodu vai ierobežot tās tiesības... Katrai tautai ir tiesības stāties federātīvās attiecībās ar citām tautām; tai ir arī tiesības pilnīgi atdalīties no kādas citas tautas''. No rietumnieku viedokļa nevarēja būt ne mazākā iebilduma pret šādu Maskavas liberālismu nacionālajā jautājumā.

Tomēr praksē šie vārdi nozīmēja iebrukumu Somijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Ukrainā, Grūzijā u.t.t. Nav nozīmes uzskaitīt visus tos līgumus, ko PSRS pirmajā izdevībā lauzusi. Kā kuriozu atzīmēsim vēl N. Hruščova runu Augstākā Padomē 1955. g. decembrī, nepilnu gadu pirms ungāru sacelšanās: ,,Katrai tautai ir tiesības veidot dzīvi pēc savas gribas. Apspiešana un svešas zemes izpostīšana, ko izdara kāda cita valsts, ir vislielākā netaisnība un negods.'' Tā tas bija vārdos; praksē ungāru vēlēšanos atgūt brīvību un ,,kārtot dzīvi pēc savas gribas'' apspieda PSRS tanki pēc tā paša Hruščova pavēles.

Jau 1918. gadā bija aizmirsti skaistie vārdi par pašnoteikšanās tiesībām bijušām Krievijas apspiestām tautām. Nacionālisms Ļeņinam bija vajadzīgs cara imperijas sagraušanai, izmantojot mazākumtautību uzticēšanos komūnistu propagandas deklarācijām.

(turpinājums 19. lp.)

Lasītāju Vēstules

VĒL TRŪKST DAŽU JAUNSUDRABIŅA VĒSTUĻU

Tuvojas Jaunsudrabiņa 20. nāves diena (1962.28.8.). Starplaikā divas reizes esmu rakstījusi visiem viņa vēstuļu saņēmējiem pēc viņa adrešu grāmatas. Lielākā daļa ir atsaukusies, atsūtījuši, bet daži ir mainījuši savas adreses, vai arī tās tagad rakstāmas citādi, pasts nāk atpakaļ.

Vairāki atbildējuši, ka vēstules nodotas radiem, literātiem vai kolekcionāriem, solot ar tiem sazināties. Daudzos gadījumos atbildes nav pienākušas.

Tādēļ lūdzu visus, kam vēl būtu saglabājušās Jaunsudrabiņa vēstules, sūtīt tās Jaunsudrabiņa mūzejam Minsteres Latviešu Ģimnazijā, lai beidzot tās būtu vienkopus, varētu sakārtot un domāt par kādreizēju iespiešanu.

Neskaitāmi vērtīgi raksti mums trimdā aiziet zudumā, tos glabājot savās paspārnēs. Ja arī tiešām kāds nevarētu šķirties no oriģināliem, lūdzu atsūtie kopijas. Ja uz vietas tās neērti izgatavot, mēs izgatavosim tās skolā un oriģinālus nosūtīsim atpakaļ.

Jaunsudrabiņa mūzeja pārzine: Dr. Austra Rudzīte
Lettisches Gymnasium
Wienburgstr. 52/54
D — 4400 Munster

DĪVAINA IZSTĀDE

Laikraksts The Globe and Mail (23. martā) informē lasītājus par latviešu mākslas izstādi kādā no Toronto bibliotēkām. Tā ,,ceļošot'' arī uz Latviju. Izstādes atklāšanā starp citiem ,,ievērojamiem'' viesiem piedalījies (atklājis?) Latvijas konsuls E. Upenieks. Tā kā 99 proc. kanadiešu nav informēti par Kanadas valdības nostāju Latvijas jautājumā, rodas iespaids, ka atklāšanā piedalījies kāds okupantu varas diplomāts Kanadā, jo, spriežot pēc ģeografiskām kartēm, Latvija ir iekļauta Padomju savienībā. Labi zināms, lai izstādi reprezentētu okupētajā Latvijā, ir nepieciešama okupantu svētība, un tā nebūtu dota, ja tas nebūtu okupantu interesēs.

Kāda paziņa no Latvijas raksta, ka viss, ko mēs šeit darām ,,kultūras apmaiņas'' labā, nāk viņiem tikai par sliktu, vājinot viņu pretestību. Viņi no mums gaida politisku akciju, ne svešas ietekmes kultūru. Pievienojos T. Sīlim (raksts LA ,,Kur mēs ejam?''), ka mūsu vadītāju organizāciju pārstāvji pauž savādas idejas, kā piemēram I. Spilnera runa Losandželosā. Okupantu mērķis ir šķelt trimdas kopību, kas arī ar šejienes pakalpu palīdzību ir izdevies, bet ko gan mēs panāktu ar mākslīgi uzturētu ,,vienotību'', tikai mānītu sevi, ne okupantus. Svētīgāki būtu tikt vaļā no sēnalām.

V. Liepa Toronto

IZVAIRĪTIES NO KONTROVERSĀLIEM LĒMUMIEM

Rakstā ,,Klusā vairākuma balss'' (Latvija Amerikā 12 nr.) T. Sīlis raksta, ka lēmumi, kas pieņemti ar vairākuma balsi, jārespektē visiem. Vai tiešām? T. Sīlis jauc valsts likumus ar biedrību, organizāciju un draudžu pieņemtiem lēmumiem. Brīviem cilvēkiem brīvā zemē ir brīva izvēle, ko tie respektē vai nerespektē, un ja kādam biedram organizāciju lēmumi un mērķi nav pieņemami, tie organizācijas vairs neatbalsta, izstājas no organizācijām vai dibina citas organizācijas. Ja kāda organizācija vēlas kopējam darbam piesaistīt lielu biedru skaitu un gūt plašu sabiedrības atbalstu, tā izvairās pieņemt tādus kontroversālus lēmumus, kas daļai no organizācijas biedriem nav pieņemami, vai arī meklē kompromisus — arī ar mazākumu, ja vēlas šī mazākuma atbalstu. Ja to nedara, rodas sadrumstalošanās, šķelšanās un strīdi, kas nav nevienas organizācijas, nedz arī sabiedrības interesēs. Neviens nedarbosies organizācijā, kuŗas lēmumi un mērķi nesaskanēs ar biedru ieskatiem, ideāliem, sirdsapziņu vai pārliecību. To derētu paturēt prātā arī mūsu centrālo organizāciju kongresu delegātiem, kad tie ierosina kontroversālu un totālu lēmumu pieņemšanu. **R. Hofmanis ASV**

VIENS DIVI TRĪS ...

Okupētās Latvijas kompartijas izdevumā Padomju Jaunatne š.g. 24. martā ievietots zīmīgs dzejolītis. Autors mums izskaidro, kādēļ okupētajā Latvijā ir vislielākais šķirto laulību skaits Pad. savienībā.

Ainārs Trubiņš

Mūsdienīgā rotaļa

Viens, divi, trīs —
Mēs sapratāmies drīz!
Četri, pieci, seši:
Tagad mēs jau sveši.
Septiņi, astoņi, deviņi —
Pie kuŗu paliks bērniņi?!

Nāk desmit — divpadsmit,
Man nākošā, tev — cits! **A. B.**

Impresijas

Mākslinieku vienības ,,Latvis'' izstādē

1981. GADĀ NO 27. FEBR. LĪDZ 1. MARTAM TORONTO

(Turpinājums)

Debesu, zemes, celtņu un ūdeņu traktējumā Emma Dzeguze ir nobriedusi, lietodama plašu un bagātu vizuālās valodas izteiksmes formu. Kā sieviete mākslinieces spēj būt vīrišķīgi drosmīga, veikla un mērķtiecīga. Sevišķi izceļams linogriezums Nemiers, kurā pret stieņoto aizmuguri priekšplānā novietotas ģeometriskos leņķos tvertās figūras. Kaut no ainavām atšķirīgs darbs, liktos svešāks no citiem savā traktējumā, tas tomēr nav pazaudējis ,,kopsaucēju'' citu darbu vidū.

Valdis Didrichsons sevi apliecina par spējīgu abstrakto formu reprezentantu. Gleznā Atspīdumi līnijām un plāksnēm dominējot, panākta aistētisko vērtību parādīšanas spēja. Melno laukumu pretstati, mijiedirbē ar citu toņu pretnostatījumiem, līneārām kustībām, skatītāju neatstāj kā minētāju, bet baudītāju.

Jautri acīgais Alfrēds Jaunzems, gan nebūdams savu dzīvo kollēgu vidū, nesen piepulcējies saviem vecajiem paziņām aizsaulē, izstādē piedalās ar četriem grafikā un jauktā technikā darinātiem darbiem. Čigānu barons, kuŗa pēcteči vēl jautri dzīvojas Alūksnes pilsētā Latvijā un tās apkārtnē, raksturo šīs mūsu zemes minoritāti jo pilnīgi. Iebrūnējušos sejas vaibstos lasām veselu rindu čigānisko īpašību. Kolorītā dominē šiem ļaudīm iemīļotais krāsu zieds. Mākslinieka stiprā puse ir asās novērošanas spējas, dzīvais tēlojums. Viņa pieminēšanai un godināšanai noliktie ziedi pelnīti, ko pierāda arī divu viņa skiču iegāde sabiedriski kultūrālām vajadzībām.

Eižēns Janišs, kalpodams sekmīgi divām mūzām — architektūrai un tēlniecībai (arī grafikai un gleznicībai), devis zemcilni bronzā. Izlietojot visminimālāko — divu plakano plākšņu koncepciju, Janišs panācis skanīgu atrisinājumu. Arpas stīgu rindojums, aptverts ar instrumenta trijstūŗa konstruktīvo ierāmējumu, kompozicionāli pāriet mūzicētājas augumā, roku kustību saliedētā apvienojumā. Jaunavas portrets, kas apcerētajā darbā nosaukts Margrieta, pieskaitāms pie tiem veikumiem, ka ne tikai sava materiāla dēļ, bet arī mākslinieciskās kvalitātēs dzīvos ilgu mūžu.

Ar simboliskiem skulptūras darbiem skatītāju saista Zigfrīds Jurševskis. Mākslinieks izstādē redzamajos darbos ir attīstījis smalku formas vienkāršību, kas tomēr bagāta ar virsmas faktūru kontrastaino dažādību. Neiedziļinoties mākslinieka domu pasaulē, skatītājs viegli var paiet viņa darbiem gaŗām, pat plecus neparaustīdams, kā to dara pīļu mednieks, klusa ezera atspulgus nebaudīdams. Pāršķeltā vienība, Kompozicija Nr. 2, Āzis, ir triju atsevišķu domu atšķirīgi tvērumi. Divas puslodes (puses no veselā — vienotā), atdalījušās, bet vienā no tām saturot kodolu, varbūt atklāj mākslinieku pašu, kas dzīves satricinājumu rezultātā ir sadalījies radošajā viengabalainībā, kodolu saglabājot un redzami atklājot. Kompozicijā Nr. 2 nojaušam to pašu pamatdomu, tikai vispārinātu, cilvēkam kā saturu ietveŗošam traukam rādot vienā no pusēm šampānieša zeltīto mirdzumu, otrā pusē iztukšoto, nevērtīgo ārējo stikla čaulu. Bronzas Āzis, maza formāta skulptūrāls veidojums, tikai dūres lielumā, jūtami parāda šīs ,,dūres'' spēka iemiesojumu, uzbrukuma vai aizstāvēšanās pozicijā tēlotu.

Adolfs Kerāns ar divās technikās darinātiem diviem darbiem Asaraina saule lec un Vasaras izpalīdze parāda sevi par prasmīgu mākslinieku ar lielu talantu apbalvotu, mazrunīgu stāstītāju. Traģikas cauraustā litografija, kaujas steigas, neatlaidīgas kustības dziļuma, virsmas apdares un tekstūrējuma bagātība šo darbu paceļ pāri illustrātīvajam līmenim, novedot skatītāju dziļā pārdzīvojuma stadijā. Kaut visiem jau pazīstams temats, daudzkārt apstrādāts literātūrā, dzejā un daudzos citos mākslas darbos, ar Kerāna acīm skatīts un tēlots tas atgūst nemirstības nozīmi, paliekot vienmēr no jauna inspirācijas avots mākslas pasaulē. Asaraina saule lec paliks ar mūžības vērtību kā mākslas darbs un kā temats, lai kuŗa paaudze to skatītu.

Vasaras izpalīdze pavisam neuzkrītošs, pelēkā šīfeŗa plāksnē darināts seklais bareljefs, gandrīz ar grafikai tuvojošos apdares metodi, noved skatītāju klusā pagalma stūrī, kur vientuļa jaunava veic šķietami necilu darbu — mizo kartupeļus. Ko tur skatīt, ko pie tā kavēties? Tomēr ir jāpakavējas tās pašas vienkāršās pievilcības dēļ. Arī temas kompozicija, noskaņa, arī satura simbolika, Kerāna mākslas kaltuvē pārkausēta, šo jumtam derīgo šīfeŗa plāksni padarījusi par vērtību, pārsniedzot trīs simti sešdesmit dolariem cenotu izstādes katalogā...

Nelaikis Augusts Kopmanis izstādē reprezentēts ar diviem nelieliem darbiem. Baltais zvirbulis un Ragana kā materiālā, tā koncepcijā ir ļoti atšķirīgi, apstiprinot Kopmaņa lielo izteiksmes skālu.

(turpinājums sekos)

PAVASARA GAIDĀS - ZEDELGHEMĀ, 1946.g.

Divi Kalniņi, Alfreds un Jānis, 7. Kanadas latviešu dziesmu svētkos

Jēkabs Vītoliņš savā apcerē par 1879. gadā dzimušo Alfredu Kalniņu raksta: ,,Latviešu Grīgs, tā varētu divos vārdos apzīmēt Alfreda Kalniņa vietu latviešu mūzikas vēsturē. Grīga ietekmē Alfreds Kalniņš meklēja savu īpato latvisko izteiksmi kompozicijā, kam viņš ziedojās ar visu savu dabisko mūzikālitātes un komponista intuicijas spēku. Kā solo dziesmu komponists viņš kļūst pazīstams jau agrā jaunībā. A. Kalniņš nekā no citiem neaizņemas, viņš izteicas gluži personīgi, un viņa izjūta ir tipiski latviska.''

Vēlāk Alfreds Kalniņš pieskaŗas gandrīz visiem mūzikas mākslas novadiem, raksta ar vieglu roku, un viņa opera Baņuta ir pirmā latviešu opera. Viņš reizē ir arī aktīvs diriģents un ērģeļu virtuozs, koncertējot arī ārpus savas zemes robežām.

Dziesmu svētku simfoniskā koncertā dzirdēsim Alfreda Kalniņa simfonisko idilli Mana dzimtene. Tas ir komponista jaunības laiku skaņdarbs un atskaņots pirmo reizi 1906. gada 13. augustā Rīgā Pāvula Jurjāna vadībā.

L. Kārkliņš par šo darbu rakstījis: ,,Nelielajā simfoniskajā idillē Mana dzimtene jau iezīmējas komponista simfonisko darbu galvenā tema — domas par dzimteni, kas izteikts gaiši liriskos mūzikas tēlos.

Orķestŗa miniatūras vispārējo kolorītu ieskicē jau altu, otru vijoļu un flautu klusināti virmojošie trilleri. Skan trihorda intonācijām caurvīta melodija klarnetei, kam ar to pašu motīvu atbild oboja. Ieskanas arī trijstūŗu dzidrie piesitieni. Komponists nelielajam ievadam pievienojis piezīmi — Gani sadziedas, tā paveŗot ieskatu simfoniskās idilles mūzikas saturā. Tālākajā attīstībā pārsvaru gūst stīgu kvinteta siltie tembri. Visas balsis ir melodiskas, vijīgas, pakāpeniski sakuplojas un izveido skanīgu daudzbalsīgu ,,kori''. Nedaudz dzīvākā vidusdaļa tuvāka latviešu tautas dejām ar tām tipisko viegluma rotaļību. Simfoniskā idille beidzas gaišā un mierīgā noskaņā.

Viens no pašreiz rosīgākiem latviešu komponistiem un arī vispusīgākiem skaņražiem ir Jānis Kalniņš. Par Jāni Kalniņu varam teikt to pašu, ko savā laikā mūzikas vēsturnieks Jēkabs Vītoliņš teica par Alfredu Kalniņu — Jānis Kalniņš pieder pie tā saukto ,,dievdoto'' komponistu saimes, kam mūzikas avots paveŗas kā pats no sevis, bez kādām grūtībām. Jēkabs Poruks savās atmiņās par Jāni Kalniņu rakstīja: ,,Viņš bija mūziķis caur un cauri, spožākais, daudzpusīgākais, fantazijā bagātākais no visiem, kas iznākuši no mūsu konservātorijas.'' No J. Kalniņa darbiem pirmkārt pieminamas viņa operas: Lolitas brīnumputns, Hamlets un Ugunī. Komponista interese ir skārusi visdažādākos skaņmākslas novadus.

Bēgļu gaitās Vācijā Jānis Kalniņš koncertēja, būdams gan pianists, gan pavadītājs, un paspēja diriģēt divus simfoniskus koncertus, kuŗos Jānis Kalējs spēlēja Kalniņa jauno vijoļkoncertu.

Kanadā Jāņa Kalniņa vārds ir sevišķi populārs Ņubransvikā, kur viņš strādāja par profesoru kolledžā, bija ērģelnieks, diriģēja kori un diriģēja viņa ierosmē dibināto Fredriktonas simfonisko orķestri. Jāņa Kalniņa skaņdarbi daudzreiz atskaņoti Kanadas radiofonā un koncertos.

J. Kalniņa devums latviešu mūzikas pasaulei arī tagad ir bagāts. Arvīds Purvs par Jāni Kalniņu raksta: ,,Pievēršoties specifiski plašāka rakstura koŗdarbiem, nevar neapbrīnot to formālo lējumu viengabalainību un mūzikālās tematikas dabisko plūsmu. Kuŗam citam latviešu komponistam vēl tik plaši sniedzas žanru dažādības loks? Kā diriģentu viņu raksturo skaidrs, pārskatāms žests un dzīvs mūzikāls temperaments.''

Dziesmu svētkos dzirdēsim Jāņa Kalniņa četrus skaņdarbus. Garīgā koncertā — Sv. Andreja draudzes koŗa pasūtināto skaņdarbu jauktam korim, orķestrim un ērģelēm — Jūsu sirdis lai neizbīstas (Jāņa ev. 14); Otro sonātu ērģelēm — atskaņos ērģelniece Anita Rundāne; Sonāta ērģelēm atskaņota pirmo reizi Austrālijas kultūras dienās Sidnejā ar A. Rundāni par ērģelnieci. Šo darbu A. Rundāne spēlējusi arī latviešu ērģeļu dienās Bostonā un CBC radiofonā.

Kopkoŗa koncertā dzirdēsim Dziesmu svētku rīcības komitejas pasūtināto kantāti ,,Cel mani, dziesma'', rakstītu korim un simfoniskam orķestrim.

T. Ķeniņš par šo darbu rakstīja — ,,Kā tekstā, tā arī mūzikā daudz bagātas un iespaidīgas vielas. Paredzu kantātei gaŗu un sekmīgu mūžu dziesmu svētku un citu apvienoto koŗu koncertos.''

Izlases koncertā Voldemārs Ruševics, Arturs Jansons un Džilla Vītola atskaņos Jāņa Kalniņa Stīgu trio. Šo darbu atskaņo pirmo reizi Gaŗezera dziesmu dienās.

Ž. Zentiņš

Sarkano mandarīnu zemē

Voldemārs Nags

(Turpinājums)

Obligātajā dienestā iesauc tikai nelielu daļu, jo citādi armija kļūtu nesamērīgi liela. No Ķīnas 1 biljonu lielā iedzīvotāju skaita 72 procenti ir jaunāki par 35 gadiem. Dienesta līgums armijā ir 3 gadi, flotē 3 ar pus, aviācijā 4 gadi. Pēc dienesta beigām atvaļinātos valdība nosūta darbā fabrikā vai komūnā. Armijas apbruņojums ir novecojis. Ķīna vēlas no rietumiem iegūt technoloģiju, bet ieročus ražot pati, lai apbruņojumā nebūtu atkarīga no ārzemēm.

[illegible] apakšzemes [illegible]. Viena no tām ir [illegible] pat zem [illegible] laukuma. Tā izrakta ar rokām 3 līmeņos ar apmēram 90 ieejām, bet [illegible] tūristiem nerā[illegible]. Tuneļus būvē 12, 24 un 36 pēdas zem ielas līmeņa. Tie ir 5 pēdas plati un 7 pēdas augsti. Visi Pekingas tuneļi ir savā starpā savienoti. Patvertņu rakšanu iesāka 1969. gadā. Ķīna jūtas Pad. savienības apdraudēta, bet cer karu novilcināt tik ilgi, kamēr tā būs modernizējusi savus bruņotos spēkus.

Pēc mongoļu padzīšanas 1368. g. Ķīna atkal kļuva patstāvīga valsts. 1406. gadā Ming dinastija sāka Pekingā būvēt „aizliegto pilsētu". 15 gadu laikā 200,000 strādnieki [illegible] 250 [illegible] uzcēla daudzas pilis, zāles, vārtus un paviljonus. Kad būve bija pabeigta 1421. gadā, ķeizars Pekingu iecēlējās par galvaspilsētu.

Aizliegtajai pilsētai apkārt izrakts 52 pēdu plats kanālis un ap pilsētu uzcelts 33 pēdu augsts mūris ar sargtorņiem. Pilsētā dzīvoja ķeizars ar savu galmu. Ar atļauju tajā ienākt drīkstēja tikai augstākie ierēdņi un tie, kam tur bija jāstrādā. Likuma pārkāpējus sodīja, nocērtot galvu. Pekingā nedrīkstēja celt ēkas, kas būtu augstākas par mūri, lai neviens nevarētu redzēt, kas notiek aizliegtajā pilsētā.

Pilsoņu kaŗa laikā visas aizliegtās pilsētas ēkas bijušas stipri nolaistas. Valdība tagad visu atjaunojusi agrākajā spožumā, pārvēršot aizliegto pilsētu mūzeja pilsētā.

Ieejam pilsētā pa vārtiem. Pārejot baltiem marmora tiltiem, nonākam pie 3 lielām zālēm, kas ir galvenās ēkas mūzeja pilsētā. Zālēs notikušas visas svarīgākās ķeizarvalsts ceremonijas, kā jaunā ķeizara kronēšana, jaungada svinības un svarīgu lēmumu pasludināšana. Aiz zālēm atrodas ķeizaru privātdzīvokļi. 5 gadsimtu laikā te dzīvojuši 24 Ķīnas ķeizari. Viņu vajadzībām atsevišķās telpās turētas 3000 konkubīnes. Citās ēkās atradās ķeizaru darba telpas un bibliotēkas. Pavisam kopā mūzejā ir 9000 istabu. Parkā ap ēkām daudz putnu un dzīvnieku statuju. Pa visu pilsētu izvietotas milzīgi lielas, spožas metalla bļodas, kuŗās turēts ūdens ugunsgrēku dzēšanai. Ķeizaru privātdzīvokļi vairākas reizes nodeguši un atkal atjaunoti.

Sievietes grūtā darbā Ķīnā.

Pēcpusdienā braucam uz rietumu priekšpilsētu, lai apmeklētu ķeizaru vasaras pili. Tā atrodas lielā parkā, ezera krastā. No krasta līdz kalna virsotnei piekalnē viens aiz otra sabūvēti budistu tempļi un paviljoni. Dažreiz ķeizars vēlējies ēst pusdienas kalna galā. Tā kā virtuve atradās lejā, tad 128 ēdienus kalnup pasniedza pa cilvēku ķēdi — no rokas rokā.

Mājās braucam cauri pilsētas centram. Ir silts vakars un ielas pilnas ļaužu, galvenokārt jauniešu, kas iznākuši atvēsināties, jo saspiestajos dzīvokļos ļoti karsts. Lielajā avēnijā daudzi sēž uz ietves un zem apgaismes spuldzēm, aizņemti spēlēs. Arī laukumā netrūkst cilvēku, kas sapulcējušies grupās, stāv vai sēž uz asfaltētā laukuma. Tālāk no centra, turpretī, ielas tukšas. Pa vāji apgaismotajām ielām manāms tikai vēl kāds rets riteņbraucējs. Dzīvokļu blokēkās tikai daži logi apgaismoti. Ķīna nepazīst nakts dzīvi. No rīta agri jādodas darbā. Pekingā gan 3 televīzijas raidītāji, bet iedzīvotājiem maz aparātu. Programmas arī beidzas agrā vakarā.

Pēdējā dienā Ķīnā agri no rīta atstājam viesnīcu. Brokastis ēdam lidlauka restorānā, te, tāpat kā visā ceļojuma laikā, brokastis rietumu parauga: ceptas olas ar šķiņķi, tosts ar marmelādi vai sviestu, konservēti augļi un kafija. Pa brokastu laiku eskorts izkārtojis izbraukšanas formālitātes un atdevis mums pases. Varam doties un uzgaidāmām telpām, kur vēl atliek tikai uzrādīt iekāpšanas karti.

No Pekingas neiet daudz starptautisko lidojumu. Izlidojam ar Filipīnu gaisa satiksmes sabiedrības DC-8 mašīnu, kas pa ceļam vēl nolaižas Kantonā. Lidojot ir laika palasīt lidlaukā iedoto pēdējo Beijing Review numuru. To valdība reizi nedēļā izdod angļu valodā, un tas rakstīts stingrā marksisma garā, jūtami atšķiŗoties no tās valodas, kādā runāja mūsu ķīniešu pavadoņi un sastaptie studenti.

Lasot Beijing Review, prātā nāk daudzās un dažādās Ķīnas problēmas, gan saimnieciskās, gan politiskās.

Ķīniešu komūnistiskās partijas centrālkomiteja 1978. gada decembrī nolēma modernizēt un paplašināt Ķīnas rūpniecību. Lai to varētu veikt, nepieciešams apmācīt jaunus kadrus, un žurnāls šai sakarībā atgādina Mao tezi, ka kadriem jābūt sarkaniem, t.i. „politiski atbildīgiem"; tai pašā laikā tiem jābūt arī lietpratējiem katram savā arodā vai profesijā. Mācoties ārzemju technoloģiju, kadriem jābūt spējīgiem analizēt apstākļu un atšķirības starp sociālistisko un kapitālistisko iekārtu.

(Turpinājums sekos)

Vatikāna radio piecdesmit gadi

Pāvests Jānis Pauls II pagodināja radio saimi, koncelebrējot Sikstīnas kapellā svēto misu ar radiofonā nodarbinātiem priesteŗiem; no latviešiem to vidū bija Dr. A. Brumanis.

Kā zināms, Sikstīnas kapellā notiek tikai vissvinīgākie dievkalpojumi un tur ievēl pāvestu. Koncelebrantu vidū kā pirmais bija Vatikāna valsts sekretārs kardinālis Kasaroli.

Šinī radiofonam pieslēgtā misā dziedāja radio darbinieki latīņu valodā. Pirmais lasījums bija lietuviešu valodā; to nolasīja K. Lozoraitis. Aizlūgumi bija poļu, franču, etiopiešu, vācu, ķīniešu un spāņu valodā. Vācu valodas aizlūgumu nolasīja kādreiz Latvijā pazīstamās Nabadzīgās Jēzus bērna kongregācijas māsa Klāra Terēzia, otra tās pašas kongregācijas māsa Terēzite Marija — darbiniece latviešu raidījumos, dziedāja korī. Viņas abas saņēma svēto komūniju no paša pāvesta rokām, tāpat kā izpalīdze latviešu raidījumos Anna Lomane, kas arī dziedāja korī.

Svētrunā pāvests pasvītroja Vatikāna radio lielo sūtību sniegt reliģisko mācību zemēs, kur cilvēki cieš par viņu uzticību Kristum. Pāvests norādīja, ka evaņģelizācija ar radio palīdzību pieprasa nemitīgus pētījumus, lai pielāgotos vietējās kultūras vajadzībām, kā arī izteiksmīgu valodu un radītāju garu. Vatikāna radio kalpo baznīcas vienībai un reliģijas brīvībai, aizstāvot apdraudētās baznīcas. Pāvests piezīmēja arī, ka Vatikāna radio darbinieki ir izcelti baznīcas centrā, kas tiem uzliek īpašu atbildību un par ko tiem jābūt pateicīgiem, turpinot evaņģelizāciju pazemīgi un ar paļāvību, zinot, ka Jēzus Kristus tos sūta mācīt visas tautas, kā Viņš to bija teicis pēc augšāmcelšanās saviem mācekļiem. Kristus apustuļi šo uzdevumu ir izpildījuši caur divi tūkstoš gadiem, liecinādami ar vārdiem un darbiem par evaņģeliju un tā pārveidotāju spēku. Pāvests pielīdzināja apustuļa Pēteŗa pirmo runu Vasarsvētku dienā, atstāstītu Apustuļu darbu grāmatas 2. nodaļā, divdesmitā gadsimta Pēteŗa pēcteču — pāvesta runām radiofonā. Abos gadījumos vēsts ir tā pati, kas domāta arī abos gadījumos visai pasaulei. Jānis Pauls II izteica vēlmi, lai pāvestu runu iznākums būtu pievēršanās ticībai, tāpat kā tas bija ar apustuļa Pēteŗa runas klausītājiem, kas, iekšēji atjaunoti, guva jaunu dzīvību. Jānis Pauls II pasvītroja arī sakaru starp vārdu un ticību, kas nāk no dzirdēšanas, beidzot sveicot visus klausītājus, īpaši tos, kam jācieš par Kristu un kas pāvestam ir tik tuvi.

Pašreiz Vatikāns raida pastāvīgi 34 valodās un laiku pa laikam vēl 7 citās valodās, neskaitot dievkalpojumus, kas ir arī senās liturģiskās valodās. Katru dienu kopā ir 31 stundu un 20 minūtes gaŗš raidījuma laiks, no kuŗa pus stundu aizņem latviešu valoda, jo ik dienas 15 minūšu gaŗais raidījums ir atkārtots nākošā rītā. Dievkalpojumi aizņem 2 stundas un 20 minūtes un mūzika 4 stundas.

Sakarā ar jubileju bija sarīkota izstāde un rādīta filma, kas uzņemta Vatikāna radio atklāšanā, kur redz pāvestu Piju XI sarunājamies ar radio atklājēju un Vatikāna radio iekārtotāju Vilhelmu Markoni, kuŗa vārdā nosauca vienu no Vatikāna radio zālēm.

*

Latviešu raidījumi notiek katru dienu pl. 17.30 pēc Viduseiropas jeb pl. 19.30 pēc Latvijas laika uz īsviļņiem 25,61 m, 31,17 m un 41,93 m. Vakara raidījumi tiek atkārtoti nākošā rītā pl. 5 pēc Viduseiropas jeb pl. 7 pēc Latvijas laika uz īsviļņiem 25,55 m, 31,10 m un 41,38 m.

RAIBĀ NEDĒĻA

DESMIT GADU PRIEKŠĀ KREMLIM

Amerikāņu Kolumbijas izplatījuma raķešu lidmašīnas veiksmīgais pirmais lidojums nenoliedzami ir vienreizēja mūsu gadu simteņa neticamas tehnoloģijas sasniegumu manifestācija. Kolumbijas

Ar Kolumbijas misiju amerikāņi izplatījumā aizsteigušies priekšā Kremlim.

misiju vēl pilnībā grūti aptvert, jo patiesībā tā ir revolūcionārs pagrieziens skrējienā uz dominēšanu pasaules izplatījuma izmantošanā zinātniskiem, komerciāliem, bet, pats galvenais, stratēģiski militāriem mērķiem. Kolumbiia, kas būtībā ir raķetes un lidmašīnas krustojums, ir ne vien lielākais izplatījuma kuģis ar pāri par 20 tonnu kravas nestspēju, bet to pēc dzinējspēka atjaunošanas varēs izlietot no jauna simts un vēl vairāk citiem lidojumiem. Varbūt, ka vēl mūsu dienās piedzīvosim brīdi, kad Kolumbijas raķešu lidmašīnas aizsūtās tagadējos džetus un lidojums apkārt zemeslodei ilgs varbūt tikai dažas stundas.

Kamēr aizvadītos desmit gados Pad. savienība, sūtot vienu astronautu izplatījumā pēc otra, šķita tālu aizsteigusies priekšā amerikāņiem, tad tagad ar Kolumbijas revolūcionāru technoloģijas brīnumsasniegumu pēc lietpratēju domām amerikāņi vienā paņēmienā ir aizsteigušies izplatījumā Kremlim priekšā vismaz par desmit gadiem. Pats galvenais ir tas, ka reizē ir paralizēts krievu izplatījuma ieroču līdzšinējais pārākums un radīta jau konkrēta drošība eventuāla ienaidnieka atomieroču uzbrukuma atvairīšanai.

Par jauniem slepeniem ieročiem militāri lietpratēji parasti nemēdz runāt, bet vienmēr piesardzīgie britu zinātnieki jau tagad runā, ka Kolumbijas klases izplatījuma lidmašīnas droši vien būšot apbruņotas ar nāves stariem (laser beams), kas spēšot vajadzības gadījumā izņemt no apgrozības visus Kremļa elektroniskos novērošanas un arī uzbrukuma ieročus izplatījumā.

PREZIDENTS ATGRIEŽAS DARBĀ

Prezidents Ronalds Rēgens aizvadītajā nedēļā jau ik dienas varēja veltīt 4—5 stundas, uzklausot savu tuvāko līdzstrādnieku ziņojumus un dodot svarīgus norādījumus Baltā nama operātīvām personām. Patlaban viņš gatavo vēstījumu amerikāņu likumdevējiem un tautai, kas sagaidāms tuvāko pāris nedēļu laikā.

Lielajā piektdienā Rēgenu Baltajā namā apciemoja Ņujorkas katoļu archibīskaps, kas viņam nodeva pāvesta veltī — bībeli. Augstajam katoļi baznīcas priesterim Rēgens norādīja, ka tikai pateicoties Visvarenā gribai atentātā saudzēta viņa dzīvība. Kā zināms, lode iestrēga prezidenta krūtīs tikai dažus centimetrus no viņa sirds.

„Es savā tālākā mūžā katru dienu uzskatīšu kā Dieva žēlastības piešķirtu un centīšos tā Kunga žēlastību attaisnot," bībeli saņemot, liecināja prezidents Rēgens.

Vai ikviens cilvēks nevarētu pateikties tam Kungam par katru dāvāto mūža dienu? Ikdienas trauksmē mēs bieži vien to aizmirstam.

ŽISKĀRS CĪNĀS PAR PALIKŠANU PREZIDENTA AMATĀ

Francijas prezidenta Žiskāra politiskā karjēra nopietnu pārbaudījumu piedzīvos š.g. 26. aprīlī, kad notiks prezidenta vēlēšanu pirmais gājiens

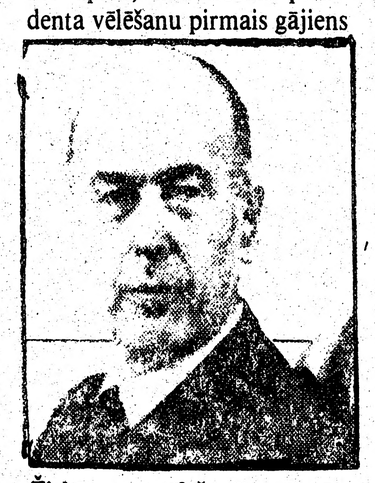

Žiskārs cer vēlēšanās uzvarēt.

un 10. maijā, kad otrā gājienā izšķirsies šo vēlēšanu uzvarētājs. Pirmajā gājienā pēc Francijas sabiedrisko domu pētīšanas institūtu pēdējiem rezultātiem Žiskāram ir izredzes saņemt 27 proc. vēlētāju balsu atbalstu, bet viņa nopietnākam pretiniekam sociālistam Mitterandam ir izredzes saņemt 24 proc. balsu. Degollistu kandidāti Čiraks un Maršajs katrs cer dabūt 19 proc. balsu. 10. maijā frančiem būs jābalso par tiem diviem kandidātiem, kas 27. aprīlī būs dabūjuši lielāko balsu skaitu un tādējādi var pieņemt, ka vēlēšanās Žiskāra pretinieks izšķirīgā gājienā būs sociālists Mitterands. Atzīmējams, ka iepriekšējās prezidenta vēlēšanās 1974. gadā Žiskārs Mitterandu pieveica tikai ar nedaudz pāri par 1 proc. lielu balsu vairākumu. Lietpratēji domā, ka tas pats atkārtosies š.g. 10. maijā.

ŠASTAKOVIČA DĒLS UN MAZDĒLS CEĻĀ UZ AMERIKU

Staļina sarkanā galma slavenā komponista Šastakoviča dēls diriģents Maksims kopā ar mazdēlu pianistu Dimitriju, viesojoties Rietumvācijā, izšķīrušies par palikšanu rietumos. Abi jaunie padomju politiskie bēgļi cer pievienoties savu draugu grupai Amerikā. Sava laika bēglis slavenais čellists Rostopovičs jau sācis kārtot nepieciešamās formālitātes amerikāņu iestādēs. Rostopovičs kopā ar citiem izbēgušiem Pad. savienības slaveniem mūziķiem paredzējis Šastakoviča dēla un mazdēla uzstāšanos Karnegī koncerta zālē un Kenedija centrā. Šāda neparedzēta kultūras darbinieku vienpusīga izmaiņa nebūt nav patīkama Kremlim.

Maksims Šastakovičs izšķīrās palikt rietumos.

ARĪ MAZIE KOMŪNISTI POLIJĀ SACEĻAS PRET PARTIJAS AUTARCHIJU

Politisko notikumu attīstība Polijā pagājušā nedēļā sagādājusi lielāko pārsteigumu, kad poļu kompartijas kongresā simtiem delegātu asi kritizēja partijas valdību un nostājās Valesas brīvo arodbiedrību strādnieku prasību aizstāvju pusē. Reizē poļu zemniekiem atļauts dibināt arī savu Solidāritātes arodbiedrību. Un tā klusā revolūcija Polijā ievirzījusies gluži jaunās, Maskavai gauši nepatīkamās sliedēs — pret partijas augstākiem funkcionāriem pirmo reizi sacēlušies ne tikai poļu vienkāršie bezpartejiskie nacionālie strādnieki, bet arī strādnieki, kas nāk no pašas komūnistu partijas trimdā. Maskava vēl gan apgalvo, ka poļu komūnistu partija tikšot galā ar pretvalstisko elementu izraisītiem sarežģījumiem. Pēdējos notikumus var uzskatīt par Valesas studentu, zemnieku un katoļu baznīcas kopīgas akcijas lielu panākumu.

Valesam pievienojas komūnistu partijas disidenti.

Par sensāciju jāuzskata ziņa no Vašingtonas, ka ASV atjaunošot Pad. savienībai pārtrauktos labības sūtījumus, ja pēdējā neiejaukšoties Polijas iekšējās lietās. Baltais nams šo informāciju nedz apstiprina, nedz arī atsauc, bet vairāki amerikāņu senātori apgalvo, ka kviešu sūtījumu atjaunošana iespējama jau tuvāko pāris nedēļu laikā. Un tā var iznākt, ka sarkanarmijas iesoļošanu Polijā šoreiz aizkavēs pavisam neparedzēts ierocis — amerikāņu kviešu sūtījums, kas tik nepieciešams sarkanās imperijas vergu izsalkušo vēderu piepildīšanai.

MASKAVA RUNĀ AR KASTRO

Atzīmējot 20. gada dienu kopš amerikāņu atbalstītie nacionālie kubieši piedzīvoja traģisku militāru neveiksmi Bay of Pigs operācijā, Kubas diktātors Kastro, desmitiem tūkstošu krievu moderniem ieročiem apbruņotiem kubiešu miličiem aurojot, deklarēja, ka Kuba esot spējīga atvairīt jebkādu jaunu amerikāņu militāru dēku. To, ka viņa režīms var eksistēt tikai pateicoties 3 milj. dolaru dienā lielam Kremļa atbalstam, Kastro protams noklusēja. Kastro aso uzbrukumu Vašingtonai uzskata par Pad. savienības orķestrētu soli izjaukt varbūtējas Kubas un ASV attiecību uzlabošanas iespējas.

ŠARANSKA DZĪVĪBA BRIESMĀS

Pazīstamā Pad. savienības disidenta Anatolija Šaranska veselības stāvoklis pēdējos divos mēnešos pēc vairākiem izolācijā pavadītiem mēnešiem ir bīstami pasliktinājies. Viņa redzes spējas ar katru dienu kļūstot vājākas un viņš tagad sveŗot tikai 90 mārciņas. Visas pasaules žīdu politiskā aktīvitāte nav spējusi iespaidot Kremli apžēlot Šaranski, kas patiesībā cietumā atrodas tikai tādēļ, ka viņš savā laikā protestēja pret Pad. savienības Helsinku līgumā doto solījumu nepildīšanu. Čeka Šaranski apcietināja 1977. g. martā un notiesāja viņu par slepenas informācijas nodošanu Savienotām valstīm.

Šaranska veselība briesmās.

Kastro miliči Bay of Pigs atceres mītiņā.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

„Rožu tēvs"

Tā var dēvēt agronomu Pēteri Māliņu, Bruklinas botāniskā dārza rožu speciālistu un rožu nodaļas jeb Kranforda piemiņas rožu dārza vadītāju.

Agronomu Māliņu mēdz arī dēvēt par „rožu karali". Karaļi gan vairāk rūpējas par sevi un liek citiem par sevi gādāt, taču Pēteŗa Māliņa izturēšanās pret rozēm ir pretēja. Viņš vairāk rūpējas par tām nekā pats par sevi. Pat atvaļinājumu viņš neņem uz reizi ilgāk par nedēļu, lai tikai rozēm nebūt jācieš. Katru rozi P. Māliņš pazīst un aprūpē ar tēviškīgu mīlestību un gādību. Gaŗām ejot, dažai viņš nogriež nokaltušu zaru vai novītušu ziedu, dažu noglāsta, pārbauda auga veselības stāvokli, apskata, vai nav uzmetušies parazīti, kā arī novērtē zemes mitrumu. Pats viņš arī ir izaudzējis jaunu rožu šķirni, kuŗu sauc Peter Malin's rose. Ar to viņš ir darījis sevi pazīstamu. Redzot viņa rūpību un gādību par rozēm, var teikt: „Īsts rožu tēvs!"

Par slaveno Bruklinas rožu dārzu biju dzirdējis jau agrāk. Nolēmu to apmeklēt, kad būšu Ņujorkā. Kādu rītu oktobŗa sākumā, kad Ņujorkā vēl rozes bija pilnos ziedos, abi ar lauleni devāmies turp. Ar grafitu „izrotāto" pazemes vilcienu, kas gāja klikadi klik no Manhatenas salas līdz gala stacijai — Bruklinas mūzejam, tā sakot, aizklidzinājām 45 minūtēs. Mūzejam tieši blakus ir botāniskais dārzs, kuŗu atļauts publikai apmeklēt bez maksas.

Iegājām lielā parkā. Gaiss bija svaigs, visapkārt klusums, kas ir neparasts Ņujorkā. Iespaids bija patīkams. Nu jāsameklē rožu dārzs un tā kopējs. Kaut virziens nebija zināms, izrādījās, ka esam gājuši pareizi. Drīz vien ieraudzījām rozes un vīru zaļā virsvalkā ap tām lokāmies. Kā tad, pats Māliņš gan. Pēc sirsnīgas sasveicināšanās sākās mūsu iepazīstināšana ar rozēm. Te, lūk, ir tējas roze, te floribunda, nākošā kāpjošā, kuŗa jau sasniegusi 53 gadu vecumu. Rožu šķirnes nosauktas dažādu slavenību vārdā, viena pat Josefa Staļina vārdā. Kaut viņš bija liels slepkava, tomēr esot mīlējis rozes.

Rožu kopējs pastāsta par dažādām šķirnēm un to īpatnībām. „Nav vērts mēģināt rozes audzēt, ja tās dienā nesaņem 4 stundas sauli. Rozes mīl siltu galvu, bet vēsas kājas", saka agr. P. Māliņš. Rozes ir cītīgi jālaista, jāmīglo pret sēnīšu slimībām un parazītiem, jākopj arī zeme. Darba ar tām ir diezgan, bet arī daudz daiļuma un prieka.

Agronoma Māliņa aprūpē ir 5000 rožu dēstu ar 900 variācijām, kuŗas viņš visas zina no galvas.

Rozēm ir arī jāiekaŗo savs stāvoklis pasaulē. Tām jāiet cauri visādām pārbaudēm. Labas un atzītas ir rozes, kas izturējušas visas Amerikas rožu selekciju savienības pārbaudes (All-American Rose Selection Inc.). Tās var lietot dažādiem krustojumiem un jaunu šķirņu audzēšanai. Selekcijas darbs ir lēns, prasa zināšanas un lielu rūpību. Reizēm tas cieš no vandaļiem, kuŗi apmeklē rožu dārzu. Lai rozes pasargātu no nevēlamas aputekšņošanas, tām uzliek apsegu. Vandaļi šos apsegus nereti norauj, un līdz ar to iesāktais darbs ir pagalam. Ir arī grūti dabūt labus un apziņīgus dārza strādniekus", saka agronoms Māliņš. Labākie palīgi esot brīvprātīgie, kuŗiem patīk rozes. Kamēr runājam, pienāk kāds pensionārs un prasa Māliņam, kas viņam šodien būtu jādara. Daudzi pensionāri nākot strādāt rožu dārzā svaiga gaisa un fizisko vingrinājumu dēļ. Nākot strādāt arī ārsti un mācītāji, lai izklaidētu garīgo slodzi un gūtu fiziskos vingrinājumus.

P. Māliņš aizved mūs uz „tējas māju", kuŗu no visām pusēm apskāvušas rozes. Šeit katru pavasari notiek liels tējas cienasts (tea party), kuŗā piedalās daudzas prominentas personas. Apkārtējie ziedošie koki un rozes radot burvīgu iespaidu. „Mums ir vājas un izturīgas rozes", saka P. Māliņš Katru gadu rožu dārzs jāpiepilda ar 150 — 200 jauniem dēstiem.

Agronoma Māliņa aprūpē ir arī Luizes Hunnevelas rožu dārzu projekts un iekārtošana Albertsonā, Longailendā, kas arī pieder pie Bruklinas botaniskā dārza.

Starptautiskos kongresos un kursos P. Māliņš ir piedalījies ar referātiem par rožu audzēšanu. Viņš ir arī sarakstījis angļu valodā grāmatu par rozēm — Peter Malin's Rose Book. Šī grāmata dod labu informāciju par rožu šķirņēm, to stādīšanu un kopšanu. To var pasūtināt apgādā Dodd, Mead & Co., 79 Madison Ave., New York, NY 10016, USA, vai no Brooklyn Botanic Garden Shop, 1000 Washington Ave., Brooklyn, NY 11225, USA. Cena $12.50 US.

1980. gada rudenī agronoms P. Māliņš saņēma no „All-American Rose Selections Inc." augstāko atzinības balvu par Bruklinas botāniskā dārza rožu izcilo kvalitāti un publisko rožu dārzu izkopšanas veicināšanu.

Pēteris Māliņš ir dzimis Liezerē. Kādreiz gribējis būt advokāts, bet savus uzskatus mainījis un sācis studēt lauksaimniecību. 1948. gadā viņš beidzis Minchenes Tehniskās Augstskolas lauksaimniecības fakultāti un ieguvis agronoma gradu. Viņa speciālitāte ir dārzkopība. Kopš 1949. g. rudens P. Māliņš strādā Bruklinas botāniskā dārzā. Tur viņš ir atradis savu īsto pasauli. Darbs viņam rada prieku un pašapmierinājumu, laiks skrienot kā vēja spārniem.

Pēteris Māliņš ir arī aktīvs latviešu sabiedriskajā darbā, raksta „Laikā", agronomu biedrības žurnālā „Zeme un Tauta" un ir Latvijas mācībspēku apvienības biedrs. Bijis amatos arī savā korporācijā Fraternitas Venenica.

Latvieši var būt lepni ar agronomu Māliņu, jo viņš ir pazīstams plašākā amerikāņu sabiedrībā un vienmēr uzsvēris, ka nāk no Latvijas. Lai viņa dzīve ir viens rožu dārzs nākotnē!

A. Vanags

Agr. P. Māliņš ar augstāko apbalvojumu rožkopībā savā rožu dārzā 1980. g. septebrī.

Mūžīgais Kalpaks

Marta nozīmīgo dienu piemiņai Hamiltonas pensionāru apvienība 12. martā Hamiltonas latviešu biedrības zālē bija rīkojusi Kalpaka un citu varoņu piemiņas pēcpusdienu.

Pēc tradicionālās garīgās dziesmas priekšnieks F. Petrauskis aicināja viešņu no Toronto, rakstnieci Birutu Senkēviču, teikt svētku runu.

Runātāja pakavējās pie varoņu vispārējās nozīmes mūsu tautas dzīvē un raksturoja varoņu simbolus. Tautas aiziet bojā, ja viņām nav savu ideju — savu leģendu.

„Mēs visi esam sirmgalvji, kas sirdīs kā dārgu atmiņu glabājam brīvās Latvijas rītausmu. Raksturīgas dienas mūsu tautai ir 18. un 11. novembris un plkv. O. Kalpaka — dzīvā Lāčplēša nāves atceres diena. Lai cik drošs liekas miers, kas dibināts uz kailu bruņotu spēku, varu, tam jāsabrūk, ja nav sakautas idejas, kas to apdraud. Ir svarīgi, cik stipri mēs šīm idejām ticam un esam gatavi par tām cīnīties. Latvju tautai, kas 700 gadus cieta zem svešas varas, bija sapnis — idejas, kam pamatā bija vēsturiska leģenda. Mūsu politiskie darbinieki, rakstnieki un varoņi par to cīnījās un sasniedza savu ilgu piepildījumu — ienaidnieku padzīšanu no mūsu zemes robežām.

Plkv. O. Kalpaks prata šo ticību saviem karavīriem dot ar vārdiem: „Mēs esam latvieši, un mums pašiem jāpārvalda mūsu zeme." Tautu pārņēma dziļš patriotisms, kas karotājus pārvērta un saistīja neuzvaramā vienībā.

Rakstniece pakavējās pie grūtībām, kādas bija kalpakiešiem jāpārvar, lai iegūtu tautas uzticību, kā arī pie pēdējās cīņas pie Airītēm, izvadīšanas un saņemtās ziņas, ka Visagales kapsētā tēlnieka Zāles laukakmenī cirstais piemineklis esot apgāzts un plkv. O. Kalpaka tēls saskaldīts. Runu rakstniece illustrēja ar E. Virzas, Raimonda Bebra un saviem dziesmiem.

Klausītāji sumināja runātāju ar ilgiem aplausiem. **B. P.**

SV. PĒTERSBURGA

● Ilmāra Dzeņa plānotais un vadītais „Kabarē vakars" bija pulcinājis ap 200 apmeklētāju, dodot 1215 dolaru atlikumu nama izbūvei. Piedalījās nesen nodibinātais kvintets „Ilmārs Dzenis un dienvidnieki", kā arī A. Legzdiņš un A. Birkēns no Čikagas Piecīšiem. Deju mūziku spēlēja Runču vadītājs A. Grīnbergs no Hamiltonas, piedaloties turienes mūziķiem, E. Lūsis papildināja deju mūziku ar skaņu lenšu atskaņojumiem. Latviešu biedrības dāmu komiteja M. Rutkas vadībā gādāja par kafiju un cienastu.

Literāro sarīkojumu virkne

CENTRĀLĀS KULTŪRAS DIENAS KALAMAZŪ

Centrālo Kultūras dienu sarīkojumos iekļaujas ne tikai rakstnieku pēspusdiena, bet arī vairāki atsevišķi literāri vakari. Pēc Kultūras dienu atklāšanas, kas notika 28. martā ar aktu un Jāņa Kļaviņa dziesmu koncertu, 31. martā Latviešu biedrības namā rakstniece un dzejniece Indra Gubiņa referēja par tematu: „Dainu ietekme latviešu modernā dzejā". Referāta beigās autore lasīja dzejoļus, kas radušies dainu ietekmē. Indras Gubiņas vakaru ievadīja rīcības komitejas loceklis rakstnieks Ernests Aistars.

Prof. Emma Lauberte runāja par Aspāzijas un Brigaderes Jelgavu. Pēc kafijas pārtraukuma Gaŗezera vidusskolas direktors A. Bolšteins deva vērtējumu: "Kas darīs darbus nākotnē". Šo sarīkojumu ievadīja rīc. komit. loceklis korporācijas kopas seniors Albins Dravnieks.

Trešajā vakarā skolotāja Berta Maine stāstīja par Frici Bārdu, bet dziesmas ar Friča Bārdas tekstu dziedāja Emma Patvaldniece Dairas Langenas klavieŗu pavadījumā.

,Rakstnieku pēcpusdienu ievadīja Ernesta Aistara uzruna, savus darbus lasīja Zinta Aistara, Anita Dzirne, Ilze Kleinberga, Lidija Lideka, Ojārs Jēgens, Kārlis Ķezbers, Kārlis Zvejnieks, Rūdolfs Norītis. Visi minētie sarīkojumi notika Latviešu biedrības mājā. Par apmeklētāju pacienāšanu ar maizītēm un kafiju rūpējās Latviešu biedrības dāmu komiteja.

Kultūras dienu sarīkojumos vēl ietilpa sarīkojums Jaunatne mūsu nākotne. Ievadvārdus sacīja ALJA priekšniece Astrīda Sprūdža un ALA Kultūras biroja vad. Konstantīns Sventeckis. Ar priekšnesumiem piedalījās jaunā soliste Linda Richtere, dziedātājas „Saules meitas" Daces Copland vadībā, dejotāji „Jautrais pāris" Gunas Asones vadībā un Grand Rapidu koklētāju grupa Māras Zirnes vadībā. Deju mūziku spēlēja Indianapoles Atmiņas.

Pēdējais Kultūras dienu sarīkojums bija 3 cēlienu komēdija „Grāmatvedības kļūda" Toronto latviešu ģimnazistu sagatavojumā un režisora H. Miķelsona vadībā.

V. Boķis

SKENEKTEDIJA

● Skenektedijas latviešu ev. lut. draudzes gada sapulcē 15. martā prāv. Kr. Valters ziņoja par garīgo aprūpi. Draudzei pievienojušās 5 personas, izskaitītas divas, miris viens. 18. novembŗa dievkalpojums noticis kopā ar katoļu draudzi, sprediķojis prāv. Pudāns. Bērnu Ziemas svētku eglītes sarīkojums rīkots kopā ar Albānijas latviešu klubu. Neparasti labi veikusies līdzekļu vākšanas akcija, vākti ziedojumi Vietnamas bēgļiem. Meklēts mācītāja aizstājējs slimības reizēs, bet bez sekmēm. Kasieris T. Ērglis ziņoja, ka budžetam bijis atlikums. No 70 draudzes locekļiem sapulcē piedalījās 37.

ŅUJORKA

● Latvijas neatkarības atceres sarīkojums 1981. gadā paredzēts 21. novembrī Linkolna centra Avery Fisher zālē. Pēdējos divi gados šis sarīkojums Ņujorkā noticis labās un lielās telpās ar izciliem priekšnesumiem. Pēdējā sarīkojumā Karnegija zālē bija pāri par 2000 apmeklētāju, bet gadu iepriekš Linkolna centrā Tulija zālē pietrūka vietu.

Vīta vāra viesībām.
Tel.: 491-9465.

Latviesi Floridā

„Holy Name" baznīcā St. Petersburgā 1. martā bija pulcējusies turienes nelielā latviešu katoļu draudze un garīgās mūzikas cienītāji, lai noklausītos garīgo koncertu, kas iekļāvās sekojošā dievkalpojumā, ko vadīja prāv. Antons Justs.

Koncertā piedalījās bijušā Latvijas Nacionālās operas soliste Izolde Pulciņa-Baumane, Latviešu sieviešu sekstets un ērģelnieks Vladislavs Vištelis.

Programmu ievadīja ērģelnieks Vladislavs Vištelis ar nezināma 17 g.s. autora Prelūdi, tāpat nezināma autora Lai slavēts Jēzus mans dziedāja sieviešu sekstets. Sekoja somu komponista Johanna Svendsena „Andante" ērģelēm V. Vištelja atskaņojumā.

Tālāk dzirdējām V. Vištelja Mūžības vēji, ar Lilijas Auzas tekstu, Izoldes Pulciņas-Baumanes izpildījumā. Jāņa Mediņa Āriju un Antona Rubinšteina Sala tuksnesī atskaņoja V. Vištelis. Programmas pirmā daļa beidzās ar vokālā ansambļa atskaņoto Sibeliusa Ved mani, Dievs. Sekojošie skaņdarbi iekļāvās dievkalpojuma norisē, kuŗā operdziedātāja Izolde Pulciņa-Baumane dziedāja V. Vištelja Pateicība ar Janīnas Babres vārdiem un populāro Cezara Franka Kungs, Tava svētība. Pēdējo soliste dziedāja kopā ar vokālo ansambli. Vokālā ansamblī dziedāja Irma Baumane, Ausma Stuķena, Vilma Hofmane, Helena Lāce, Herta Done un Angelika Kļaviņa.

Programma bija rūpīgi sagatavota, labo izskaņu sekmēja labā baznīcas akustika. Operdziedātāju Izoldi Pulciņu-Baumani nebija bijusi izdevība dzirdēt kopš laika, kad viņa dziedāja mūsu Nacionālā operā. Ar gandarījumu jākonstatē, ka viņas dziedājums pārsteidza ar labo kantilēnu, vokāli spožo dziedājumu un labo izpildījumu. Ne velti komponists Jānis Kalniņš atminas viņu kā mūzikālāko soprānu mūsu operā. Teicami skanēja arī jaundibinātais vokālais ansamblis.

Ērģelnieks un komponists Vladislavs Vistelis bija labs solists, kā arī pavadītājs. Viņa dziesmas ir pateicīgas solistiem. Turienes latviešu mākslinieku saime ir radusi vērtīgu pastiprinājumu savai kopai.

Ž. Zentiņš

Pēc dievkalpojuma un garīgā koncerta St. Petersburgas „Holy Name" dievnama priekšā. Vidū prāvests Antons Justs.

TLB - labdarības organizācija

Toronto Latviešu biedrības gada sapulce notika 12. aprīlī Latviešu namā. Biedrība ir viena no latviešu organizācijām, kas reģistrēta pie Kanadas valdības kā labdarības organizācija. Tam liela nozīme. Persona, kas šādai organizācijai ziedo līdzekļus, saņem ienākumu nodokļa atvieglojumus. Toronto Latviešu biedrības valde pagājušajā darbības gadā izdevusi 4 apkārtakstus, 550 eksemplāru metienā katru, un ar tiem piedalījās ASV un Kanadas latviešu lokālās periodikas skatē 3. Latviešu preses kongresā šovasar Gaŗezerā, saņemot atzinības rakstu un naudas balvu.

Biedrības sagatavotais sekciju un nozaŗu darbības pārskats rāda, ka valde kopā ar kultūras nozari sarīkojusi literāru vakaru, veltītu dzejniekam Edvartam Virzam, piecus referātu vakarus un teātŗa izrādi — E. Zālītes Rudens rozes, L. Vasariņas režijā, par labu TLB sestdienas skolai. Atbalstīta sestdienas skola, skauti un gaidas, PBLA Brīvības fonds un ceļa izdevumi jaunatnei uz Madrides konferenci.

LNAK padomē ievēlēti 14 biedrības biedri. Biedrība apvieno 332 biedrus. Aizvadītajā gadā iestājušies 12, izstājušies 4, mūžībā aizgājuši 7 locekļi. Dāmu komiteja rūpējusies par kafijas galdu biedrības sarīkojumos, piedalījusies Ontario provinces organizētā daudzkultūru Ziemsvētku cepumu skatē. Dāmu komiteja piešķirusi veltes sestdienas skolai 30 gadu jubilejā un DV deju kopai Daugaviņa 10 gadu jubilejā, kā arī rūpējusies par kafijas galdu biedrības sarīkojumos.

Nozīmīgākā TLB darbības nozare ir sestdienas skola, ko vada pārzine M. Matīsa. Skolā mācās 120 skolēnu 17 skolotāju un palīgskolotāju vadībā. Skolā pastāv dažādas interešu grupas un darbojas skolotāju kursi. Skolu šogad paredz beigt 12 absolventu. Kopīgais absolventu skaits 31 gada darbības laikā būs 774 absolventi. Biedrība skolu atbalstījusi ar 537 dol.

Diždanča (vadītājs Z. Miezītis) trīs grupās darbojas 110 dejotāju. Kopa dejojusi Brīvās olimpiadas atklāšanā Toronto, Karavānas laikā Rīgas paviljonā, Tautas deju dienās Gaŗezerā, Pitsburgas starptautiskā festivālā, Sidrabenē, Londonā, Ont. un citos latviešu un kanadiešu sarīkojumos, ka arī sarīkojusi karnevālu. Kā atsevišķa vienība darbojas Vecais Diždancis 12 pāŗu sastāvā. Diždanča vadītājs ir Dziesmu svētku rīcības komitejas Tautas deju nozares vadītājs. Drāmas kopa (vad. L. Vasariņa) gatavojas jaunam iestudējumam J. Vašari lugai Esmu bez vainas, Viļņa Brastiņa vadībā. Kopa maksājusi stipendiju dalībniekam Arnim Korolkevičam drāmatisko kursu apmeklēšanai Gaŗezerā: Koklētāju nozare darbojas trijās grupās: TLB sestdienas skolas koklētājus apmāca D. Lapiņa, A. Brīviņa un A. Matušēvica, bet TLTA ģimnazijas koklētājus un TLB Auseklīti vada A. Liepiņa. Koklētāju grupu pārstāvji piedalījās kokļu svētkos Vašingtonā, D.C., kā arī kuplinājuši skolas sarīkojumus un Rīgas paviljona programmu.

Inženieŗu un tehniķu kopā (vadītājs R. Strazds) ir 69 biedri. Notikuši trīs referātu vakari. Vairāki kopas dalībnieki darbojušies Techniskās terminoloģijas vārdnīcas sastādīšanā. Drāvnieku sekcija Ā. Sudmaļa vadībā pulcinājusi 16 biškopju pārrunu vakaros, kā arī piedalījušies izbraukumos uz latviešu dravām. Vēl no biedrības kopām minama zinātņu kopa V. Slaviešas vadībā un kultūras nozare, ko vada B. Senkēviča. Bridža kopai notikušas individuālās sacensības ar balvām labākiem spēlētājiem. Vadītājs B. Plūme.

Biedrības kasē uz 1. martu bija 7343 dol., uzkrātais kapitāls — 21.552 dol., no tā 7000 dol. Latviešu nama akcijās.

V.S.

Tris teātŗa izrādes Dziesmu svētkos

Toronto apvienotais teātŗu ansamblis, kuŗā apvienojušies Toronto un Hamiltonas aktieŗi Gunāra Vērnieka vadībā, 7 Kanadas latviešu dziesmu svētkiem Toronto iestudē Elīnas Zālītes drāmatizēto Augusta Deglava stāstu Vecais pilskungs. Tā ir dziesmu spēle. Stāsts uzrakstīts 1893. gadā un pirmo reizi drāmatizējumā izrādīts 1930. gadā Dailes teātrī Rīgā. Mūziku sarakstījis Bernherds Sosārs.

Vecais pilskungs būs pirmais režisora Vērnieka mūzikālais iestudējums dziesmu svētkiem. Izrādes mūzikālās daļas vadītāja ir Skaidrīte Darkēvica, ar klavieŗu pavadījumiem piedalās Astra Vītola.

Veco pilskungu dziesmu spēlē tēlo Vilnis Brastiņš, mīlētāju pāri Inta Kusmane un Pēteris Ancāns, pārējos tēlotāju: Liene Martinsone, Anna Briede, Maija Ķuze, Skaidrīte Darkēvica, Valdis Martinsons, Arnolds Putniņš, Juris Freijs, Sandra Ķuze, Ivars Stārasts, Irēne Kalviņa, Arvīds Memenis, Olģerts Bērziņš, Jana Memene, Roberts Miglāns, Kārlis Rēvalds, Markus Brants, Silvija Grīslīte un Laila Gaidule. Bez tam vēl piedalās dziedātāji un statisti. Par palīgrežisoru darbojas Atis Freimanis. Dekorācijas gatavo Valdis Vare, viņa asistents Edgars Brastiņš. Par gaismošanu rūpēsies Valdis Turķis ar palīgu Imantu Ķipi, kas pārzinās arī skaņu efektus. Skatuves meistars Andris Briedis, kostīmu meti Lailas Gaidules un Erikas Reinfeldas vadībā.

Izrādes 30. jūnijā, 4. un 5. Raiersona teātrī. **V.S.**

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

IZPĀRDOŠANA

Centra izbūves pārpalikušie būvmateriāli, lampas un „fluorescent" griestu lampas, elektr. paneļi, durvis un slēdži u.t.t. par lētām cenām pērkami

LATVIEŠU CENTRĀ
4 Credit Union Drive

sestdien, 2. maijā no pl. 10 — 15, pl. 15 izsole.

Tautieši, kam mājās ir lieki un vēlētos ziedot dažādus būvniecībā noderīgus materiālus, darba rīkus (arī dārzkopības), lūdzam nodot Centra saimniekam no 28. aprīļa līdz 2. maija rītam.

DZĪVA VIDE, DZĪVAI TAUTAI!

Arijas Ozols - Alksnis gleznu izstāde

Sv. Jāņa baznīcas izstāžu zālē, 200 Balmoral Ave., Toronto. Izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis Tālivaldis Kronbergs piektdien, 24. aprīlī, pl. 20. 25. aprīlī izstāde atvērta no pl. 12 līdz pl. 20., 26. aprīlī no pl. 14 līdz pl 20.

IELŪGUMUS NEIZSŪTĪS - VISI LAIPNI IELŪGTI

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3

Tel. 537 1401

Ausmas un Jāņa Miķelsonu

DELIKATESU VEIKALI

Toronto

eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie gaļas produkti un cepumi

AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

Latviešu jauneklis

meklē darbu spiestuvē.

Prot oporēt komputografu, linotipu u.c.

Zvanīt (416) 421-4108.

TORONTO ZIŅAS

● Pēc tam kad kopš 1979. g. aprīļa Baltijas sieviešu padomē bija prezidējušas latvietes, rotācijas kārtībā prezidēšanu nākamajiem diviem gadiem padomes gada sapulcē 15. aprīlī Latviešu namā, piedaloties ap 20 padomes ceklēm, pārņēma lietuvietes. Jaunā Baltijas sieviešu padomes Kanadā priekšsēde ir Lūcija Kunapū (vīrs igaunis), latviešu vicepriekšsēde ir Laura Krasta, igauņu vicepriekšsēde Herīja Aruja. Padomes sekretāre Loreta Kanapū, locekle Jana Kopmane un kasiere igauniete Epnere. Padomes latviešu goda priekšsēde ir Emīlija Podniece, lietuviešu — Elēna Senkurs un igauņu — Olga Rīsna. Latviešu delegācijā bez tam ietelp Laimdota Brūvere, Ilga Freija, Alma Kopmane, Berta Krašiņa, Helēna Mangale, Velta Medne, Elma Miniate, Alma Poškus, Mirdza Rengate, Maija Sukse un Marta Tūtere - Kundrāte.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības biletena Pensionārs 12. numurs 1981. g. aprīlī iznācis ar valdības pensionāru programmas New Horizon atbalstu. Biletena 10 lappušu saturā Lieldienu vēstījums, dzejoļi, apcerējumi, recenzijas, humors, ģimenes ziņas, dzērienu receptes, kā arī informācija par apvienības darbību un vispārējiem pensionāru jautājumiem. Redakcijas kolēģijā darbojas apvienības priekšnieks A. Retigs, B. Senkēviča, R. Vaive un A. Ozoliņš.

● Sv. Jāņa draudzes padomes, revīzijas komisijas un draudzes darbiniekus un darbinieces pēc pārvēlēšanas ieveda amatos Pūpolsvētdienas dievkalpojumā ar dievkaldu Sv. Jāņa baznīcā. Amatā ievestos svētīja māc. I. Gaide, piedaloties archibīskapam A. Lūsim sākuma liturģijā. Dziedāja draudzes ansamblis B. Alkas vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika svētdienas skolas sarīkojums ar bērnu priekšnesumiem — kora dziesmām un deklamācijām. Lieldienu zaķis izdalīja saldumus bērniem un jauniešiem. Sarīkojumu vadīja svētdienas skolas vadītāja A. Kalniņa.

● Sv. Jāņa draudzes palīdzības fonds, kuram šogad 1. maijā apritēs 30 gadi kopš dibināšanas, šai laikā pabalstos mirušu fonda dalībnieku piederīgajiem izmaksājis 279.253 dol. Dalībnieku skaits uz šā gada sākumu bija 794. Pērngad 13 biedru miršanas gadījumos 700 dol. pabalstos piederīgajiem izmaksāts 9100 dol. Biedru kārtējās iemaksās miršanas gadījumos ieņemts 10.826 dol. un no vērtspapīriem un banku ieguldījumu procentiem 56.492 dol., kas kopā ar 17.660 dol. iepriekšējo atlikumu, dod kopieņēmumu 84.978 dol. Atalgojumos kasierim un sekretāram izmaksāti 2848 dol., vērtspapīru iegādei 52.000 dol., kopā izdots 64.816 dol., atlikums naudā uz šā gada sākumu bija 20.162 dol. Fonda kopkapitāla summa 162.161 dol.

● Toronto latviešu skolu fonda gada sapulcē pēc vēlēšanām par valdes priekšsēdi paliek līdzšinējais R. Preisbergs, viņa palīgs Ž. Kiršteins, sekretāre S. Pogule, kasiere I. Stagava, bet atteikušā A. Ticmaņa vietā H. Roze. Revīzijas komisijā darbojas līdzšinējie A. Freimanis, S. Vasarājs, bet no jauna P. Strautmanis. Valdē vēl darbojas TLTA ģimnazijas direktrise V. Slaviešа un TLB sestdienas skolas pārzine M. Matīsa. Skolu fonds ar 264 akciju balss tiesībās ir pats lielākais Latviešu nama akciju turētājs.

● Komponista Jāņa Norviļa dziesmu koncerta un viņa 75 mūža gadu jubilejas atzīmēšanai 31. oktobrī izraulzība īpaša rīcības komiteja. Tās priekšsēdis ir E. Krūka, vicepriekšsēdis un mūzikālās daļas koordinētājs — komponists A. Purvs, sekretāre M. Jonāne, kasieris V. Kleporis, informācijas lietu kārtotājs V. Roze, locekļi J. Koncis un J. Tērauds.

● Toronto 3 luterāņu draudzēs, katoļu un baptistu draudzē Lieldienu laikā notika pavisam 11 dievkalpojumi — Zaļā ceturtdienā, Lielā piektdienā ar dievgaldu un Lieldienās. Trīs luterāņu draudzēs pēc agrājiem Lieldienu rīta dievkalpojumiem notika dāmu komiteju sarūpētās agrās brokastis. Sv. Jāņa baznīcas telpās tajās piedalījās 370, Sv. Andreja baznīcā 300 un Austrumu draudzes brokastīs Sv. Barnaba baznīcā 160 dalībnieku. Svētku laikā dievkalpojumus kuplināja koŗi un solisti.

● Māc. Ivars Gaide 5. aprīlī vadīja Latviešu ev. lut. Mārtiņa draudzes, Bafalo, dievkalpojumu. Sv. Jāņa draudzes vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā nodziedāja 14 dziesmas. Ērģeļu pavadījumus un solo spēlēja ērģelniece Anita Rundāne. Koncertu noklausījās 100 baznīcēnu. Par koncertu ar ziediem pateicās J. Reinis. Draudzes darbinieces bija klājušas kafijas galdu.

● Sv. Jāņa draudzes gada sapulcē pārvēlētā draudzes padome amatus sadalīja šādi: draudzes priekšnieks līdzšinējais J. Koncis, priekšnieka vietnieki saimniecības lietās A. Černavskis un administrātīvās lietās V. Kalniņš, sekretārs K. Radziņš, palīgs G. Reinfelds, kasieris J. Bārs, Saulaines pārvaldes priekšnieks A. Brencis. Finanču komitejā darbosies V. Lauge, G. Reinfelds un A. Černavskis. Baznīcas dzīves un evaņģelizācijas komitejā darbojās. māc. I. Gaide, I. Malēja, R. Salna, J. Ozols, M. Bružis, H. Mangale, A. Rundāne, A. Kalniņa, J. Koncis un V. Kalniņš.

● Dziesmu svētku rajona mēģinājums Toronto un apkārtnes koŗiem notiks sestdien, 2. maijā, pl. 10 no rīta Sv. Andreja baznīcas zālē.

Zīles jubilejas koncerts

DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 9. gadskārtējais koncerts diģenta Arvīda Purva vadībā, ar pianisti Ritu Strautiņu pie klavierēm, notiks svētdien, 10. maijā, pl. 18 Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā, Walter Hall — Edward Johnson Bldg.

Programmā 11 komponistu 16 oriģinālдarbi un tautasdziesmu apdares. Pirmatskaņojumā dzirdēsim komp. Jāņa Kalniņa Dzimteni un Dziesmu Rīgai (klavierpavadījumā), (koŗa Zīle pasūtinājumi), ar Ērika Raistera tekstu, komponista Jāņa Norviļa Burtnieku ezeru un Laivu — Jāņa Akurātera un And. Eglīša tekstu. Pašu zīļu diriģenta komp. Arvīda Purva divas tautasdziesmu apdares — Es savos bāliņos un Sauc man' mīļi, vīra māte (Veltījums Zīlei). Plašākais pirmatskaņojums, 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīc. kom. pasūtinājums, būs komp. Viktora Baštika Dziesmai, Indras Gubiņas teksts, klavieru un instrumentāla ansambļa pavadījumā. Šajā koncertā Dziesmai atskaņos klavierpavadījumā.

Programmā arī komponistu Jēkaba Graubiņa, Alberta Jēruma, Tālivalža Ķeniņa, Jāņa Ķepīša, Paulas Līcītes, Valdemāra Ozoliņa un Andŗa Vītoliņa darbi. Andŗa Vītoliņa Dzirnaviņas ar Andreja Irbes tekstu ir veltījums Zīlei un dir. Arvīdam Purvam. Solo balsis: Dzidra Egle, Silvija Erdmane, Kristīna Vikmane un Ženija Vītola. Ieejas kartes var iegādāties pie koristēm, DV grāmatnīcā, Broadview delikatešu veikalā un Gardenia puķu veikalā. Vietas numurētas.

Koncerta vieta sasniedzama, braucot ar Bloor pazemi līdz St. George stacijai, pārsēžoties uz Universitātes pazemi un izkāpjot stacijā Museum rietumu pusē, kur blakus Planetārium ēkai atrodas Edw. Johnson ēka.

Kori atzinīgi novērtējuši latviešu preses mūzikas kritiķi:

„Arvīda Purva vārds nodrošina katram koncertam un koŗa vienībai solidu mūzikālu reputāciju. Zīles patiešām var būt laimīgas, ka viņas vada diriģents, kurā vislabākās latviešu mūzikas tradicijas ar jauniem meklējumiem mūzikas pasaulē. Viņa enerģiskā vadība saliedējusi Zīles patiesi slavējamā vienībā." (Imants Sakss)

„Purvs, liekas, pieiet korim kā kamerorķestrim, pasvītrojot un izceļot īpašu balsu nokrāsu īpatnības." (Gunta Plostniece)

„Koris apliecināja savas labās īpašības: noturīgu intonāciju, izlīdzinātu kopskaņu, smalki niansētu un labi frazētu dziedājumu. Diriģents panācis dziesmās plašu dinamisku skālu. Radošs gars liecina par dzīvību." (Viktors Baštiks)

Ar devīgu roku svētīgiem pasākumiem

DV KV valdes sēde 11. aprīlī DV namā Toront orisinājās Austrālijas DV globālo dienu zīmē. Ar klusuma brīdi piemineja Britu Kolumbijas DV nodaļas Vankuverā mirušo biedru J. Lāci.

Šī bija arī DV KV konstruēšanās sēde. Pārmaiņa bija vienīgi sporta un jaunatnes daļā, ievēlētajam Guntāram Brikmanim pārņemot jaunatnes daļas vadību un Aināram Māliņam sporta daļu. Līdzšinējais sporta daļas vadītājs Jānis Treijs, kas sportā darbojies jau 30 gadu, vairs nekandidēja.

Valdes priekšsēdim laika sprīdis starp divām sēdēm ir bijis darba pilns, piedaloties sēdēs un sanāksmēs.

Bijušā Kanadas vanadžu vadītāja Ilga Breikša ziņoja, ka Bramptonā DV ir jauna vanadžu kopas vadītāja Sofija Roze. Bijušā vanadžu vadītāja pateicās DV KV par labo sadarbību aizvadītajos gados un izteicās, ka rokas klēpī neturēšot. Jaunā Kanadas vanadžu vadītāja Nora Pulciņa minēja, ka Ilga Breikša jau pārņēmusi neredzīgo skaņu lenšu apzināšanas darbu.

Aprūpes daļas vadītāja Zigrīda Masīte jau kārto Ziemsvētku kartīšu iespiešanu. Šogad tās zīmējis mākslinieks architekts Ansis Bērziņš. Viņa saņēmusi arī dažādus ierosinājumus „labākās nodaļas" izvērtēšanai.

Priekšsēža vietnieks E. Pulciņš piedalījies ASV DV delegātu pilnsapulcē un sveicis no Kanadas vanagu saimes. Viņš arī īsumā pakavējās pie sapulces norises. Pārrunāja arī Helēnas Celmiņas darbu skati Dziesmu svētku laikā Toronto.

Kasieris R. Britāls saņēmis 460 dol. no priekšsēža V. Plūdoņa — Austrālijas ceļa naudas atmaksu. A. Ķeksis atmaksājis viņam piešķirtos 100 dol. Pārskata izgatavošanai, valdības iesniegumam izmaksāti 400 dol., delegātu sapulcei piemaksāts 121 dol. un iegādātas skaņu plates 927,03 dol. vērtībā. Latviešu Nacionālajam Fondam Zviedrijā piešķīra 2000 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai 1200 dol., veciem un slimiem Vācijā 1000 dol., invalidiem 1000 dol. un aiz dzelzs aizkara 1000 dol. Uzdeva saimniecības daļas vadītājam no DV grāmatnīcas līdzekļiem pārskaitīt kasiera R. Britāla rīcībā 10.000 dol. Tāpat nolēma Gunas Ikonas un Lolitas Rozes - Gulbes dzejoļu grāmatas pārdot par 10 dol. gabalā. Lolita Roze-Gulbe, sakarā ar savas dzejoļu grāmatas izmākšanu, nodevusi DV KV 600 dol.

Aijai Abenei piešķīra 200 dol. Vispasaules latviešu jauniešu kongresa apmeklēšanai Anglijā no 11. — 17. augustam. Albertas DV nodaļas jaunais priekšsēdis V. Korns. Līdzšinējam priekšsēdim V. Jansonam DV KV izteica pateicību.

Valde lūdz nodaļām pievērst vairāk uzmanības biedrú vajadzībām vai par to ziņot DV KV. Doma ir, ka mēs daudz līdzekļu ziedojam uz ārieni, bet it kā atstājam biedrus savā tuvumā neaprūpētus.

Nākošā valdes sēde notiks 6. jūnijā, ce

Kurzemes cietokšņa kapitulācijas atcere

piektdien, 8. maijā, pl. 20 Daugavas Vanagu namā,

125 Broadview Ave., Toronto.

Par Kurzemes cietoksni stāstīs bijušais kara ziņotājs

A. ELGUTS

Priekšnesumi — dzejas un dziesmas.

Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar $5.00.

Kara invalidiem ieeja brīva.

Visus laipni ielūdz

DV Toronto nodaļa,

Latv. Kara Invalidu apv. Kanadā un Kritušo karavīru piemineklа pārvalde

Rīgas paviljons atkal Centrā

Karavānas Rīgas paviljona rīcības komitejas sanāksmē 2. aprīlī nolēma, ka Rīgas paviljons no 18. līdz 28. jūnijam darbosies atkal Latviešu Centrā un to vadīs iepriekšējo gadu paviljona rīcības komitejas priekšsēdis Edv. Kalviņš. Komitejas kasierim Arvīdam Bērziņas atsakoties, kasiera pienākumus uzņēmies Juris Simsons. Par priekšnesumu programmu gādās Dižданča vadītājs Zigurds Miezītis. Daiļamatniecības izstādi un tirdziņu vadīs rotkale Aldona Korma, bērnu nodarbības — Maija Sukse, saimniecisko daļu — Izolde Freimane un Aina Barone.

29. maijā, piektdien, pl. 19 Latviešu namā Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas 25. izlaiduma akts.

„Karavānas pasu" izplatīšanu, ko pārdod jau ar 6. aprīli, veic Daugaviņas un Dižданča dejotāji, DV grāmatnīca Latviešu namā un Latviešu centrā un Kalupes rotaslietu veikals Kolledža parkā (vecā Kolledžas Itona namā). Karavānas pases cena iepriekš pārdošanā 8 dol., bet Karavānas laikā 10 dol.

Pagājušā gadā Rīgas paviljons starp 54 citiem paviljoniem izpelnījās piecus apbalvojumus: 1. vietu par daiļamatniecības izstādi, divas 2. vietas par ēdienu un telpu iekšējo dekorējumu un divas 3. vietas par priekšnesumiem un par ārpuses dekorējumiem. Komitejas informācijas daļu vadīs Arnis Markitants, kas veiks arī telpu dekorēšanu, un Kārlis Markitants, kas ir arī bāra pārzinātājs. Talcinieki var pieteikties un saņemt tuvāku informāciju pa tālr. 222-1827.

Jaunzēlandes impresijas

Šajos garajos gados mūsu laikrakstā ir ievietoti ceļojumu apraksti par dažādām zemēm, bet neatceros lasījis ne rindiņas par Jaunzēlandi. Ceļš uz turieni ir garš un dārgs — uzņēmīgākos ceļotājus arī vairāk saista „lielā māsa" — Austrālija ar prāvo tautiešu skaitu. Nav Jaunzēlandei arī tās slavas, kas Šveicei vai Havajai, Parīzei vai Neapolei, un kāds Toronto tautietis man pat noprasīja īsi un kodolīgi — ko tu Jaunzēlandē darīsi? Dīrāsi aitas? Brauc labāk uz Honkongu vai Singapuru!

Šo rindiņu rakstītāju uz Jaunzēlandi „aizvilka" vecvieglatlētu pasaules meistarsacīkstes. Šajās 3 nedēļās sports tomēr palika otrā vietā — tik intersanta un skaista izrādījās tālā dienvidzeme, sastāvoša no 2 galvenajām salām. Kalni kā Šveicē, fjordi kā Norvēģijā, palmas kā Havajā! Dārzi un puķes, dzidri ūdeņi un ļaužu viesmīlība kā nekur citur pasaulē! Bet nu visu no gala:

Toronto lidlauku drebina lauskis. Lidmašīna Montrealā „iesalusi" — jāgaida 5 stundas uz citu. Pa to laiku Losandželosas lidostu okupējusi migla — vajadzēšot laikam nolaisties Las Vegas. Vai tik ne zemestrīce, ieminas kāds nobažījies braucējs, bet laikmetīgākie ceļotāji jau sāk mēklēties pa kabatām pēc naudas — „slotmašīnām". Beidzot tomēr aizkuļamies līdz Sanfrancisko, kur pēc ilgākas gaidīšanas mums apsola „džambolžetu" uz Honolulu. Iekāpjam, sākam braukt pa skrejceļu, apstājamiem. Ak, tavu postu — varenajai mašīnai dzirksteļojot riteņi. Mainīšot. Paiet stundas, tad mēģinām atkal — tā pati nelaime. Jākāpj laukā, jāgaida uz citu putnu. Kad beidzot atkal esam gaisā, miegs un atslābums ņem virsroku — dažs pat noguļ vakariņas ar kārotiem šrimpjiem un lobsteriem.

Havaja! Reiz kāds puišelis sēdēja kapteiņonkulim uz ceļgala un klausījās viņa stāstos par plašo pasauli. Tās skaistākās vietiņas esot Norvēģijas fjordi un Honolulu ar krāšņajām puķēm un brūnajām, līganajām meitenēm. Jūsmu toreiz vēl pavairoja Havajas ģitāras smeldzīgās skaņas no patafona, kam izņemtās un noslēptās „štiftes" vietā paslepus bija ielikta tupeļu nagliņa ar novīlētu galvu. Ak nabaga Bellacord plate!

Šoreiz lidlaukā nebija ne meiteņu, ne puķu, un spodrā Jaunzēlandes lidmašīna mūs aizved pāri ekvātoram uz Fidži. Sajukuši pulksteņa laiki, „pazudusi" diena, un 30 torontieši visi kā viens sāk meklēties pēc kabatas lakatiņiem — suta kā pirtī! Jaunzēlandieši sarga savu paradīzes stūrīti no sērgām un sliktiem cilvēkiem — Auklandē tāda kontrole un lidmašīnas dezinfekcija kā nekur citur. Ciemiņus — vecīšus jau palaida vieglāk, bet dažu jaunāku sievietes ieskaitot, kratīja un drebināja kā apšu lapu — laikam meklējās pēc reibekļiem. Kaut pie mums, Kanadā, tā būtu!

Auklandē sazvanīju turienes latviešu biedrības priekšnieku Dzediņu. Priešnieks vēl ir, bet biedru gan vairs neesot, un nekas vairs nenotiekot. Vecie apmiruši, jaunie devušies lustīgākā dzīvē uz Austrāliju. Tā ar neiznāca sagaidīt Jaungadu tautiešu vidū.

Dzelzceļu satiksme Jaunzēlandē palikusi novārtā. Šaursliežu vilcieniņš raustās un kratās kā Dundagas bānītis kādreiz Latvijā. Taču par 87 dolariem Kanadā var nopirkt t.s. „kiwi-pass" biļeti 7 dienu neierobežotai braukšanai autobusos. Tie ir ērti, tūristiem domāti, piestāj interesantākās vietās. Neaizmirstamas ir Vaitomo alas, ko veidojusi upe, laužot sev ceļu kā līčloču tuneli cauri kalnu grēdai. Ir vienreizēja sajūta braukt laivā pa apakšzemes upi, ko apgaismo miljoniem spīdošo „tārpiņu" pie akmens velvēm, no kuŗām nokarājas dažāda lieluma un veidojuma „kristalla" lāstekas. Tām pieklauvējot, var spēlēt kā uz ksilofona, un akustika šajā apakšzemes „pilī" ir vienreizēja. Tur koncertējis arī Vīnes zēnu koris, un varētu ieteikt arī mūsu DV dziedoņiem neaizmirst mājā skaņu aparātu. No alas iznākušam vēl ilgi jādomā par dabas brīnumiem un varenību. Ar tādiem Jaunzēlande ir ļoti bagāta, jo alas izveidotas vulkānu izvirdumu rezultātā. Tur sastopami tādi faunas un floras retumi, kādu nav nekur citur pasaulē, piem. Kiwi — putns bez spārniem, kas kļuvis par jaunzēlandiešu nacionālo simbolu. Netālu no alām ir Rotorua pilsēta, kas slavena ar karstajiem avotiem un maori koncertiem.

Jaunzēlande ir kalnu, ūdeņu un ļoti auglīgu līdzenumu zeme ar miljoniem aitu, kas kā balti akmentiņi izkaisīti pa zaļajām nogāzēm. Klimats ļoti veselīgs, gaiss tīrs, nepiesārņots. Auklandes apkārtnē aug palmu birzis un subtropiski augi, sals nav piedzīvots pat Kraistčērčā. Ja kādreiz ap Jāņiem uz kādu stundu uzkrītot sniegs, tad mūsu tautieši steidzoties laukā to fotografēt. Augstāko kalnu virsotnes gan baltas visu cauru gadu.

No galvaspilsētas Velingtonas atmiņā palika krāšņās piekalnu mājiņas — gluži kā no bilžu grāmatas ņemtas, bet Kraistčērča ir viena no skaistākām dārzu pilsētām pasaulē. Tur arī mīt lielākā latviešu kolonija — kādas 50 dvēseles, visi bezgala viesmīlīgi, izpalīdzīgi un saticīgi. Kanadas 3 tautieši tika uzņemti kā kāda karaļnama pāstāvji. Sacensoņu vidū bija arī 2 Austrālijas tautieši — Pāvuliņš un Mancs, bet gargabalnieks Grandijs no ASV, ko agrāk pazinām par Skujiņu un vēl agrāk kā Kazimiru, šoreiz sarakstos figurēja kā Mr. Granby. Kraistčērčā dzīvo arī Jaunzēlandes izlases vieglatlētu bij. treneris Valdemārs Briedis, bet pēc vienreizējas tikšanās ar Arnoldu Tīcmani stadionā vairs nebija redzams.

Tūrisma kodolu Jaunzēlandē veido vācieši un japāņi resp. viņu vērtīgā valūta. Vēl pirms gadiem 10 varenais Kanadas dolars tagad ārzemēs kļuvis par smīnu objektu un par to nopirkt var tikai „pīnatus". Un ko tad par Kanadu raksta Jaunzēlandes avīzes? Tās brīnās, kā tik bagāta valsts var tik strauji grimt saimnieciskā chaosā, un līdz ar to iekšējās nesaskaņās. Nemākulība vai kas cits? — tā jautā virsraksti. Viņiem jau tādu problēmu nav — izslimojuši kreisuma slimību, jaunzēlandieši tūliņ pagriezušies pa labi — gluži kā angļi, zviedri, austālieši, jamaikieši un amerikāņi. Sirgst tikai Kanada, un Jaunzēlandes tautieši neticētu, ja viņiem pastāstītu, ka dažs Toronto latvietis ir pat Trūdo partijas aktīvists. Nudien neticētu!

Savas raizes tomēr ir arī jaunzēlandiešiem. Valstī, kur lauksaimniecība ir galvenais ienākumu avots, gan valda kārtība, miers, spodrība un laba iztika, bet ne diža bagātība un lustīga, moderna dzīvošana. Rezultātā jaunie ļaudis dodas uz Austrāliju „eļļu urbt", naudu pelnīt un uzdzīvot amerikāniskā tempā, bet abu valstu pensionāri vēlas savas vecumdienas pavadīt Jaunzēlandē. Lai novērstu tautas novecošanos, likumi liek šķēršļus veco ieceļošanai un visādi lutina jaunos — piem. maksā neprecētai sievietei par bērna audzināšanas laiku pilnu algu. Tautā tās sauc pr „dolēm", un tādu saradies melnais tūkstotis. Nelikās, ka arī vīrieši briesmīgi strādātu, bet visi ir labi iztikuši, jo mājas un pārtikas produkti tur lētāki nekā Kanadā, nodokļi mazāki, un neviens arī nesūdzas par dārgajām automašīnām un benzīnu, kas maksā apm. 66 Kanadas centus litrā.

Pēc angļu parauga brauc pa ceļa kreiso pusi, un sestdienās, kad „Lielais Benis" nositis pusdienas stundu, veikalus slēdz, un visi dodas kriketu spēlēt vai slēgt derības zirgu vai suņu sacīkstēs. Neapbruņoti policisti, augstām cepurēm, vispirms paklanās, atvainojas par traucējumu, un tikai pēc tam mēģina arestēt kādu razbainieku. Uzpirkti garmataiņi sacīkšu laikā demonstrēja pret dažu dienvidafrikāņu startu ASV un Holandes vienībās. Ielavījušies laukumā, tie raustīja barjēras un izraisīja skrējēju krišanu.

To redzēdams, mūsu tautietis Pāvuliņš jau grasījās likt lietā savu veco Nirnbergas laiku cīņu izmaņu, bet vēl ātrāks par Aivaru bija šveiciešu šķēpraidis un gvardes policists Jura Pūces augumā — fon Vartburgs, kas savu zemi jau pārstāvējis 5 Olimpiskajās spēlēs. Viena roka aiz apkakles, otra pie bikšdibena, un vienā mirklī garmatainais aizkliboja pāri skrejceļam uz zāļāja — pat atvainošanos nesaņēmis. Pārsteigts par šādu neparastu lietu izkārtojumu, tas acis vien bolīja un nezināja vairs pateikt, par ko īsti demonstrējis. Otrā dienā abas pilsētas avīzes veltīja parastās 4 lappuses vecvieglatlētiem, plūs vēl piekto demonstrantiem un šveicieša varenam ķērienam. Kad spēļu beigās 200 sportisti pulcējās uz atvadu balli grandiozajā pilsētas valdes nama komplekssā, kāds simts „bobiju" apsargāja demonstrantu bariņu no „ārzemju spēkavīriem".

Bija skumji teikt ardievas jaukajai zemei un turienes tautiešiem, vairāk jau neredzēsimies. Fidži sala pēc Jaunzēlandes vairs nepatika nemaz. Viss tur karsts un netīrs, brūns „dzeramais" ūdens, vīrieši staigā bruncīšos un diedelē. Havajā atkal amerikāņu muitas un emigrācijas kontrole, Losandželosas lidosta pelēka un netīra. Kad Air Canada lidmašīnā mūs „pacienā" ar nožēlojamām brokastīm, tad zinām, ka drīz būsim atkal mājās. Ak, šie kroņa iestādījumi! Tā nu ar dalītām jūtām un uzvilktu apkakli Jaunzēlandes braucējs atgriežas zemē, kam paradīzes dotumi, bet nav neviena valstsvīra — tikai arogantu politiķu bars.

„Jums te tik jauka un mierīga zeme — nemaz negribas braukt atpakaļ uz Kanadu" — atmiņā atplaiksnī šie Arnolda Tīcmaņa teiktie vārdi Kraistčērčas žurnālistam, un atbraucēja apkakle velkas vēl augstāk. Salst!

A.Z.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00

☐ 6 mēnešiem $18.00

☐ 3 mēnešiem $9.00

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Vecākais latviešu puķu veikals
Dibināts 1952. g.

Venus
ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6
Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037
A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAILAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGANA ROTAS
Veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 18 un sestdienās līdz pl. 17.
Māra Gugāns-Lūsis

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

25. aprīlī pl. 20 DV namā, 125 Broadview Ave. Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā saviesīgs vakars, Spēlēs Zakuļa kapella.

26. aprīlī, pl. 9 no rīta talcinieki gaidīti Latviešu Centrā uz Spodrības dienu.

26. aprīlī pl. 16 Latviešu namā Tērpu skate kafejnicas stilā, TLB dāmu komitejas izkārtojumā.

30. aprīlī pl. 19.30 TLB Inženieru un tehniķu kopas referāts Latviešu namā par tematu „Gāze un tās lietošana". Referēs inž. Jūlijs Toms.

2. maijā, sestdien pl. 10.15 Latviešu Centra būvniecībā noderīgu materiālu izpārdošana.

3. maijā pl. 10 — 18 Latviešu Centrā bibliotēkas raudzības. Visi mīļi aicināti.

6. maijā, trešdien, pl. 13 Latviešu Centrā Reliģisko pārdomu pēcpusdiena. Archibīskaps A. Lūsis referēs — „Dievs latviešu lirikā". Visi mīļi aicināti.

10. maijā pl. 18 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 9. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā. (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

3. jūlijā Dziesmu svētku buršu balle.

31. oktobrī pl. 19 komponista Jāņa Norviļa dziesmu koncerts 75 gadu jubilejas zīmē.

31. oktobrī LSAK jubilejas balle Latviešu Centrā pl. 20 vakarā. Spēlēs Runči.

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADĀ no 1. — 5. jūlijam.

SIDRABENE

30. maijā sezonas atklāšanas balle ar maija karalienes vēlēšanām. Piedalās koris „Jaunbalss" Daces Šmitas vadībā.

27. jūnijā Līgo svētku sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

9. maijā pl. 19 DV koŗa Senatne jautrs vakars „Vai atceries" Multicultural Centre 185 Bunting Rd., St. Catharines. Soliste — Dace Kārkliņa. Deju mūzika — Imants Ķipis.

BĒRZAINE

25. aprīlī pl. 10 Bērzainē tītaru šaušanas sacensības. Visus aicina LMM klubs.

KESVIKA

16. maijā pl. 18 DV Kesvikas nodaļa rīko Kesvikas pilsētiņaş Arēnas telpās Kurzemes krišanas atceres vakaru ar īsreferātu un Latv. pensionāru apvienības Toronto teātŗa izrādi — Rutkutēva viencēl. komēdiju „Sievietes mīlas ieroči". Pēc tam maija balle ar ziedu karalienes vēlēšanām. Deju mūzika A. Silava vadībā.

Veiksmīgs kopkoŗu mēģinājums

7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā kopkoŗu mēģinājumā ASV austrumu piekrastē 28. martā Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālē bija pulcējušies dziedātāji no sešām dažādām vietām — „Rotas" koris no Konektikatas, Pokipsijas, Leikvudas-Ņubransvikas, Filadelfijas un Ņujorkaş koŗi, bet atsevišķi dziedātāji no Bostonas, kopā pāri par 130 dziedātāju. No Toronto bija ieradies svētku virsdiriģents A. Purvs, no Ņujorkas R.Balodis. Koŗi pārmaiņus abu diriģentu vadībā mēģināja svētku dziesmas Ilzes Akerbergas un Irenes Upenieces klavieŗu pavadījumā.

Pēc mēģinājuma virsdiriģents A. Purvs izteicās: „Koŗi bija samērā labi sagatavoti. Dažas dziesmas izpildījums veicās labāk, dažām bija savas grūtības. Taş mums rādīja, kur vairāk jāpiestrādā. Samērā ilgajā mēģinājuma laikā paveicām daudz, koristi likās apmierināti, dziedāja ar sajūsmu. Nākamo mēģinājumu austrumu piekrastē esam paredzējuši 31. maijā pl. 11.30 Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Salas baznīcā Melvillē, Longailendā."

„Esam arī izgatavojuši jaunu svētku sarīkojumu kalendāru, kur iespiestas pēdējā laika pārmaiņas, kā arī blakus sarīkojumi un koŗu mēģinājumi. Ieejas kartes pērk labi, pārdotas daudz. Sarīkojumi nav pārāk sablīvēti, apmeklētājiem iespējams apmeklēt visus sarīkojumus. Daži no sarīkojumiem atkārtojas vairākas reizes, kā teātŗa un leļļu teātŗu izrādes. „Vecā pilskunga" pirmā izrāde paredzēta tikai Toronto latviešiem, lai abas pārējās varētu noskatīties svētku viesi."

Tomēr virsdiriģents norāda uz kādu citu apstākli: „Ir dzirdētas runas, ka „Royal York" viesnīcas istabas visas jau aizrunātas. Tas nav tiesa, tik daudz svētku apmeklētāju vēl nav pieteikušies. Istabas šinī viesnīcā, kaş ir svētku sarīkojumu centrā, vēl vienmēr dabūjamas. Bez tam ASV viesiem cenas krietni izdevīgākas nekā Kanadas latviešiem, jo amerikāņu valūta ir vērtīgāka, bet istabu maksu aprēķina Kanadas valūtā. Svētku apmeklētājiem vienai personai istaba maksā 60 dolāri, divām personām 72 dolari Kanadas valūtā. Apmešanās iespējaş ir arī citās, lētākās viesnīcās."

Par koristu paēdināšanu mēģinājuma laikā bija rūpējušies Ņujorkas koŗa dalībnieki priekšnieces Ainas Poilovas vadībā. Kamēr koris dziedāja, kafiju vārīt palīdzēja arī dažas Ņujorkas draudzes Ziemeļu novada dāmu komitejaş dalībnieces. **V.I.**

ŅUJORKA

● Ņujorkaş latviešu ev. lut. draudzes Ņudžersijas novada dāmu komitejas jaunā priekšniece ir Valda Forrera no Bergenfildas, jo līdzšinējā priekšniece L. Krūmiņa pēc ilgu gadu darba vairs šos pienākumus nevēlējās turpināt. Pateicībai par veikto viņa saņēma atzinību un rozes. Grūtības radušās ar skolaş telpām, un iespējams, ka pēc šī mācību gada būs jāmeklē citas telpas. Jau vairākus gadus novads meklē iespējas iegādāties baznīcu, bet tas nav veicies. Piedāvātie īpašumi novada vajadzībām nav derējuši vai arī īpašuma atrašanas vieta nav izdevīga. Sarunas vada novada vecākais A. Bļodnieks. Novadam ir nekustamā īpašuma iegādeş fonds.

● Pirms četriem gadiem Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze uzbūvēja atpūtas namu draudzes īpašumā Katskalu kalnos, ko var izmantot visi draudzes locekļi. Namā 16 izīrējamas istabas. Draudzes locekļi visvairāk namu izmantojuši četros vasaras mēnešos un decembrī. Pagājušā gadā par atpūtas nama izīrēšanu ieņemts 14.541 dol., izdoti 12.823 dol., atlikums 1718 dol., kas izlietoti nama uzlabošanai. Lietotāji ap 60% ir pensionāri. Būve sākotnēji bija domāta tikai pensionāriem, vēlāk nolēma istabas izīrēt visiem, jo nebūtu ne morāli, ne saimnieciski parcizi izslēgt jaunākus ļaudis. Visas 16 istabas vienā laikā bijušas aizņemtas 16 reizes. **Vk**

Latviešu grāmatas un dzintara krelles pārdodamas.

Emma Putniņš 487-3075.

DZIESMU SVĒTKU SKOLĒNU KONCERTA RAJONA KOPMĒĢINĀJUMI

26. aprīlī, svētdien, no pl. 11— pl. 13 Latviešu namā, 491 College St., Toronto.

7. jūnijā, svētdien, no pl. 12— pl. 14 Latviešu Centrā, 4 Credit Union Dr., Toronto.

2. jūlijā ceturtdien, pl. 9 no rīta ģenerālmēģinājums Royal York viesnīcas koncertzālē, Toronto.

2. jūlijā pl. 13 skolēnu kopkoncerts Royal York viesnīcas koncertzālē.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

24. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī karavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemsvētku tirdziņš.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

Balss uz Latviju

KĀ DARBOJAS AMERIKAS BALSS

Kultūras dienu ietvaroş Ņujorkā K. Ķuzulis runāja par Amerikaş Balss raidījumiem. Raidījuma uzdevums ir veicināt apstākļus, lai ārzemēs izprastu ASV politiku. Amerikas Balss ir ziņu avots, kas reprezentē visu Ameriku, izskaidro ASV politiku un sniedz debates par šo jautājumu. Latviešu raidījumu uzdevums ir parādīt, ka ASV mērķi ir latviešu un baltiešu interesēs, parādīt ASV kā spēcīgu sabiedroto, kur valda dažādi uzskati, un sniegt plašu informāciju par notikumiem pasaulē. Latviešu raidījumus sāka 1951. gada 3. jūnijā no Ņujorkas, bet Amerikas Balss sākums bija 1942. gadā. Tagad raidījumi notiek 39 valodās, kaut sākumā bija tikai 4 valodas.

Sniegtās ziņas pārbauda, tās piegādā ziņu aģentūras vai pašu līdzstrādnieki. Komentāros apskata kā valdības, tā opozicijas uzskatus, tādā veidā rādot uzskatu dažādību un ierosinot klausītājus demokratiski domāt.

Latviešu raidījumi ir trīs reizes dienā. Pl. 6 no rīta pēc Latvijas laika ir 15 minūšu raidījums, pl. 17 un 19 ir pusstunda ar ziņām, komentāriem, preses apskatiem, arī daži svarīgāko ziņu atkārtojumi. Gadā uzņemtas 230 reportāžas un intervijaş ar dažādiem pārstāvjiem organizāciju, saimnieciskiem vai sabiedriskiem darbiniekiem.

Raidījumi sadalīti dažādām interesēm. Pirmdienās apskats no Latvijas iesūtītos jautājumus, otrdienās saimnieciskos jautājumus, trešdienāş amerikāņu politiku, ceturtdienās zinātnes, piektdienās kultūru un mākslu, sestdienās ir nedēļas notikumu apskats un reliģija, svētdienās notiek raidījumi jaunatnei. Reportāžās apskata notikumus un latviešu dzīvi brīvajā pasaulē. Latviešu raidījumu vadītāja I. Karule, galvenais režisors K. Ķuzulis un vairāki citi darbinieki.

K. Ķuzulis demonstrēja pilnu 31. decembŗa raidījumu uz Latviju, kas atšķirās no parastajiem raidījumiem. Tur bija izvilkumi no 18. novembŗa svinībām Ņujorkā, Karnegi zālē, pārraidot solistu priekšnesumus un ALA priekšsēža J. Riekstiņa uzrunu, DV delegātu sanāksme Klīvlandē, ALA kongress Priedainē, Kultūras fonda godalgoto paziņošana, Madrides notikumi, ASV ārlietu ministra Maskija 18. novembŗa deklarācija un citi svarīgi iepriekšējā gada notikumi. **V.I.**

GAIDAS, MĀSAS, KOPĀ NĀCIET...

Kādā klusā februāŗa dienas novakarē latviešu baznīcas lejas zālē Hamiltonā pulcējās Ventas (10.) gaidu vienības dalībnieces kopā ar māsām, lietuviešu gaidām, gaidu draudzības dienas 55 gadu zīmē.

Vakara dalībnieces, sastājoties draudzības lokā, katra aizdedzināja pa svecītei, kas simbolizēja pasaules gaidisma mūžīgo liesmu, un teica gaidu likumus katra savā valodā. Svinīgā daļa izskanēja ar abu tautību gaidu un valsts himnām.— Turpinājumā sekoja raitas un interesantaş nodarbībaş ar rotaļām un dziesmām vienības priekšneces vad. G. Dāvidsones vadībā.

Tāpat Ventas (10.) gaidu vienības dalībnieces pulcējās dievkalpojumā Hamiltonas baznīcā š. g. 15. martā, atceroties gaidu organizācijas dibināšanu Latvijā pirms 59 gadiem.

Māc. K. Kuškēvics savā svētrunā cildināja latviešu meitenes, kuŗas savas jaunās dzīves sākumā izvēlējušās iet skaistās, bet arī grūtās gaidu gaitas, minot, ka nav viegli būt latviešu gaidai šai veco vērtību pārvēršanas laikmetā.

Ar klusuma brīdi pieminēja gaidisma dibinātāju Latvijā vad. Vilhelmīni Vilku, kuŗa mūžībā jau kopš 1977. gada.

Dievkalpojumā bībeles lasījumus veica lg. Rasma Šuškova, vad. vietn. Karmena Bleka teica lūgšanu, bet vienības dalībnieces nodziedāja divas dziesmas vad. Gundegas Dāvidsones vadībā. **T. G.**

Minsteres latviešu ģimnazijā skolēni mācās latviešu valodu un dzīvo latviskā vidē. Attēlā Minsteres latviešu ģimnazijas koris.

No kreisās: Jēkabs Sāpe, Armands Birkēns, Alberts Legzdiņš, Valdis Tuklers, Aivars Vilemsons, Ilmārs Dzenis un Miķelis LaSala.

Saulainā Floridā

Te saules tveice
un smiltis baltas,
Te vējos žūžo palmas staltas,
Te bezbēdīgi letiņi dzīvo,
Un bauda vecumdienu brīvo.

Būvinženiera Ilmāra Dzeņa un pazīstamā „Skylark" moteļa īpašnieka Valža Tuklera ierosmē 7. martā International Folks Fair Society telpās Latviešu biedrība bija rīkojusi kabarē vakaru. Ilmāra Dzeņa noorganizētajam vokālajam ansamblim Dienvidnieki piebiedrojās Čikagas Piecīši — Alberts Legzdiņš un Armands Birkens. Dienvidnieku sastāvā bija Ilmārs Dzenis, Valdis Tuklers, Aivars Viļumsons un amerikāņu ģitarists un bundznieks. Ansambli vēl papildināja populārā Hamiltonas deju ansambļa Runči vadītājs Alfrēds Grīnbergs.

Programma ritēja tīkami, tā ka bija jādod arī piedevas. Vakaru vadīja I. Dzenis. Kaut arī laiks sagatavošanai bija īss, programmas dalībnieki jutās uz skatuves „kā savās mājās". Pat maigais „Piecīšu" tenors Birkens slavēja vietējos un „Debesu cīruļa" moteļa īpašnieka Valža sniegumu, sacīdams: „Nu, dzied kā Džoni Kaš, uzvedas kā Preslejs un smaida kā Liberači. Pateicībā par šo glaimojošo vērtējumu, otrā dienā Valdis cienāja viesus savā mājā ar tikko žāvētām zivīm un lika visiem vēlreiz noklausīties un noskatīties video lentē uzņemto programmu.

Jautro vakaru apmeklētāju skaits pārsniedza 200 un deva mājas fondam ap 2000 dol. ienākumu.

Pēc koncerta bija deja. Saimnieces bija rūpējušās par bagātīgiem uzkožamiem.

Ž. Zentiņš

L. Rumba paliek Anglijas DV vadītājs

DVF gada sapulcē piedalījās delegāti ar 51 mandātu, pārstāvot ap 200 biedru. Anglijā DVF apvieno 25 nodaļās un 5 kopās 2149 biedrus, starp tiem 579 vanadzes un 119 biedrus — veicinātājus. Pagājušā gadā Aizsaulē aizvadīti 28 vanagi un 9 vanadzes, tomēr kopējais biedru skaits nav mainījies. Tas pierāda, ka DVF ir klāt nākuši jauni biedri.

Delegātu sapulci 7. martā atklāja DVF valdes priekšsēdis L. Rumba. Par sapulces vadītāju ievēlēja Valdi Aueru. Sapulci apsveica LNPL prezidija priekšsēdis A. Abakuks, izceļot lielo atbalstu, ko DV saime Anglijā sniedz kopējiem latviešu pasākumiem. J. Andrups sveica no LAK EC un izteica pateicību DVF par piedalīšanos kopējā darbā. DV CV vārdā sveicināja G. Tamsons. Sekmes un darba prieku novēlēja DV vanadžu goda priekšniece M. Ķeņģe, bet vanadžu priekšniece A. Liepiņa izteica prieku par vanadžu rosīgo darbību visas organizācijas apmērā un novēlēja labu arī nākotnē. Vēlāk šiem apsveicējiem pievienojās DV priekšnieks J. Frišvalds, kas darba apstākļu dēļ bija aizkavēts agrāk ierasties. Bija daudz rakstveida sveicienu. Lietveža T.V. Ozoliņa vēlējumus DV sapulcei nodeva Latvijas sūtniecības sekretārs E. Žilinskis. Pārskatu par DVF darbību nolasīja valdes priekšsēdis L. Rumba. Viņš izteica sirsnīgu pateicību vanadzei Olgai Koškinai, kas dāvinājusi DVF namam pulkv. V. Januma portretu eļļas gleznojumā. Tāpat viņš teica paldies ilggadējiem DVF darbiniekiem-darbvedim A. Lazdiņam, biroja darbiniecei R. Adlerei un grāmatnīcas vadītājai T. Lazdiņai, kā arī visiem DVF algotiem darbiniekiem. DVF pag. gadā ar ievērojamām summām atbalstījis izglītības darbu, ziedojot £3114. Minsteres latviešu ģimnazijai, un nodod tieši vai ar nodaļu starpniecību ziedojumus EVS, Vasaras kursu un citu latviskās audzināšanas pasākumu veicināšanai. DVF Jaunatnes nozare apzinājusi 300 latviešu jauniešus Anglijā, no kuriem daļa jau ir DV biedri.

Jaunatnes nozare rīkojusi kokļu dienas, sporta nodarbības, piedalījusies protesta akcijā pret Vasaras kursiem Rīgā un ciešā sadarbībā ar ELJA's vadību kārto jaunatnes turpmākās sanāksmes. Paredzēts arī DV jaunatnes dienas Līdsā š.g. maijā.

DVF valde iegādājusies Kanadā sagatavoto slīdīšu komplektu par Brīvības pieminekli. Rosīga bijusi ārējās informācijas daļas darbība; sevišķi apsveicama sakaru uzņemšana ar citu zemju ārējo informācijas daļu vadītājiem un aktīvā līdzdalība presē (lasītāju vēstules), radio un televīzijas raidījumos sakarā ar Olimpiskām spēlēm Maskavā, Latvijas okupācijas 40. gadiem un Madrides konferenci.

DVF īpašums Straumēni atskatījās jau uz 5 darbības gadiem, kas raksturojami ar DV darbinieku neatlaidīgām pūlēm, bagātīgu ziedojumu devu, atsaucību pret darba talkām, bet pār visu, ar Straumēnu vadības pašaizliedzīgo darbu un apziņīgumu. Straumēnos pašlaik dzīvo 59 iemītnieki un 11 darbinieki.

DVF nams Londonā arī darbojies sekmīgi. Ļoti rosīgi darbojusies grāmatnīca, uzrādot ievērojami lielāku apgrozījumu pārdoto grāmatu skaita ziņā un dodot peļņu £576. Pieaudzis to nodaļu skaits, kas iestājušās LBF. Vairāk vērības jāpievērš DV CV izdoto grāmatu izplatīšanai, tāpat DVM abonentu skaita palielināšanai.

DV Beļģijas nodaļa rīko piemiņas brīdi Lommeles karavīru kapos 31.maijā, DVF uzdevumā kopēju braucienu kārto DVF Londonas nodaļas valdes loc. J. Āpša.

No Anglijas uz 4. Globālām DV dienām Melburnā grupas salidojumā piedalīsies 8 bielri. Ļoti lielu rosību parādījušas vanadzes, kuru salidojumā pag. gada maijā Bredfordā piedalījās Vācijas vanadžu vadītāja B. Celma un viņas vietniece I. Nolle, DV Vanadžu priekšniece A. Liepiņa un Goda priekšniece M. Ķeņģe. Bez saimnieciskiem pienākumiem vanadzes daudz darbojušās informācijas, izglītības un kultūras darbā. Runājot par sportu, jāatzīst, ka praktiski gandrīz visas sporta nodarbības norit DVF ierosmē. Palīdzībai aiz dzelzs aizkara izdotas £800; nosūtīti 7 palīdzības saiņi.

Tuvākus paskaidrojumus par daļu darbību sniedza attiecīgie daļu vadītāji. A. Sīlis, Straumēnu pārvaldnieks, ziņoja par remontiem un pārbūvēm Straumēnos, kas aizvien vēl turpinās, lai šī mītne patiesi būtu tāda, kādu to esam iecerējuši: latviska, skaista un ērta visiem tautiešiem.

Sekmīgi darbojies Straumēnu veikaliņš — kantīne, kas devis apm. £1200 peļņu. Paredzēts iekopt augļu dārzu. Ārējās informācijas daļas vadītāja R. Parrisa ziņoja par 14. jūnija atceres atzīmēšanu. Par šīs atceres nozīmīgumu politiskā ziņā pārrunās piedalījās arī DV CV ārējās informācijas noz. vadītāja A. Liepiņa, LNPL priekšsēdis A. Abakuks un informācijas vadītājs J. Andrups, u.c. Papildinājumus par saimnieciskās daļas darbību sniedza A. Tauriņš. Garākas pārrunas izraisīja Bēru fonda darbība, ko uzdeva nokārtot DVF valdei. Iekšējās informācijas daļas vadītājs I. Pālītis ziņoja, ka uzņēmis filmu par notikumiem Straumēnos pag. gadā.

Vanadžu daļas vadītāja Erika Sarkanbārde norādīja, ka bez līdzšinējā aprūpes un saimnieciskā lauka vanadzes ar referātiem un piedalīšanos starptautiskās sanāksmēs un izstādēs daudz paveikušas informācijas laukā. Latvisko tradiciju kopšanai vanadzes pievērš lielu vērību, rīkojot attiecīgas sanāksmes un skates. Vanadžu kopas iestājušās LBF, tā atbalstot cīņu par latviešu tautas tiesībām.

Iecerētā krāsainā stikla loga ievietošanai Sv. Katberta (Cuthbert) baznīcā Karlailā saziedoti jau £1820. Loga pagatavošanas darbi jau pavirzījušie stik tālu, ka domāts par tā iesvētīšanas svinību izkārtošanu šinī vasarā.

DV priekšnieks J. Frišvalds ziņoja par DV CV un prezidija darbību. 12 zemēs 132 nodaļās apvienoti 9856 DV organizācijas locekļi. Pārvēlot valdi, tajā ievēlēja līdzšinējos locekļus: A. Freimani, J. Ranku, L. Ceriņu, I. Pālīti, R. Parrisu, R. Dēli un A. Tauriņu; pirmo reizi valdē ievēlēta Jāni Āpšu. Par DVF valdes priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo — Leopoldu Rumba. Revīzijas komisijā izraudzīja J. Tauriņu, A. Kurzemnieku, J. Līdaku, E. Koškinu, V. Liepiņu un K. Šneideru. Par kandidātu DV priekšnieka amatam vienojās nominēt J. Frišvaldu. Vanadžu priekšnieces amatam kandidātes jāpieteic līdz 1. aprīlim DVF vanadžu daļas vdītājai.

Nodaļu un kopu darbība visumā bijusi līdzīga. Nodaļas, kam pieder nami un klubi, ziņoja, ka tie darbojušos sekmīgi.

Dažādo jautājumu ietvaros delegāti noklausījās 10. Anglijas latviešu dziesmu dienu rīcības komitejas priekšsēža V. Auera un DVF pārstāvja I. Pālīša paskaidrojumus par teātra izrādes izvēli, par 14. jūnija atceres sarīkojumiem, kuros ar referātu un slīdīšu demonstrējumiem piedalīsies Pauls Kļaviņš, par Sporta sacensību balvām, u.c. Ierosināja no DVF budžetā uzrādītās Kalpakiešu fonda summas piešķirt līdzekļus kalpakiešu kapu kopšanai Brukvūdas latviešu kapos. Atzina, ka nepieciešams zemes valdei un nodaļām rakstīt savas darbības chronikas turpmākai DV darba dokumentācijai.

Svētdienas, 8. martā,rītā notika svētbrīdis prāvesta R. Mužika vadībā, pieminot mirušos biedrus un aizlūdzot par mūsu tautu un dzimteni. Delegātu sapulci slēdza svētdienas pēcpusdienā ar kopīgi dziedāto Daugavas vanagu dziesmu.

Sestdienas vakarā Porčesteres zālē pulcējās DV saime un viesi, lai pēc oficiālās svinību daļas — valdes priekšsēža L. Rumbas runas un maj. A. Alksnīša kausa pasniegšanas Līdsas nodaļai noklausītos dziedātājas Daces Kārkliņas koncertu. Mākslinieces bija izvēlējusies dažāda rakstura dziesmas, sākot ar romantiskajām J. Ķepīša Solveigas vēstulēm Ģintam (E. Ķezberes teksts) un nobeidzot ar Rosini, Mocarta un Guno operu ārijām. Uzmanīga pavadītāja bija Māra Ezerkalna-Vilčinska. Abas mākslinieces klausītāji sumināja ilgiem aplausiem, tā ka bija jādod piedevas.

A.L.

Top kapitāldarbs par Latviju

Jau vairāk nekā gadu strādājam gar grāmatu Latvia angļu valodā, lai parādītu sveštautiešiem īstenā gaismā mūsu dzimtenes Latvijas vēsturi, kultūras dzīvi, saimniecību u. c., atspēkojot komūnistu melus un nepatiesību, ko tie pauž savos rakstos par okupēto Latviju.

Visumā ļoti daudziem brīvās pasaules iemītniekiem maz zināšanu par mūsu zemi, jo ziņas par Latviju izkaistītas daudzās grāmatās, brošūrās un arī periodikā. Ne vienmēr tās autentiskas, sevišķi trimdas posma agrīnajos izdevumos tur daudz pārspīlējumu un nepareizību. Grāmata Latvia ar speciālistu rakstiem visās apskatāmajās nozarēs, tāpat ar savu grezno – iespējami krāsainiem attēliem rotāto apdari — būs iespaidīgs zināšanu pūrs par mūsu Latviju.

ASV periodiskajos izdevumos esam par šo darbu jau vairākkārt runājuši, Esam aicinājuši tautiešus ASV to atbalstīt un atbalstu daļēji saņēmuši. Pie pārējiem brīvā pasaulē mītošiem latviešiem griežamies tikai tagad, kad grāmatas iznākšanai jau zināma drošība. Grāmatas manuskriptam pāri par 50% autoru savus rakstus jau iesnieguši, latviski rakstītos tulko un rediģē.

Financiālā puse apmierina, bet līdzekļi vēl nav pietiekami, tāpēc aicinājums pārējiem brīvās pasaules latviešiem atbalstīt grāmatu Latvija ar ziedojumiem vai aizdevumiem, kuri sūtāmi kasierim E. Eriksonam — Illinois Latv. Federal Credit Union, A/C Nr. 1224 4148 N. Elston Avenue, Chicago, Illinois 60618 USA, uz grāmatas Latvia vārda.

Latvia metiens 10.000 eksemplāri, un tuvākā laikā sāksim pieņemt pasūtinājumus.

H. Riekstiņš

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā- 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Labo visāda veida automašīnas
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis
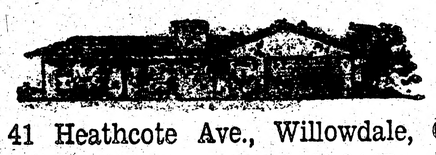
41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1X9
Tel. 444-2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

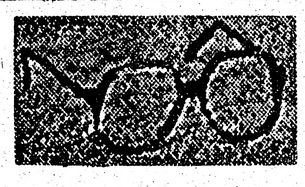
RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251.
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglington Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

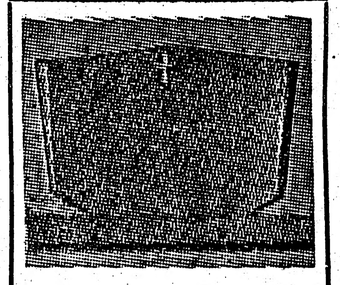
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot
ALCAN 20 gadu garantija
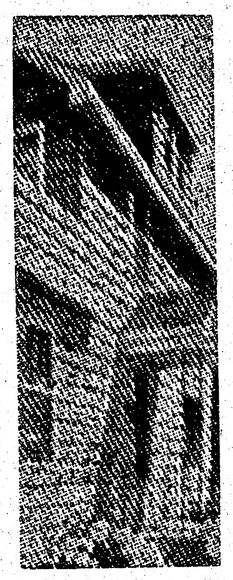
△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5, Tel. 924-1408
Thomas L. Morrison — Funeral Director
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

OPTICAL STUDIO
R. Schmidt, Optician
VĀCU OPTIĶIS
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

M. LUNSKY, O.D., M.Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikšanās
Tālr. 921-3824
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

RELIĢISKĀ DZĪVE

Olafs Brūvers

Ciešanas ticības dēļ

Runājot par Kristus vajāšanām un ciešanām, mums jāatceras, ka tās notikušas jau senā pagātnē, par ko skaidri lasāms bībelē un kristietības vēsturē. Pasaulē ir bijuši un pastāv dažādi politiski režīmi, kas raksturīgi ar totālitārismu un despotismu. Vienmēr šādos apstākļos mēs varam vērot kādas ļaužu grupas ciešanas, kuŗu uzskati parasti ir pretēji diktātoriskajam režīmam un tā prasībām, tas ir: bezierunu paklausībai un kalpošanai valdībai. Sevišķi grūti apstākļi tiek radīti kristiešiem, kas gan vienmēr ir atzinuši valdības, bet nekad nav stādījuši tās augstāk par pasaules Radītāju — mūsu debesu Tēvu. Jau Vecajā derībā mēs redzam praviešus, piem., Daniēlu, kas nekad un nekādos apstākļos neloka savus ceļus bezdievīgu ķēniņu priekšā, neklausa viņu pavēlēm un nedreb no viņu draudiem. Tādēļ arī daudzi uzticamie Dieva kalpi pazaudēja savu dzīvību, jo pirmajā vietā viņi paklausīja Dievam un vēlējās dzīvot saskaņā ar Viņa likumiem. Bet tā ir pagātne. Ko mēs vērojam mūsu laikā?

Mūsu Kungs un Pestītājs teica: „Kad pasaule jūs ienīst, ziniet, viņa Mani papriekšu ir ienīdusi." Nekas mūsdienu pasaulē nav mainījies, tāpat kā agrāk, arī šobaltdien tiek vajāti citādi domājošie, tiek ieslodzīti smaga vergu darba nometnēs, un visdažādākos veidos notiek kristiešu apspiešana, pazemošana un iznīdēšana. Tā ir sātana cīņa pret Gaismu, pret Kristus draudzi. Mazliet pakavēsimies pie mūsu dzimtenes baznīcas.

Padomju savienībā, kuŗā netiek pieļauta neviena cita ideoloģija kā vienīgi — viņu vārdiem runājot — „visaptverošā un uzvarošā marksisma-ļeņinisma mācība", Kristus draudzes pastāvēšana jāuzskata par ārkārtīgu, fainomenālu parādību mūsdienās. Tā ir labākā liecība par Kristus gara spēku šāsdienas ļaunajā pasaulē, mūsu Meistara vārdu manifestēšanās: „Uz šās klints Es gribu celt savu draudzi, un elles vārtiem to nebūs uzvarēt! (Mat. 16, 18).

Kopš paša padomju varas sākuma kā Krievijā (1917), tā Latvijā, komūnistu partijas mērķis bijis baznīcu iznīcināt, tāpat draudžu ganus un vadību, izcirst un nocirst Kristus vīna kokam dzīvinošās saknes. Tomēr — Dievā spēkā un ar Viņa palīdzību mēs dzīvojam, Kristus gars ir dzīvs okupētajā tēvzemē.

KAS IR KRISTUS DRAUDZES VAJĀŠANAS?

Bieži vien latviešu trimdas sabiedrībā, bet jo sevišķi rietumpasaules cilvēku uztverē, ir ieviesies nepareizs uzskats par ticīgo vajāšanām komūnistiskās zemēs. Parasti ar vārdu „vajāšanas" daudzi saprot kristiešu tiesāšanu, apcietināšanu, iesloždzīšanu soda nometnēs un pat nogalināšanu. Protams, tās ir vajāšanas, pie tam nežēlīgas, brutālas un nepieņemamas katra brīva cilvēka saprašanai. Bet kristiešu vajāšanas šāsdienas Latvijā nenozīmē tikai apcietināšanas, ieslodzīšanas un izsūtīšanas! Lai labāk izprastu pašreizējo situāciju, mums nepieciešams raudzīties uz kristiešu dzīvi padomju sistēmā no brīvās pasaules sabiedrības viedokļa un vērtējuma. Kāda būtu tās reakcija, ja pēkšņi bērniem tiktu aizliegts apmeklēt svētdienas skolu, bībeles kursus, baznīcas kori, orķestri;

— bērni drīkstētu kļūt par draudzes locekļiem tikai 18 gadu vecumā;

— draudzes mācītāja ievēlēšanu izlemtu valsts iestādes (valdības iestāde drīkst izvēlēto kandidātu noraidīt);

— draudzes mācītāja darbam būtu jāaprobežojas tikai ar viņa draudzes atrašanās vietu;

— jūs kā draudzes loceklis nedrīkstētu sniegt materiālu palīdzību citam draudzes loceklim;

— draudzēm nebūtu tiesības dibināt dažādus pulciņus, dāmu komitejas, bibliotēkas, ierīkot bērnu spēļu laukumus; draudzes locekļi nedrīkstētu rīkot kopīgas ekskursijas;

— jums nebūtu nekādu iespēju iegādāties reliģisku literātūru, dziesma grāmatas utt., kā arī nekādu iespēju dzirdēt kristīgu raidījumu savā radio stacijā.

Klausoties šo dažādo aizliegumu uzskaitījumu, brīvās pasaules cilvēkam noteikti rastos jautājums: kur gan šāds barbarisms pastāv? Tikko citētie aizliegumi ņemti no Latvijas PSR Augstākās padomes prezidija dekrēta „Nolikums par reliģiskajām apvienībām Latvijas PSR", kas izdots un apstiprināts 1976. g. 28. oktobrī Rīgā.

KAS RADA KONFLIKTU STARP VALSTS VARU UN KRISTIEŠIEM?

Mēs nevaram vairs vienkārši runāt par vajāšanām, bet gan par īpaši plānotu un mērķtiecīgu genocīdu. Kā jau iepriekš minēts, tā ir sakņu apciršanu Kristus draudzes kokam Padomju impērijā, tādā veidā cerot panākt ticīgo ļaužu iznīkšanu. Bet, slava Dievam — šis koks aug, jo mūsu saknes ir debesīs!

Nepieskāros visiem šī Nolikuma punktiem, bet tikai dažiem, lai uzskatāmi parādītu pašreizējos apstākļus, kuŗus dzīvo un aug draudzes Latvijā. Sakarā ar šī antihumānā Nolikuma pastāvēšanu rodas pastāvīgi konflikti starp ateistisko varu un kristiešiem tā vienkāršā apstākļa dēļ, ka Jēzus sekotāji nevar pieņemt un izpildīt šādus likumus. Kristieši ir spiesti pret valsts likumu mācīt savus bērnus ticībā, slepeni sapulcēties un meklēt visas iespējas, lai sekotu patiesi mūsu Kunga pēdās. Tieši šī necilvēcīgā Nolikuma dēļ ir radusies visai pasaulei pazīstamā pagrīdes baznīca Padomju savienībā, kuŗā visaktīvāk darbojas baptisti un adventisti. Par spīti bargajiem sodiem un pastāvīgiem draudiem, šo uzticamo kristiešu skaits ar katru gadu pieaug.

KAS IR KRISTUS SEKOTĀJU IZTURĪBAS UN UZVARAS PAMATS?

Pamatu pamats ir Kristus pats! Ja esam Viņa pestīti un sekojam Viņa pēdās, tad mums pieder visi apsolījumi. Mēs esam Viņa, un neviens neizraus Dieva bērnus no Dzīvības Lielkunga rokas. Vienīgi jautājums: vai mēs tam ticam? — izšķir visu. Tātad pirmais punkts, ko es vēlētos minēt, ir — ticība.

(Turpmāk beigas)

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!
Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JAŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

26. aprīlī plkst. 11 dievkalpojums.

3. maijā plkst. 1 pēcp. dievkalpojums angļu valodā; plkst. 3 pēcp. dievkalpojums.

10. maijā plkst. 11 rītā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena.

17. maijā plkst. 3 pēcp. dievkalpojums.

24. maijā plkst. 11 rītā draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums, dievgalds, koris.

31. maijā plkst. 3 pēcp. dievkalpojums.

7. jūnijā plkst. 3 pēcp. Vasarsvētku dievkalpojums.

14. jūnijā plkst. 11 rītā Trīsvienības svētku dievkalpojums, dievgalds.

21. jūnijā plkst. 3 pēcp. dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, pagaidu adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

26. aprīlī plkst. 13 Baltās svētdienas dievkalpojums. Iesvētāmo mācības stunda.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont., M4B 3C6, tālr. 757-2739.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 628-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

26. aprīlī pl. 16 dievkalpojums, ko vada Edgars Straumers.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

26. aprīlī dievkapojuma nebūs.

3. maijā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase, pl. 11 — draudzes dievkalpojums, pl. 12 — pensionāru apv. gada svētki.

10. maijā pl. 10 Ģimenes dienas dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi, pl. 11 — draudzes dievkalpojums, pl. 12 — svētdenas skolas nobeguma kts.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marceli Ave.

26. aprīlī dievkalpojums nebūs.

3. maijā plkst. 11 Ģimenes dienas svētrīts ar sekojošo sadraudzības stundu draudzes namā.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

26. aprīlī pl. 14 dievkalpojums baznīcā. Bībeles stunda: „Ko Gars saka draudzēm".

3. maijā pl. 14 dievkalpojums baznīcā.

10. maijā pl. 14 Ģimenes Dienas dievkalpojums baznīcā. Dievkalpojumā piedalās skolēni.

17. maijā dievkalpojums nenotiks.

24. maijā pl. 14 dievkalpojums baznīcā.

31. maijā pl. 14 Debesbraukšanas dienas dievkalpojums baznīcā.

7. jūnijā, Vasaras svētkos, dievkalpojums ar jauniešu iesvētīšanu.

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
radio raidījums
nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no 6 pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

PRIEKAVĒSTS
Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale Ont. tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ikdienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

ĒRGĻU LIGZDAS

MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534 0563
S. Vasarājs

ALSCO - RUSSELL
Aluminum Company

ALCAN

IERĪKO UN LABO

- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (Sofits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

Telefoni (416) 274-1589 vai
(416) 861 1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.

BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Tālr. 531-3098

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469 2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva vasādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

KALUPE
• DIMANTI • PULKSTEŅI
• LATVISKAS ROTAS
JEWELLERY LTD.

Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes.
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

PAVASARA
delikatesu veikals un maiznīca
361 Roncesvalles Ave. Tel. 531 7353
Piedāvā latviešiem no pašu ceptuves pazīstamas šķirnes kūkas, maizes un dažāda veida cepumus.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dr. A. Alksnis — Hipokrats spīlēs	$15.50
Latvijas Māksla II	$48.00
Ed. Zirnītis — Andrejs Egliītis	$35.00
H. Celmiņa — Sievietes PSRS cietumos	$14.00
E. Aistars — Gaismu sauca, rom.	$13.50
Z. Mauriņa — Manas saknes debesīs	$12.00
J. Jaunsudrabiņš — Kam dāvanas	$12.50
I. Grebzde — Ziedi, mana vasara, rom.	$11.50
J. Klīdzējs — Dzīvīte, dzīvīte, rom.	$12.50
I. Gubiņa — Sidrabkāzas, st.	$11.00
K. Puriņš — Trīs ziedošie koki	$10.00
J. Babre — Brīniškā zvaigzne	$ 8.00
Jānis Veselis, apceres	$16.50
A. Dziļums — Viršu druvas, rom.	$12.00
A. Zemdega — Toreiz Lubec dzirnavās	$10.50
V. Kārkliņš — Pie laika upes, st.	$14.00
A. Zemdega — Zem akmeņa zaļa zāle	$ 8.00
T. Zeltiņš — Septiņi saulrietā	$11.50
Dž. Garviks — Vilka ēnā, rom.	$13.50
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	$13.50
Laiks, telpa, ļaudis I — III	$55.00
H. M. Grīvāns — Avju gans	$ 7.50
E. Zubeckis — Vīni	$18.00
E. Grīslis — Pie rokas ņem un vadi	$10.50
H. Moors — Rītdiena nekad nenāks	$ 9.70
U. Rūtiņa — Vēl tā gribējās dzīvot	$ 7.00
A. Egliītis — Vai zini zemi	$14.00
B. Lamejs — Rīgas kaķu ķēniņš	$ 9.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$ 9.00
J. Lejiņš — Mana dzimtene	$ 7.50
V. Pelēcis — Malēnietis karā	$ 5.00
E. Spēks, M. T. Viktorija. rom.	$ 7.00
Dievs ir mīlestība, sprediķu krājums	$ 7.00
A. Dreimanis — Mana dzīve, atm.	$10.00
Okupētās Latvijas dienas gr. II	$ 8.75

DV GRĀMATNICA, 491 College Street Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNICAS NODAĻA — SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1452.

Piedāvā dāvanām: gleznas, notas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus. kā arī citas mantas.

Jānis Lācis pēdējā gaitā

Vankuverā pēdējā gaitā izvadīja 14. martā pēkšņā nāvē mirušo dedzīgo patriotu Jāni Lāci. Sēru dievkalpojumu vadīja prāvests R. Aboliņš, goda sardzē stāvēja Daugavas vanagi. Atvadu vārdus no Vankuveras latviešu ev. lut. draudzes teica draudzes priekšniece Z. Leimane, no DV Britu Kolumbijas nod. N. Driķītis un no Vankuveras Latviešu biedrības A. Vēveris. Ardievas teikt bija ieradušies pāri par 50 nelaika līdzgaitnieku un draugu. Nelaiķi apglabāja Forest Lawn kapsētas latviešu nodalījumā.

Jānis Lācis dzimis 1901. g. 15. septembrī Aknīstē, Latvijā strādājis par pagasta policijas virskārtībnieku, bet vācu okupācijas laikā par Ilūkstes apr. policijas 3. iecirkņa priekšnieku. Viņš bija pazīstams zirgu audzētājs un Ilūkstes apr. aizsargu pulka jātnieku eskadrona komandieris. Baigajā gadā nelaikis pievienojās partizāniem un dzīvoja mežos, tādā veidā izglābjoties.

Pēc kara J. Lācis nokļuva Anglijā un vēlāk pārcēlās uz Kanadu. Pēdējos savas dzīves 18 gadus pavadīja Vankuverā Britu Kolumbijā.

Nelaikis bija nenogurstošs pretkomūnisma cīnītājs. Viņš devīgi atbalstīja visus trimdas latviešu pasākumus, kas vēršas pret mūsu tautas apspiedējiem, kā arī atbalstīja kara invalidus, latviešu skolas un daudz citu trimdas latviešu kultūrālu pasākumu. Lai vieglas svešās zemes smiltis klusajam Latvijas brīvības cīnītājam.

Jāz. Ruško

LIETUVIŲ NAMAI
IZIRĖ TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

Lietprātīgi maisīti dzērieni un kokteiļi,
ja jūsu nākošās viesībās vajadzīgs
profesionāls bufetnieks
(bartenders). Lūdzu zvanīet (416) 233-9627.

Laipni lūdzam lasītājus kārtot
LATVIJA AMERIKĀ
1981. gada abonementa maksas.

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Sievietei jāiziet politiskā laukā

BALTIJAS SIEVIEŠU PADOMEI NĀKOŠGAD 30 GADU

Baltijas sieviešu padomes Kanadā 28. martā rīkotajās gadskārtējās pavasaŗa pusdienās Chelsia Inn viesnīcā ap 100 dalībnieku, starp tiem pāri par 20 latviešu un viesu — Baltijas tautu federācijas Kanadā priekšsēdi T. Kronbergu, lietuviešu vicepriekšsēdi Dž. Simanaviču un igauņu vicepriekšsēdi L. Leivatu, uzrunāja Baltijas sieviešu padomes Kanadā priekšsēde Ināra Leimane. Savā uzrunā viņa minēja, ka Baltijas sieviešu padome nākošgad atzīmēs savu 30 gadu darbības atceri. Šogad arī aprit 40 gadu kopš 14. jūnija deportācijām. Baltijas valstīs rusifikācija vēl vienmēr turpinās. I. Leimane iepazīstināja ar galveno runātāju, bijušo federālā parlamenta konservātīvās partijas locekli Džīnu Pigotu (Jean Pigott), kuŗai izcila pagātne politiskā un saimnieciskā jomā. Viņa bijusi ievēlēta parlamentā un strādājusi Klarka birojā par vecāko padomdevēju, arī pirmā sieviete direktrise Ontario Hydro uzņēmumā.

J. Pigota sacīja, ka Kanada ar savām zemes izrakteņu bagātībām un augsto dzīves standartu tomēr nespējot nodrošināt financiālu stabilitāti, enerģijas problēmas un novērst valsts šķelšanos. Viņa izteicās, ka konstitūcija no Anglijas būtu jāpārved uz Kanadu, bet bez grozījumiem. Lielo attālumu dēļ Kanadā vienmēr bijušas izolētas vienības, bet kopš 1976. gada Kanadaș angļi tuvāk sāka iepazīt Kanadas francūs: viņu domātājus, politiķus, žurnālistus, rakstniekus utt. Ļaudis aizmirsuši, ka Kvebekas „klusā revolūcija" sākās no 1958. — 1960 g., bet starp abām grupām 60. un 70. gadu sākumā nebija savstarpējas attieksmes. Šodien referendums ir jau pagātnē, atstājot tomēr ko svarīgu: angļi sākuši sadarboties un franči uzklausīt angļus — kanadieši sākuši apzināties kā viena nācija.

Vērojot konstitūcijas debates, redzam, ka kanadieši ir patmīlīga nācija, tie gan runā par savām tiesībām un ērtībām, bet nevēlas uzņemties atbildību. Nekas šai pasaulē nav par velti, nedrīkstam aizmirst brīvības un vienlīdzības augsto cenu. „Mēs, kanadieši, vēl nespējam saprast citu līdzīgās tiesības, vienalga, vai tas būtu sabiedrībā, vai starp provincēm un etnisko valodu grupām. Mums augstu jānovērtē dažādība. Pirms dodamies uz ārzemēm, mums vispirms jāiepazīst pašiem sava zeme. Mumș jāatrod arī ceļš, kā veidot iekšējo politiku, sākot ar enerģija līdz valodas problēmām", sacīja Pigota.

Viens no lielākiem šīs dekadas saimnieciskiem notikumiem bija arabu naftas ierobežojumi, ar ko izbeidzas enerģijas avoti, kas bija Amerikas un Kanadas rūpniecības pamats. Tagad bagātības no rūpniecības valstīm pārnestas uz Trešās pasaules valstīm; viss atkarāsies no tā, kā ASV atrisinās naftas samazināšanos un augstās cenas. Tas viss ietekmē ar Kanadas saimniecisko dzīvi un politiku. Kanadā notika klusa cīņa par peļņu un nodokļiem provinču un federālā ministrijā. No militārā viedokļa dzīvojam potenciāli bīstamā laikā kopš Otrā pasaules kaŗa. Svarīga ir varas līdzsvara uzturēšana starp lielvalstīm. Pēc amerikāņu sakāves Vietnamā un tās atstātām sekām Pad. savienība izmantoja apstākļus, lai sasniegtu bruņošanās pārsvaru un ātomieroču pārākumu par ASV. Vēl nopietnāka bija Rietumu vadītāju nevēlēšanās atgūt drošības līdzsvaru un tā izveidošanu.

Kāda cita šī laikmeta iezīme, turpināja runātāja, ir inflācija, bezdarbs un lielais iedzīvotāju skaita pieaugums pasaulē. Ap 70 miljoniem ik gadus pieaug jauni cilvēki. Pašreiz ap 15 milj. bēgļu meklē mājvietu. No visas zemes iedzīvotājiem puse ir sievietes. Zinātne atveŗ jaunuș apvāršņus sievietes dzīvē, un sociālā revolūcijā rodas jauns spēks — sieviešu spēks. Cilvēce vienmēr būs atkarīga no sievietes sabiedriskā stipruma un tāș bioloģisko saišu sargāšanas. Ar technoloģiju sieviete ieguvusi vairāk laika un tās mūžș pagarinājies. Sievietei tagad izdevība izglītoties un baudīt demokratiskas tiesības uz darbu. Viņai jāiziet pasaulē, jāiepazīstas ar pārvalžu birojiem, tirdzniecības un arodbiedrību zālēm, jādarbojas politiskā laukā — vietējo provinču un federālās valdības institūcijās.

Cilvēka tiesību pamatā ir arī politiskās un civilās tiesības, tāpat saimnieciskās un sociālāș tiesības. Poļu sacelšanās ir viens no nozīmīgākiem notikumiem komūnistu pasaulē pēdējos 30 gados. Cilvēka tiesību sēkla izkaisījusies pa visu pasauli, un nav barjēru, kas to spētu apturēt.

Baltijas sieviešu padomes Kanadā priekšsēde I. Leimane pasniedza J. Pigotai padomes vārdā velti — zeltkaļa A. Gugāna darinātu sudraba **važiņu** ar dzintara kareklīti.

Baltijas sieviešu padomē darbojas priekšsēde Ināra Leimane ar trim vicepriekšsēdēm no katras tautības. No latvietēm vicepriekšsēde Laura Krasta, igaunietēm H. Aruja un lietuvietēm Lūcija Kanapū, kas precējusies ar igauni. Padomes goda priekšsēdes ir Emīlija Podniece, igauniete Olga Risna un lietuviete E. Jurkus.

V. Sidare

Mūsu mīļā

Aline Karulis

dzimusi 1905. gada 24. septembrī Liepājā,

mirusi 1981. gada 10. aprīlī Toronto

Par viņu sēro

Man paliek Dieva tuvums,
Man ir prieks savu cerību likt uz Dievu, to Kungu.
(Dāvida dziesma)

krustmeita Baiba Bērziņa ar ģimeni,
Aleksandrs un Rūta Kundrāti,
Uldis un Anne-Geale Kundrāti,
Ilga Murevska

TAKOMA

● Takomas latviešu ev. lut. draudzes gada sapulci vadīja draudzes priekšnieks E. Vērzemnieks, protokolēja R. Breikša. Pagājušajā gadā ieņemti 17 154 dol., izdotș 15 781 dol., kasē naudā un noguldījumos 32 842 dol. Draudzes kapitāls pieaudzis par 2633 dol. Takomas bēŗu fonds aizvadītajā gadā nāves gadījumos izmaksaș paaugstinājis uz 600 dolariem. Gada beigās fondam uzkrāti līdzekļi par 20 257 dol. Skolas darbs sašaurinājies, jo Takomā nav latviešu bērnu. Pieņēma šī gada budžetu 15 945 dol. apmērā. Draudzes valdē ievēlēja līdzšinējos E. Vērzemnieku, V. Noriņu, A. Felzenbergu, no jauna V. Žumburu, revīzijas komisijā Dz. Breikšu, J. Cālīti un O. Timmu. Dāmu komiteja bija gādījusi par sanāksmes dalībku pacienāšanu ar kafiju un cepumiem.

Voldemārs Korsts mūzības ceļā

Pazīstamais sabiedriskais darbinieks un nacionālpolītiskais cīnītājs Čikagas DV apvienības biedrs Voldemārs Korsts pēc īsas slimošanas ar ļaundabīgo audzēju mira 3. martā Čikagā. Dzimis 1909. g. 4. oktobrī Slokā. Latvijas universitātē studējis tautsaimniecību, lasījis lekcijaș Liepājas tautas augstskolā. Studiju laikā pievienojās vecākās Rīgas latviešu korp. Selonijas saimei. Trīsdesmito gadu beigās pārgājis par grāmatvedi uz Latvijas Filmu Rīgā. Vācu laikā bijis Ostland Filmas sab. galvenais finanču direktors. Šī sabiedrība aptvēra Latvijas, Lietuvas un Igaunijas filmu lietas, chroniku ražošanu un visu triju valstu kino teātŗu ekspluatāciju. Vācijā bijis Hanovas bēgļu nometnes komandants, kur patvērumu atrada daudz latviešu leģionāru, Viņš daudz palīdzējis to izvietošanā. Bijis Latviešu Centrālās kom. vicepriekšsēdis. Nodibinājis Latviešu Centrālo kartotēku, kas palīdzēja simtiem latviešu ģimeņu atrast piederīgos, kuŗi bija izkaisīti pa Vāciju, Eiropu un gūstekņu nometnēm.

1950. g. iecelojis ASV. Pirmos gadus strādājis dažādus darbus Bostonā, pēc tam Čikagā bijis gan kontrolieris, gan uzņēmuma vadītājs, bet no 1959. g. līdz pensijas laikam bijis finanču nozares vadītājs lieltirdzniecības uzņēmumā Carman Canly Inc. Arī pēc pensionēšanās strādāja daļēju laiku par konsultantu finanču un administrātīvos jautājumos.

V. Korsts iesaistījās arī politiskā darbā, kas galvenokārt ir Republikāņu partija, kur bija viens no Latvian American Republican National (Commitee) Federations dibinātājiem un 6 gadus bijis priekšnieks, tad ievēlēts par goda priekšsēdi. Kopš 1971. g. bijis padomnieks ASV ārlietu ministrijā. Bijis arī „American for Congressional action for the Free Baltic States" organizācijā, kuŗa ar savu 5 gadu darbību panākusi t.s. „Baltijas Brīvības Rezolūciju" ASV kongresa vienbalsīgu atzīšanu un kuŗa ir pamatā daudzām vēlākām rezolūcijām.

V. Korsts rakstījis latviešu amerikāņu presē par nacionālpolītiskiem jautājumiem. Sarakstījis angļu valodā 2 brošūras un 2 grāmatas — Latvia on the Baltic Sea un The Red Fog. Bez tam viņa spalvai pieder apm. 600 vēstules, ievadraksti, rezolūcijas. V. Korsts biografija ievietota „Who's Who" — International Who's Who — In Finance and administration izdevumos. Apbalvots 2 reizes ar Dwilight D. Aisenhauer Award, DV zemes valdes goda rakstu u. c. organizāciju 30 goda rakstiem. Saņēmis ASV prez. D. Eisenhauera, Niksona un Forda fotografijas ar personiskiem veltījumiem.

6. marta vakarā Matz apbedīšanas namā notika aizlūgums. Māc. G. Straumanis savā runā cildināja aizgājēja pašaizliedzīgo darbu savas ģimenes un visas latv. tautas labā, kā arī par lielu nacionālpolītisku darbinieku un patriotu. No sava filistra korp. Selonija saimes vārdā atvadījās J. Vilciņš. Bija arī daudz citu atvadu vārdu.

Beigās korp. dalībnieki atvadījās ar tradicionālo dziesmu. Goda sardzē stāvēja korp. Selonijas un DV locekļi. Pelnu urnu guldīs Brāļu kapos Rotā. Pēc nelaika vēlēšanām ziedu vietā nauda nododama Nacionālam Fondam Zviedrijā. Par viņu sēro dzīvesbiedre, meitas Līga, Anda, Gundega, znoti un 8 mazbērni, korp. Selonija, konvents, radi un draugi. Ar Korsta aiziešanu mūzībā esam zaudējuši krietnu latvieti, lielu patriotu.

A. Zaube

29. gada svētki

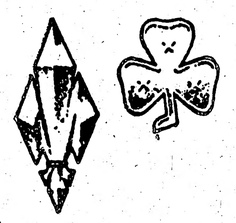

Hamiltonā latviešu baznīcas lejas zālē februāŗa beigās notika Ventas 10. gaidu vienības un Aiviekstes 39. skautu vienības 29. gada svētki. Svētbrīdi vadīja vakara vadītāja vad. v. Karmena Bleka, pēc tam uzrunu teica vecāku padomes priekšs. Dr. P. Cakuls un uzaicināja visus vienoties latviešu tautas lūgšanā Dievs, svētī Latviju. Viņš pasniedza apbalvojumu vad. E. Dāvidsonam no Kanadas skautiem par darbošanos skautu organizācijā 30 gadus.

Par vienību darbību ziņoja vad. G. Dāvidsone un vad. E. Dāvidsons. Apbalvojumus saņēma mazskauts Arons Kwapasinskis — Staburadzēna nozīmi, skautu modrības skauta nozīmi P. Kerštеins un brīvības skauta apzīmējumu L. Jēgeris, M. Grīnbergs, M. Kerštеins un E. Magrics. Sekmīgās darbības apliecības saņēma abas vienības. Skautu pateicības zīmi saulīti saņēma Lidija Jēgere un Ed. Jēgeris, bet gaidu pateicības saulīti Vijolīte Alksne un L. un Ed. Jēgeri. Skautu pateicības zīmi lentē saņēma vad. Gundega Dāvidsone.

Organizācijas svētkos sveica vad. S. Leimanis no Toronto, kas ir Latviešu skautu priekšnieka vietnieks un Kanadas latviešu skautu jendas priekšnieks, vad. Inta Kalniņa — Kanadas gaidu jendas priekšniece, Tērvetes (19.) skautu vienības priekšnieks vad. E. Treimanis un Saulkrastu pārstāvis vad. I. Ķipis. Bija arī rakstveida apsveikumi. Aploksnes nodeva HLB priekšnieks V. Rudzītis, draudzes priekšnieks O. Bērztīss un Hamiltonas DV pārstāvis.

Pēc akta un karogu iznešanas notika vad. E. Dāvidsona uzrakstīts priekšnesums „Pazīsti savu tautu" ar deklamācijām, dialogiem, dziesmām un dejām. Priekšnesumos piedalījās abas vienības.

Vecāki un vadītāji bija sarūpējuši tējas un kafijas galdu, kā arī loteriju. Loterijai gleznu bija dāvājis B. Treimanis. Klavieŗu pavadījumus veica Rasma Šuškova un Toms Cakuls.

j.g.

Vārdi jāpārvērš darbos

ASV DV DELEGĀTU SAPULCE BOSTONĀ

ASV DV delegātu sapulcē 4. un 5. aprīlī Bostonā 40 delegāti ar 45 mandātiem pārrunāja iepriekšējā gadā padarīto, pieņēma rezolūcijas, daudzas apsveikumu runas. Debatēs spilgti izpaudās nacionālais noskaņojums, nosodot sadarbību ar okupantiem vai viņu uzticības personām.

Sapulci ievadīja māc. F. Ruperts ar svētbrīdi. Bostonas apvienības priekšnieks A. Treize savu uzrunā norādīja, ka tauta saglabājama kā dzimtenē, tā trimdā. Mērķis visiem viens: tautas brīvība un brīva Latvija.

ASV DV priekšnieks A. Spārniņš atklāja 31. DV delegātu un 27. vanadžu salidojumu. Mūsu galvenais mērķis — Latvijas brīvības atgūšana — vēl nav sasniegts, tas varētu būt vēl tāls ceļš. Aktīvitāte jākāpina, jāpiesaista jauni biedri, vārdi jāpārvērš darbos. Runātājs ieteica padomāt par kādas DV mītnes iegādi vai celšanu, kur uzņemtu vecos cīņu biedrus. Tā varētu būt Gaŗezera vai Katskilu apkārtnē vai kādā citā vietā ne tikai ar dzīvojamām istabām, bet arī sarīkojumu zāli. Līdzekļi daļēji ir DV rīcībā.

PBLA priekšsēdis I. Spilners savā uzrunā analizēja politisko stāvokli.

Arī ALA priekšsēdis J. Riekstiņš savā uzrunā aizrādīja, ka visu latviešu mērķis ir Latvijas brīvības atjaunošana, tikai tagad jācīnās gara ieročiem. Kultūras fonda priekšsēdis L. Reiters brīdināja, ka bez latviešu kultūras nebūs latviešu. ASV vanadžu priekšniece A. Ceriņa domāja, ka tautas, kas necieņa savus varoņus, aiziet bojā. Viņa pasniedza Gaismas akcijas pārstāvim G. Ozolam čeku par 1691 dolariem. No Kanadas vanadzēm sveica V. Simsone, no DV Kanadā E. Pulciņš.

Priekšnesumu daļā piedalījās dubultkvartets Tēvija un R. Birzgale-Vītola ar deklamācijām. Bija sveicis Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs, DV priekšnieks J. Frišvalds, vanadžu priekšniece A. Liepiņa u.c.

Darba sēdē apvienības savus ziņojumus nodeva rakstveidā. Klīvlandes apvienības priekšnieks V. Zemesarājs pasniedza Gaŗezera prezidentam A. Tīdemanim čeku par 1111 dolariem, ko Klīvlandes organizācijas bija savākušas šim nolūkam. Gadu iepriekš līdzīgā akcijā Minsterei ienākumi bija 3000 dolaru.

DV ASV priekšnieks A. Spārniņš ziņoja, ka apvienībās iestājušies 133 jauni dalībnieki, bet miruši 59. Pavisam ASV ir 3373 dalībnieki, no tiem 1188 vanadzes.

Kopējais aprūpes līdzekļu devums bijis 53,000 dolaru. Lielāka summa izdota ASV, bet liela daļa no tā dota garīgai aprūpei, kultūrālām vajadzībām un latviešu jaunatnes audzināšanai.

Jaunatnes nozarē meklēti jauni ceļi jaunatnes piesaistīšanai vanagu organizācijai.

A. Braunfelds piedalījies Kanadas DV delegātu sanāksmē Toronto un minēja, ka ASV un Kanadas darbs ārējās informācijas laukā atšķiroties. ASV to veic PBLA un ALA, Kanadā — DV, kas pagājušo gadu izdevuši 12,000 dolarus.

BATUN izgatavojusi sarakstu par politiski vajātām personām Latvijā. Tur nepilni 100 vārdi, bet daudziem trūkst dzimšanas vai dažādi citi dati, ko tautieši varētu sagādāt.

Sabiedriski kultūrālā laukā lielākais pieaugums bijis teātrim, no 4 kopām ar 83 dalībniekiem 1979. gadā tas piedaudzis šogad uz 7 kopām un 154 dalībniekiem. DV ASV valde aizvadītajā gadā sabiedriski kultūrālam darbam izdevusi 10,405 dol., bet apvienību devums 22,932 dol., kopā 33,337 dol.

Ziņojumā par ārējās informācijas darbu priekšnieks aizrādīja, ka jāuzņem personiski kontakti ar ASV presi un likumdevējiem. ASV vanadžu priekšniece Aida Ceriņa ar jaunatnes nozares vadītāju Aldi Kubuliņu Kalamazū radioraidījumā informējuši amerikāņu klausītājus par DV darbību. Nedrīkstētu aizmirst Afganistānas brīvības cīņas, ko vajadzētu salīdzināt ar Baltijas valstu cīņām. Jāatbalsta ASV eksporta aizliegums uz Pad. savienību. Rīkojamas protesta demonstrācijas kopā ar PBLA un citām apspiesto tautu organizācijām.

Plašas debates izraisīja CV apkārtraksta daļa, kur izcelta DV un sociāldemokrati. Rakstu sastādījis S. Lindiņš un tas izsūtīts CV vārdā. Pieņēma rezolūciju, ka ASV DV delegātu sapulce nesolidārizējas ar šo CV rakstu, kam nav bijis valdes lēmuma. Rakstus, ko nav sastādījusi CV, turpmāk jāparaksta ar sagatavotāja vārdu. Uzdeva ASV pārstāvim CV sēdē Melburnā, Austrālijā, ierosināt, lai tādi raksti nākotnē neparādītos.

Delegāti iztirzāja ziņu, ka maija sākumā ASV Tieslietu ministrija sūtīs komisiju uz Latviju un Igauniju, lai nopratinātu lieciniekus kaŗa noziedznieku prāvās. Nolēma sūtīt delegāciju uz Vašingtonu, kas sadarbībā ar PBLA un ALA mēģinātu pārliecināt attiecīgās iestādes to nedarīt. Ieteica sākt arī vēstuļu akciju, lai tā rādītu protestus.

Sanfrancisko Mazais teātris jūlija beigās ar trim izrādēm viesosies Anglijas latviešu dziesmu dienās. DV priekšnieks J. Frišvalds lūdzis no Ziemeļkalifornijas DV apvienības informāciju par šo teātri un tā darbību. Apvienība izstrādājusi plašu aprakstu, norādot, ka tur nodarbinātiem aktieŗiem ir pazīšanās ar Kultūras sakaru komiteju. Ziņojumam pievienoti arī daži izrāžu novērtējumi lokālos latviešu uzvedumos, latviešu lielajā presē tādi nav parādījušies. Pēc dedzīgām debatēm sapulce pieņēma šo ziņojumu zināšanai.

V. Muižnieks ziņoja, ka uz latviešu valodas vasaras kursiem Rietummičigenas universitātē pieteikušies 18 dalībnieki, uz universitātes kursu 15 dalībnieki Ir nodoms ierīkot studentiem kopmītni, ja vajadzīgs, nopērkot zemes gabalu un uzceļot mītni par 150,000 dol. Plāns šim projektam jau sagatavots. Bostonas DV apvienība studiju kursu atbalsta ar 3000 dolaru stipendiju.

Attiecības DV un ALA starpā ir labas. Delegāti kritizēja E. Dunsdorfa sarakstīto vēstures grāmatu, ko lieto latviešu skolās, par tās saturu un stilu, kas, pēc delegātu domām, neatbilst toreizējiem apstākļiem. Paredzams, ka Latvju enciklopēdijas papildinājums iznāks trijos sējumos, katrs ap 600 lappušu, ar 1500 attēliem. Pirmais sējums līdz burtam J būs sagatavots drīz. No apgāda jāpieprasa maksas aprēķini. Pieteikušies 400 abonenti, kas iemaksājuši katrs 25 dol.

Par kandidātiem DV priekšnieka amatiem nominēja Jāni Frišvaldu un Jēkabu Leitīti. Nākamo DV ASV valdes sēdekli noteica ASV vidienē. Delegātu sapulce 1982. gadā notiks Indianapolē. Delegātu kartes nākamajā gadā mūža biedriem būs citā krāsā.

DV apvienība Dienvidkalifornijā ziedoja 2500 dol. Patiesības fondam. Kaut sapulcē valdīja liela uzskatu dažādība un atšķirība, debates noritēja mierīgā, iecietīgā garā. Varētu vienīgi kritizēt plašās apsveikumu runas. Augstie viesi aizmirsa, ka ar savām runām atņem laiku DV sapulces darba kārtas apskatīšanai.

V. I.

ASV DV delegāti Bostonas salidojumā.

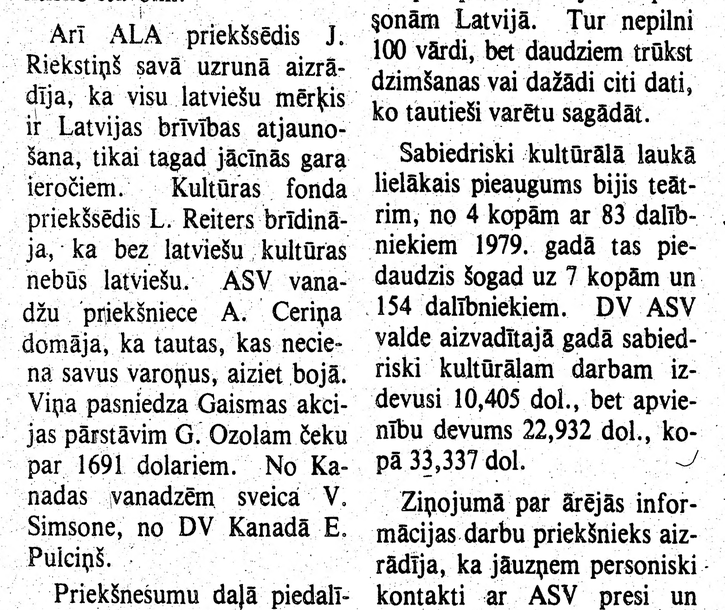

Arī vanadzes pieņēma svarīgus lēmumus.

Cīnīties par tēvzemes atbrīvošanu

REZOLŪCIJAS ASV DV SAPULCĒ.

ASV DV delegātu sapulcē 4. un 5. aprīlī Bostonā pieņēma vairākas rezolūcijas, kas atspoguļo divu dienu debates un pārrunas, it sevišķi par nacionāliem jautājumiem.

Ideoloģiskā nozarē pieņemtās rezolūcijas. DV darbības noteikumu 2. pants nosaka: ,,kopt un uzturēt varoņgaru, nacionālo vienību un morālo stāju, stiprināt ticību Latvijas atjaunošanai, cilvēku tiesībām un brīvībai, cīnīties par mūsu tēvzemes atbrīvošanu, sadarboties ar visām pārējām organizācijām, kas cīnās par šiem mērķiem.''

No tā izriet, ka par DV biedriem nevar būt komūnistu partijas un citu partiju biedri, kuŗu ideoloģija un mērķi balstās uz Marksa un Ļeņina doktrīnu un ideoloģiju.

DV organizācijas biedriem un delegātiem ALA kongresā jāatceras, ka DV ir bezkompromisa cīņā ar komūnistu varu, kas okupējusi Latviju un apspiež mūsu tautu.

DV biedri aizstāv kaŗavīru, varoņu cieņu un latviešu tautas varoņu simbolus.

Jautājumā par čekas organizēto ,,Kultūras sakaru komitejas'' aktīvitāti jāievēro DV CV pieņemtā rezolūcija: ,,Visi kultūras, mākslas un cita veida sarīkojumi, kuŗus izkārto kāda organizācija, personu grupa vai atsevišķa persona sadarbībā ar okupētās Latvijas Kultūras sakaru komiteju vai citu Maskavas kontrolētu iestādi, uzskatāmi kā pakalpojums apspiedējiem.''

Kultūras nozares rezolūcijas:

Jāatbalsta latviskā izglītība lokālās un vasaras skolās. Šai sakarā sapulce piešķīra 1000 dol. Gaŗezera akciju iegādei, bet pa 500 dol. austrumu, vidienes un rietumu krasta vidusskolām. Rietummičigenas universitātes latviešu studiju programmai piešķīra 1000 dol. stipendiju. Nolēma aicināt stipendiātus vienu gadu darboties latviešu kultūras vai sabiedriskās rosībās. Aicināja DV apvienības ar stipendijām atbalstīt šīs universitātes vasaras programmu latviešu valodā.

Minsteres ģimnazijai piešķīra gadskārtējo 1000 dol. ziedojumu un vēl 500 dol. stipendiju. Latviešu mantojumu fonds Bostonā saņēma 500 dol., Kultūras vērtību krātuve Ņujorkā 500 un latviešu mūzikas raidījumi 400 dol., ar piebildi, ka uzlabojama programma. Ceļojošā režisora algošanai rezervēja 1500 dol. Apvienības mudinātas dibināt pašdarbību kopas lielākos centros; organizēs saktu kalēju kursus, arī turpmāk izdos DV sienas kalendāru; DVM techniskais izpildījums neapmierina. Nozīmīgākās dienās jārīko akti, piemēram, 14. jūnijā.

Jūlijā atbalstāmi un apmeklējami 7. Kanadas latviešu dziesmu svētki. Apvienībām būtu jāapmainās ar sarīkojumu programmām. Lai saglabātu ziņas par latviešu kultūras darbību, vēlams sūtīt ziņas vairākiem archīviem.

Debatēs atskanēja balsis, ka, piešķirot līdzekļus izglītībai, vajadzētu apsvērt, kas strādā jaunatnes audzināšanas darbā.

(Turpinājums 20. lp.)

Kirkvallas pulksteņtaisītājs

(turpinājums)

Uzpūstais ziepju burbulis pēkšņi izšķīda, kad 1950. gada aprīlī Šulcbergers Teherānā no oriģinālavotiem ieguva ziņas par pulkveža ,,dzimšanu''. Rezultātā ,,Times'' slejās parādījās ziņa, ka pulkvedis Linkolns ir miris: tātad ,,superspiegs'' Linkolns bija tikai labs joks vai slikta blēdība. Šulcbergera Teherānas atklājums tomēr nenogalināja pulkvedi Linkolnu pilnīgi. Laiku pa laikam Maskavas radiofons vēl šodien piemin Linkolna vārdu. Maskava apgalvo, ka Šulcbergera stāsts par izgudroto Linkolnu amerikāņu presē parādījies tikai tāpēc, lai sekmīgāk maskētu Linkolna darbību, jo pats pulkvedis esot dzīvs un strādājot savu netīro darbu tālāk. Kas to lai zina?

Pulkveža Linkolna radītāji savā gara bērnā bija sakopojuši visai ideāla spiega izdarības un īpašības. Šādi ideāli slepenie aģenti tomēr ir eksistējuši arī īstenībā. Lai pieminam tikai skautu kustības nodibinātāju Bēden-Paulu, Laurensu un citus slavenus britu aģentus. Tajā pašā laikā nav šaubu, ka rietumu aģenti šodien aiz dzelzs aizkara veic uzdevumus, kas apēnotu par visfantastiskākās pulkv. Linkolna dēkas.

Aizkavēju jūsu uzmanību šoreiz tik ilgi ar atzīmēm par pulkvedi Linkolnu, lai pretstatā enerģijas pilnajam amerikāņu paraugspiegam šoreiz pastāstītu par pilnīgi pretēja rakstura vienreizēju spiegu, kas Anglijā 16 gadus pacietīgi gaidīja uz viena vienīga slepena uzdevumu sekmīgu veikšanu.

Vācu flotes kapteiņa Gintera Prīna neticamais varoņdarbs, ielaužoties 1939. gada oktobrī britu flotes bazē Skapa Flovā un nogremdējot lielo kaujas kuģi ,,Royal Oak'', saviļņoja visu pasauli.

Tas patiešām bija neticams sasniegums. Neviena ienaidnieka zemūdene nekad nebija varējusi iekļūt Skapa Flovā. Admirālitāte pat sapņos nevarēja pielaist tādu iespēju. Bet neticamais bija noticis. Vācu zemūdene B 06 bija ielauzusies Skapa Flovā un visas varenās britu flotes deguna galā nogremdējusi milzu kaujas kuģi ,,Royal Oak''. Vairāk nekā 800 angļu matroži un virsnieki nogrima dzelmē kopā ar tērauda milzeni. Jaunajam un izskatīgajam kapteinim Hitlers sagatavoja vēl nepieredzētu godināšanu. Kad pāris dienas vēlāk Ginters Prīns ar savu B 06 ieradās Ķīles ostā, tūkstošiem sajūsminātu vāciešu kaisīja ziedus jaunā kapteiņa ceļā. Balti tērptās Hitlera jaunatnes skukes sagaidīšanas ceremonijā dziedāja ātrumā sakomponētās kaŗa ziņģes par drīzu uzvaru. Ķīles birģermeistars pilsētas lepnākajā zālē bija sarīkojis milzu mielastu, un histerisku ,,Heil!'' saucienu pavadībā vadoņa personiskais pārstāvis kapteiņa Prīna kaklam apjoza Bruņinieku pakāpes Dzelzkrusta lenti. Britu kaujas kuģa un 800 jūrnieku bojāeju uzvaras apdullināti, Ķīles pilsoņi šai vakarā atzīmēja ar jautrām dejām un salda vīna iespaidotām skaļām klaigām, kas atbalsojās līdz saules lēktam.

Kad uzvaras svinības bija sasniegušas kulminācijas punktu, dokā, kur pietauvota gulēja uzvaras vainagotā B 06, bija manāms kāds tumšs stāvs, tērpts civīlās drēbēs.

Nākošajā dienā virspavēlniecības ziņojumā pieminēja visus jūrniekus, kas bija kapt. Gintera Prīna vadībā piedalījušies veiksmīgajā uzbrukumā Skapa Flovai. Bet ne ar pušplēstu vārdu nebija pieminēts noslēpumainais civīlists. Patiesībā šis vīrs bija lieliskais spiegs, kuŗam pienācās visa atzinība par sekmīgo iebrukumu Skapa Flovā. Viņa īstais vārds bija Alfreds Vērings. Pacietības un izturības ziņā viņam būs grūti atrast līdzinieku visā noslēpumiem pilnajā spiegošanas vēsturē.

Sešpadsmit gadus pirms Skapa Flovas traģēdijas atvaļinātais vācu flotes kapteinis Alfreds Vērings atstāja Vāciju. Tas bija 1923. gadā, kad nacionālsociālisti Minchenes alus pagrabos prātoja par varas sagrābšanu. Kāds jauns fanātiķis Leo Šlageters par franču preču vilcienu spridzināšanu Rūrā bija iecelts nacistu svēto kārtā. (Varam saprast, kādēļ nacistu okupācijas laikā Rīgā pēkšņi radās Šlagetera bulvāris.) Tajā laikā admirālis Kanariss uz ārieni vēl maskojās kā neuzkrītošs pensionēts vācu virsnieks. Patiesībā jau 1923. gadā Kanariss uz savu galvu bija izsūtījis pirmo vācu spiegu kopš Versaļas miera līguma parakstīšanas. Tajās tālajās dienās vēl neviens nevarēja zīlēt, kā attīstīsies politiskie notikumi pasaulē un Vācijā. Bet tas bija arī laiks, kad daži vācu fanātiķi jau sāka sapņot par atmaksas kaŗu.

Alfreds Vērings bija viens no jaunākajiem kapteiņiem vācu flotē. Kaujas kuģa ,,Admiral Hipper'' kapteinis ar savām izcilām kaujas spējām bija saistījis Kanarisa uzmanību. Tāpēc nebrīnīsimies, ja 1923. gadā Kanariss kapteinim Vēringam uzticēja jaunu svarīgu uzdevumu.

(Turpinājums sekos.)

Hitlera zemūdenes uzglūn sabiedroto kuģiem.

Latvieši Kanadas presē

Bramptonas ,,Daily Times''
1980. g. 20. oktobŗa nr.

From Latvia, with love

Alberings pie Pēteŗa baznīcas atjaunotā torņa, kas esot nodedzis pagājušā kaŗā. Mēs varam tikai minēt, ko ar šiem kanadiešu laikrakstam piesūtītiem uzņēmumiem Eddie Alberings gribējis uzsvērt.

Sir:

It so happened that, completely unexpectedly, I received an approved invitation from my daughter to spend my summer vacation (three months!) in my native country of Latvia, on the shores of the Baltic Sea.

I was even permitted to live at my daughter's private home in the sea resort of Jurmala instead of being confined to state hotels. Thus I had some degree of freedom of movement around the countryside.

Naturally, I used this freedom to the fullest extent, to learn thoroughly about the country life of my people. In comparison, one could say that the country people, however, poor, have things much better than people in the cities.

One of the major events of the summer was an all-Latvian song and dance festival, with 17,000 singers and 5,000 dancers. It was an impressive demonstration of the folk soul of Latvia. Every Latvian locality was represented with its own national costume, and there were more than 100,000 enthusiastic spectators.

Among the members of the Soviet Latvian government present was the representative of the all-powerful Soviet Politbureau, Mr. B. Ponomarjov.

In all fairness, I must say that the Kremlin supports the development of national cultures and traditions in the republics, although all nationalistic tendencies in the political sense are of course suppressed mercilessly.

After the festival there was a grand parade through the capital city of Riga, and during this one of the secretaries of the cultural committee presented me to Mr. Ponomarjev as a guest from overseas.

The man from the Kremlin asked me why I was still in Canada, and not "on our side", and to my reply that I certainly was not his enemy now because the war was over a long time, he suggested that I come back because "your homeland needs you".

He told me further of the need for skills such as those we have here in Ontario to improve conditions in the old country, and I promised to speak with Premier Davis about the matter.

Mr. Ponomarjov suggested further that I tell the Canadian people that "we Russians have no quarrels with the Canadians. We want to live in peace and friendship, and we are happy that our relations gradually are coming back to normal again".

With a handshake I promised to convey that message, and with this letter live up to that promise.

EDDIE ABERLINGS
Brampton

(18. turpinājums)

Kad Linards ar Kalumu ieradās slimo kara veterānu apmeklēt, viņš gulēja ar pārlietām asinīm bāls un nevarīgs augstā slimnieku gultā, mākslīgi barots no lielajām plastikas pudelēm, kas karājās turpat virs viņa galvas, un pilienu pa pilienam raidīja Prieduļa vēnās. Viņa delnas virspusē, ap vēnā iedurto adatu, bija redzams zilgans zemādas asins izplūdums, satūcis un sāpīgs.

„To bībeli tu varēji labāk atstāt mājās," Priedulis teica, ieraudzīdams mācītāja rokā svēto rakstu grāmatu.

Linards attapās, ka izdarījis kļūdu, ierazdamies pie Prieduļa ar bībeli. Viņš bija piedzīvojis, ka vairāki slimnieki šādos apmeklējumos neizrādījuši sevišķu prieku, iedomādamies — ja mācītājs aicināts, tad cerību vairs nekādu... Tikai gadījumos, kad slimnieks patiešām atradies nāves skavās un pats sajutis savu aiziešanu, viņu šāds apmeklējums it kā iepriecinājis un tas pieņēmis arī Svēto vakarēdienu. Mācītājam savu prieku par apmeklējumu izrādījuši arī tie slimnieki, kas tikpat kā izveseļojušies un slimnīcu drīz atstās.

Priedulis nejutās, ka no slimnīcas dzīvs ārā neiznāktu, bet nebija arī drošs, ka nāve viņu turpat nenogrābj. Tāpēc mācītāja ierašanās viņu pārsteidza. Priedulis bija arī nelabojams dievturis un ar mācītāju jau agrāk strīdējies, aizstāvot savus dievturības uzskatus. Nu viņam būs gandrīz vai jāizsūdz grēki!

Linards nebija nācis pieņemt grēksūdzi, ne arī pasniegt Priedulim Svēto vakarēdienu, kaut gan abi viņam tagad noderētu, jo pēc pārciestās operācijas izskatījās diezgan vārgs.

„Kas tas otrs jaunskungs?" viņš jautāja, raudzīdamies uz Kalumu.

„Vai tu mani vairs nepazīsti?" Kalums viegli satvēra Prieduļa roku.

„Tāds kā redzēts gan. Pač', pač', ļauj padomāt. — Kalums!" viņš pēc brīža teica.

Saruna bija īsa, jo ienāca slimnīcas māsa un lūdza apmeklējumu izbeigt. Vājinieku nedrīkstēja ilgi nopūlēt ar runāšanu. Viņš varot tikai klausīties, bet tad jārunājot tikai patīkamais vien, slimnieku nedrīkstot uztraukt.

„Mani jau uztrauca!" Priedulis sūdzējās.

„Kas?" māsa interesējās.

„Tas, viņš ir mācītājs," Priedulis norādīja uz Linardu, gan vairāk nepiedienīga joka pēc nekā kaut ko nopietnu domādams.

Māsa lielām acīm ilgi raudzījās uz Prieduli, tad noteica: „Bezdievis!" un pārmeta krustu. Tā bija katoļu slimnīca, kas stingri turējās reliģiskās tradicijās.

Priedulis atkal palika viens. Viņš labi atcerējās Kalumu, jo abi kādu laiku bija dzīvojuši kopīgā mājā, kuŗu inženieris Margots Rājums noplēsa. Tas bija viņa firmas pirmais darbs. Arī Mirdza vēl ļoti labi atminējās ar Kalumu kopā pavadīto laiku latviešu sabiedrībā, bet Priedulim ar sievu bija daudz kas cits šajā skopi atļautajā laikā pārrunājams, lai to neizšķiestu tukšās sarunās par svešiem cilvēkiem. Viņam likās, ka arī to laika drusciņu, kas tam bija piešķirta no mūžības neaptveŗamās bezgalības, ar skopi nomērīto mēru, ko sauca par viņa mūžu, bija pārāk vieglprātīgi izšķiedis, bārstīdams savas minūtes un stundas uz visām pusēm. Satecējušas dienās un gados, tās nu slimnīcas gultā atgādināja, ka viņa dzīves kamols nemanot iztecējis, pārtīts no tagadnes pagātnē. Viņš devīgi bija bārstījis savas minūtes, kuŗas neviens karalis nespētu samaksāt pat ar visu savu zeltu, daudzkārt pat par velti, pārdevis citiem savas stundas un dienas par lētu naudu. Tā aizskrējuši gadi un gadu desmiti! Un ja nu pašam palicis kāds laika mazumiņš, kas vēl nav ietinies pagātnes kamolā, tad tas pats nu jāaizvada slimības gultā. Bet arī visi aizvadītie pensijas gadi viņam pagājuši dažādās fiziskās sāpēs, zobu sāpes nemaz neskaitot.

Priedulim tagad likās, ka visi viņam nodarījuši pāri, krāpuši un izmantojuši, nolaupījuši viņa zelta minūtes. Vēl ejot uz slimnīcu, draudzes priekšnieks bija apjautājies, vai viņš novēlējumu draudzei savā testamentā minējis? Un raugi, drīz arī pats mācītājs klāt ar Svēto vakarēdienu! Nē, nē, ko viņš murgo! Linards nav mantrausīgs, vecā Pastalnieka dēls tāds nav. Arī draudzes priekšnieks Juris Spogulis tikpat kā pašu ģimenes cilvēks, tādam nebūtu žēl ko novēlēt. Ak, šīs negantās sāpes! Un Priedulis nospiež zvana pogu, kas karājas viņam turpat virs galvas.

„Ko vēlaties?" jautā samiegojusies māsa. Viņas balss skan kā skārds.

„Sāp"... Priedulis viegli pārvelk ar plaukstu pār pakrūti, kur skaidri var samanīt operētās vietas pārsējumus. Protams, pēc pāris dienām tos noņems, paliks tikai plāna marlija kārtiņa. Tad ieradīsies ārsts ar māsu un noņems arī to, izlasīs āķus, kas satur lielo brūci, un sametīs skanošā traukā: beng, beng, beng! Viens, divi, trīs... desmit, divdesmit ...

Māsa ieduŗ slimnieka gurnā adatu, kas tai jau rokā ar sagatavotu iešļircinājumu, un aizsteidzas. Arī viņa nevēlas savas minūtes izbārstīt. Priedulis atkal paliek viens. Pie pretējās sienas Krustā Sistā tēls. Kāpēc tas stāv slimnieka istabā, kur sāpju jau tā ir daudz? Priedulis jautā, bet nav neviena, kas viņam atbildētu. Un pēkšņi viņš gribētu bēgt, vienalga — kur, tikai nepalikt šeit, kur visas sienas piesūkušās sāpēm un vaidiem. Gaitenī dzirdami mūķeņu šļūcošie soļi. Viņas klīst apkārt kā klusas, melnas ēnas. Priedulim ir tāda sajūta, viņš ir dievturis un mīl gaišas krāsas. Pat nāvi viņš reiz sapnī bija redzējis jaunas meitenes izskatā, kuŗai nebija baidījies iet līdz, kamēr kritis un atmodies.

Visgrūtākās Priedulim ir naktis. Mākslīgie barotāji gan noņemti, tikai virs delnām palikuši ievainojumi, kur vēnās stāvējušas adatas un barotas asinis. Un viņam rokās tādi paši ievainojumi kā tur tam — Krustā Sistajam. Priedulis domā, vai pēc nāves viņš skatīs Viņu vaigā, kā to bija dzirdējis arī Linardu sludinām? Tad viņš atkal sevi iedomājās gulam dziļi ieraktu savā kapā. Kad viņš beidzot sabirs putekļos? Pēc simt gadiem? Divsimt? Nē, tad labāk, lai viņu sadedzina, lai sabirst pelnos uzreiz. Jā, tā būtu labi, pateiks Mirdzai, lai urnu nogādā uz dzimteni, veļu kalnā, kur viņš tad naktīs baidīs kapu postītājus un neļaus aplauzt krustus.

Šī nakts Priedulim ir ļoti nemierīga. Viņš bieži iekrīt smagos murgos un karstumos. Viņš grib nospiest pogu un pasaukt nakts māsu, bet nejaudā. Varbūt viņam tas arī izdevies? Viņš redz, ka pie viņa gultas stāv māsa un dežūrējošais ārsts. Vai arī tas būtu murgs, tāpat kā skābekļa maska, kuŗu viņam uzmauc uz galvas?

Kad Mirdza otrā rītā ieradās slimnīcā, viņa Prieduli savā gultā vairs neatrada. Pēc operācijas atveseļošanās strauji sākusies, bet tad piemeties plaušu karsonis, kuŗu Prieduļa novājinātā sirds vairs nav izturējusi.

Lai gan Priedulis, vēl dzīvs būdams, bija izteicies, ka viņu pēc nāves vajadzētu sadedzināt un pelnus pārsūtīt uz dzimteni, lai viņš tur varētu pabaidīt svešos kapu postītājus un krustu aplauzējus, Mirdza tomēr bija nolēmusi vīru apbedīt tepat svešajā zemē. Kā lai viņu ugunīs sadedzina kā kādu ļaunu burvi? Mirdza nebija arī īsti droša, vai mirušajam tomēr nesāp, ja viņu tīšu prātu dedzina? Ja Priedulis gribēs, viņš katrā laikā varēs doties uz dzimteni kā velis.

Priedulis kā vecs dievturis bija apbedījams pēc dievtuŗu paražām, bet gluži novārtā nevarēja atstāt arī kristīgās tradicijas. Tā sagadījās, ka Prieduli reizē izvadīja draudzes mācītājs un draudzes priekšnieks, kas bija arī dievtuŗu sadraudzes vecākais. Mācītājs Linards Pastalnieks īsos vārdos pieminēja mirušo, svētīdams viņa aiziešanu. Visu galveno ceremonijas daļu viņš atstāja dievtuŗu sadraudzes vecākajam Jurim Spogulim, kas gan bija iedomājies, ka arī kādu daļu no dievtuŗu paražām veiks mācītājs, bet Linards bija aizbildinājies, ka viņš citos rituālos neiejaucoties.

(turpinājums sekos)

ZELTKĀZNIEKI

Zeltkāzas š.g. 18. aprīlī Toronto atzīmēs farmacijas maģistre Alma Vilmane un architekts Ādolfs Vilmanis. Trimdas līdzšinējo laiku viņi pavadījuši Arģentīnā un nesen pārcēlušies uz dzīvi Kanadā. Alma Vilmane ir studenšu vienotnes Latviete dibinātāja, Adolfs Vilmanis pieder korp. Latvia saimei. Foto J. Liģers.

Modris Lorbergs

Spānijas sapnis

Goda vārds,
seņoru Albu Madeiros nepazīstu
un dzīvu saticis neesmu —
Ar senjoritu Bonitu Gonzalves
tikai reizi tikos privātā lietā ———

Sapnī
smagais Malagas vīns
caur glāzi ielija miesā
un, sarkanāks kā asinis arēnas smiltīs,
apklāja domas...

Jūs, latvieši, esiet
kā kaušanai baroti bullji
un cīņai nederīgi —
teica seņors Madeiros
un iepildīja kausā vīnu —
Staļļos un aplokos baurojiet nikni,
bet kautuvē ejiet bez cīņas,
kā dzīvi rāmītie.
Lūk, tas tur arēnā,
pret tūkstošiem viens,
savu pēdējo asins lāsi
pārdos par augstāko cenu ———

Jūsu Latvijas brūnās
pienīgas esot,
un ļaujoties slaukt visiem —
ar šarmantu smaidu piemetināja
senjorita Bonita Gonzalves
(Šķita, arī viņai bija
pienīgas krūtis
un vērša asinis dzīslās) —
Mēs Spānijā prasīgi esam
un vaislojam labāko,
jo masu nopērkam tirgū
vai paņemam paši —

Arēnu pāršalca troksnis kā vaids:
Mon Dios! Toreadors Almanzo ir beigts!
Asinis arēnas smiltīs
sajaucās un saplūda
ar smagajo vīnu —
Kaut kas krita un plīsa,
bet cauri smagajiem vārtiem
kāds vērsis izgāja brīvībā ———

Goda vārds,
Spānijā neesmu bijis
un spāniski neprotu,
bet sapnis šķita īsts esam.

1981. g.

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Aiz ozolu pakalnes jau bija nogūlies turpat pusgads — tik ilgi biju minis tukšus soļus, līdz beidzot uzdzirkstīja sevīda iedoma: kā būtu, ja izraudzītu kādu vakaru virzienā izstieptu pilsētas ielu, ietu pa to, prasīdams darbu pa labi un kreisi, bez jebkādiem ieteikumiem, pats vien ar savu uzņēmību, varbūt arī nekaunību?

Bet viegli tas nenācās: ar ko tad varēju sevi ieteikt? Tikai par vienkāršu strādnieku. Ka prata kopt mežus, pēc tā te pilsētā neviens nejautāja.

Iela izbeidzās ar apkvēpušu ēku bloku. Gaŗās rindās novietojušās automašīnas norādīja, ka esmu atkal ieklīdis kādā fabrikas rajonā. No metalla būŗiem biju izbēdzis — nu uzglūnēja kāda cita. Bet varbūt arī pēdējā manās svešajās mājās?

Maija saule uzmirdzināja pavasarīgu dienu. Pusdienas pārtraukumā viss fabrikas dzīvais sastāvs bija izmeties zaļajā laukumā, ko iejoza dažāda lieluma celtnes ar uzspraustiem lielākiem un mazākiem dūmeņiem. Nevienu neuztrauca melnā kvēpa elpa, kas nepārtraukti plūda no viņu karstajām rīklēm. Te nebija nekā no ozolu pakalnes rasas vai dzidriem rītiem.

Man iedeva gaŗu lapu ar daudz jautājumiem: ko protu, kādu darbu vēlos, kas mani šurp sūtījis, vai esmu valsts pavalstnieks? Grūtības sagādāja dažādo amatu uzskaite: vai vēlos smirģelētāja, drenu licēja, slaucītāja, mašīnu ellotāja vai transportstrādnieka darbu? Bet neviens no tiem man nebija pieņemams, lai neieslīdētu vecajā gultnē, pa kādu jau tiku kūlies citās darba vietās.

Uzsvars gūlās uz ieteikumiem, kādēļ atbildēm jautājumu lapā šķita mazāka nozīme. Man priekšā nobira vesela vārdu rinda, bet es nevarēju nevienu no tiem izlietot savā labā. Man šie cilvēki bija sveši, atskaitos vienu. Atcerējos, ka Havks bija viens no tiem, kas iecelošanas sākuma dienās piedāvāja mājsaimniecības darbus iebraucējiem no Eiropas. Un es viņa vārdam pieķēros kā slīcējs pie salmiņa.

Kad pēc gaŗākas iztaujas pārrados mājās, pavēlā vakara stundā saņēmu priecīgu paziņojumu — rīt ierasties darbā. Jutos pārsteigts, bet Havka vārds bija palīdzējis. Tikai nezināju, kāds darbs man piešķirts. Bet tas arī vairs nelikās svarīgi, jo bezdarba posms dzēla nervus.

Uzņēmums ražoja milzu izmēra cilindrveida metalla tankus, kuŗos uzglabāja vai pārvadāja šķidras ķīmikālijas, augļus sulas, pienu un alu. Lai šie šķidrumi, nonākot saskarē ar metallu, neuzraustu rūsu, tanku iekšpusi izklāja ar plānu, taču ļoti izturīgu stikla kārtu. Tā turējās vismaz desmit gadus, tad to salaboja, vai nu aizpildot plaisājumus vai izklājot tanka iekšpusi ar svaigu stikla kārtu. Uzņēmumā gatavoja arī automatiskas mašīnas, kas uzpilda dažādu padzērienu skārdenes, virzoties lenšu sistēmā ar milzīgu ātrumu.

Man ierādīja tehniķa darbu pētījumu laboratorijā. Vai man bija kādas priekšzināšanas — tas nelikās svarīgi. Galvenais — Havka vārds palīdzēja atkal iekļūt darba sliedēs. Bet es jutos iesprostots neparastā vidē: tur nebija nedz saules, nedz tīra gaisa, nedz klusuma.

Laboratorija palīdzēja atrast izturīgāko un labāko stikla klājienu tanku iekšpusei. Tā tas risinājās diendienā — ar vieniem un tiem pašiem paņēmieniem.

Mazās, no ļoti speciālās masas pagatavotās cilindrveida tvertnēs sabēra jēlstikla kristallus, kuŗus, tvertnei rotējot ar simts maziem cilindrīšiem, samala putekļos. Vienā tvertnē šī masa tapa sausā veidā, bet otrā ar ūdens piedevu. Tad uz maziem divcollu metalla diskiem uzsmidzināja stikla šķidrumu, to apkaisot ar sauso stikla pulveri, pažāvēja uz sakarsētas plātes un iebīdīja krāsnī, kur nedaudzās minūtēs uzziestā masa pārvērtās kausētā stiklā, noklājot disku ar līdzenu un spīdīgu kārtu. Vēlāk šos diskus apstrādāja gan ar sitieniem un slodzi, gan ārdīgiem šķīdumiem, tā pārbaudot stikla izturību un noderīgumu lielo tanku iekšpusei.

Darbā grūtību nebija. Bet lai cik uzmanīgi rīkotos ar stikla masu un izvairītos no piekvēpušā gaisa, saules gaismas svītrās saredzamie ļoti sīkie stikla putekļi nepamanīti iekļuva elpā, nosēdzamies ķermenī ar brīdinātāja mājienu. Nebiju vienīgais, kuŗam maksāja par savas veselības bojāšanu. Tiem, kas fabrikas cellēs smidzināja lielo tanku iekšpusi, zilo stikla putekļu mākonis ik dienas uzrausa smagi paelpojamu dūmaku. Mums tomēr klājās vieglāk, un draudi veselībai bija mazāki.

Laboratorijas šefs Lavfords ar savu keramikas inženieru kadru izrādīja lielu interesi par Otrā pasaules kaŗa bēgļiem, kas komūnisma draudos bija atstājuši savu dzimteni. Daudzi no tiem jau tūdaļ noderēja jaunās pasaules krastam, bet pēc gadiem to saradās vēl vairāk, jo bija apguvuši svešo valodu un zināšanas.

Kādu dienu Lavfords mani pārsteidza ar jautājumu — vai pazīstot Dr. Straumani, metallurgu un plaši atzītu latviešu zinātnieku?

Viņš gan nebija mācībspēks Latvijas mežkopjiem, kuŗu saimei piederu arī es, bet viņa vārdu mūsu zemē zināja ikviens — man vajadzēja paskaidrot.

(turpinājums sekos)

Tautu . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

3. Padomju kongresā 1918. gadā Staļins paskaidroja, ka tautu pašnoteikšanās tiesības nav saprotamas kā ,,buržuju'', bet tikai kā ,,strādājošo masu'' tiesības. Arī Ļeņins skaidri pasaka, ka ,,neviens komūnists, kas negrib atkāpties no marksisma vai vispār sociālisma pamatprincipiem, nemēģinās apstrīdēt, ka sociālisma intereses stāv pāri atsevišķu tautu pašnoteikšanās tiesībām'', un J. Staļins 1923. gadā lielinieku partijas 12. sanāksmē paskaidro, ka ,,ir gadījumi, kad pašnoteikšanās tiesības nonāk pretrunā ar citām, augstākām tiesībām, proti, ar strādnieku šķiras tiesībām nostiprināt savu izkaŗoto varu. Šādos gadījumos — un tas jāsaka atklāti — pašnoteikšanās tiesības nevar un nedrīkst kļūt par šķēršli strādnieku tiesībām nodibināt savu diktātūru''. Redzams, ka komūnisti jau laikus novērtējuši, kāda liela nozīme vispasaules revolūcijas sagatavošanā var būt pašnoteikšanās tiesību solīšana apspiestām tautām.

Vēl tagad ir daudzi, kas netic vai nespēj saprast, ka PSRS politikā izpaužas ne tikai komūnisms, bet arī lielkrieviskais padomju valsts imperiālisms. Kā katra valdītāja šķira, komūnisti uzskata sevi par visas tautas avangardu un tautas domas paudējiem. Viņi arī izlemj, vai tautai pašnoteikšanās tiesības vajadzīgas vai ne. Vēlēšanu komēdija viņiem vajadzīga, lai iegūtu šķietamu legālitāti uz ārienu un varētu rīkoties ne tikai partijas vai strādājošo šķiras, bet visas tautas vārdā.

Nobeigumā nebūtu lieki atgādināt Maskavas komūnistiem kādu citātu no viņu ,,lielā prāvieša'' Fridricha Engelsa raksta 1874. gadā: ,,Tauta, kas apspiež citas tautas, arī pati nevar emancipēties... Tik ilgi, kamēr krievu kaŗaspēks atradīsies Polijā, krievu tauta nevarēs kļūt brīva ne politiski, ne sociāli.''

Vērojot pašreizējos notikumus, šķiet, Maskavas komūnisti nekā nav mācījušies no vēstures. Arī varas apmātais hazardists Hitlers spēlēja arvien augstāku spēli, līdz nāca reiz liktenīgā karte. Lai uzturētu savu koloniāl-imperiālistisko varu, Maskavas vīri riskē ar bīstamu militāru spēli.

Kā reaģēs uz jauno Maskavas izaicinājumu brīvā pasaule? Vai arī šoreiz tā vadīsies no ķīniešu sakāmvārda: ja tev jānorij tārps — aizver acis?

F. L.

Jūnija sākumā iznāks A. P. Baloža grāmata

KOSMOSOFIJA

Tā ir autora filozofija par cilvēka dzīvi un nāvi, par Dievu un elli, par auru un karmu.

Pirmo reizi publicēta 1934. g. latviešu valodā Latvijā — izņemta no apgrozības. Autors 1937. g. izdeva grāmatu vācu valodā.

Viena grāmatas latviešu valodas kopija ģimenē saglabāta un to izdod par jaunu Kanadā.

Grāmatas cena, pasūtinot līdz 15. maijam, 20 dol., vēlāk 24 dol. Atkalpārdevējiem 20% atlaide, ja pasūtina vismaz 10 eks.

Grāmata pasūtināma:
c/o I. Balodis, Amber Printers & Publishers Ltd.,
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu man piesūtīt ..... eksemplārus Kosmozofija

Uzvārds, vārds .....

Adrese .....

.....

Pievienoju $ .....

Maksājumiem lietot bankas vai pasta naudas pārvedumus (money order), pievienojot pārsūtīšanas izdevumiem 2 dol.

5. Vispasaules latviešu jaunatnes kongress

Straumēnos, Anglijā, 1981. gadā, no 12. — 17. augustam.

Tuvāka informācija pie: Karinas Mieriņas
155 Rosslin Avenue
Toronto, Ont. M4N 1Z3

Obligāta pieteikšanās vēlākais līdz 1. jūnijam pie:
Gundegas Muchkas
Dvargvagen 5
S—175 70 Jarfalla
Zviedrijā

Kongresa dalības maksa: 55.- angļu mārciņas.

DŪNU SEGAS

Pērciet tieši no rūpnīcas dūnu segas, gultas, spilvenus un palagus. Spilvenu pārvalki. Labo, pārveido, gatavo pēc mēra.

MASTER DOWN PRODUCTS

Dūnu segām, spilveniem un palagiem — 10 līdz 30 proc. atlaide.

Atvērts: darbdienās no pl. 10 — 6, ceturtdienās no 10 — 9, sestdienās no 10 — 4.

4544 Dufferin St., Unit 25, Downsview, Ont. (dienvidos no Finch). Tel. (416) 638-2255.

CAS Cadillac Architectural Services

Velta Bērziņš
Gary Butcher

1203 Sheppard Ave. E.
Willowdale, Ontario
M2K 1C9

(416) 493-9131

Nākotnes dakteris: ,,Lielo skrūvgriezi!''

Diplomāta Dr. A. Dinberga jubileja

Uz 70 mūža gadiem var atskatīties Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. Anatols Dinbergs. Turpat 40 gadus viņš ir pavadījis Savienoto Valstu galvaspilsētā Vašingtonā, ar savu lielo pieredzi iegūdams cieņu un respektu diplomātu aprindās un latviešu sabiedrībā. Viņa pienākumos ietilpst tiklab Vašingtonas sūtniecības vadība, kā arī Latvijas diplomātu saimes pārzināšana rietumu pasaulē.

A. Dinbergs dzimis Rīgā 1911. gada 3. martā. Viņa tēvs bijis inženieris, ilgus gadus darbojās Latvijas dzelzceļu techniskajā direkcijā un kā dzelzceļnieku biedrības kandidāts bija ievēlēts pēdējā Saeimā. Anatols Dinbergs mācījās Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā un 1929. gadā beidza Latvijas universitātes juridisko fakultāti. 1932. gadā viņš sāka darbu Latvijas ārlietu ministrijas konsulārajā un juridiskajā nodaļā un 1937. gadā saņēma norīkojumu vicekonsula darbā Ņujorkā. 1941. gadā viņš uzņēmās konsulārās daļas vadību Latvijas sūtniecībā Vašingtonā, reizē veikdams arī diplomātiskā atašeja pienākumus. Kara laikā viņš ieguva doktora gradu Džordžtaunas universitātē, sagatavojot disertāciju par Latvijas nelikumīgo iekļaušanu Padomju savienībā. Latvijas sūtniecībā viņš kļuva par 1. sekretāru un padomnieku, bet kopš 1971. gada ir sūtniecības vadītājs.

Latvijas karogs ir viens no tiem 135 pie Savienoto valstu valdības akreditēto valstu karogiem, kuŗi plīvo ASV ārlietu ministrijas reprezentācijas telpās, un Latvijas sūtniecība Dr. Anatola Dinberga vadībā darbojas ar pilnu statusu.

Vārdi jāpārvērš . . .

(beigas no 16. lp.)

Pagājušā gadā tieši no Latvijas apciemojuma 2x2 nometnē ieradās kāda persona par lektoru. Piešķiŗot pagājušā gadā līdzekļus, ASV DV valde pievienoja rakstu, prasot, vai audzināšana notiks latviskā garā. Saņemta arī apstiprinoša atbilde. Lektoru skaitu papildināja pēdējā brīdī. Nolēma līdzekļus nākamajā gadā vairs nepiešķirt tiem, kas nav pakļāvušies noteikumiem. Aprūpes nozarē nolēma aprūpes līdzekļu vākšanu izdarīt 14. jūnijā un Ziemas svētkos. Arī turpmāk aprūpējami tautieši aiz dzelzs aizkara, atbalstāma latviskā izglītība, turpināma slimo un bijušo karavīru aprūpe. Ieteica pētīt DV īpašuma izbūvi Gaŗezerā vai apkārtnē.

Kongresā bija ieradušies 9 DV jaunieši, pie tam 5 no Klīvlandes. Delegāti ieteica jauniešu aktīvitātēm dot vairāk līdzekļu un lai nodarbības būtu saistītas ar atpūtu un darbu. Jaunatnes nozares vadītājs A. Kubuliņš ziņoja, ka plānots izbraukums uz Gaŗezeru.

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

Ārējā informācijas nozarē ieteica dot morālisku atbalstu poļiem un afganistāņiem apmeklēt Apvienoto Nāciju un ASV valdības un likumdošanas iestāžu pārstāvjus. Informējama prese par latviešu lietām, sagatavojams ārējās informācijas kalendārs. Iekšējā informācijā jādod vairāk informācijas apvienībām.

Sportā izstrādājamas vadlīnijas un noteikumi šaušanā. Nolēma rīkot darba talkas Gaŗezerā šautuves iekārtošanai un Ceļojošo Vairogu izcīņu šaušanā.

Šogad paiet 40 gadu no lielajām Pad. savienības rīkotajām izsūtīšanām. Izstrādātā rezolūcija brīdina okupantus, ka latvieši to nekad neaizmirsīs un vainīgos sauks pie atbildības. Okupācijas vara Latvijā vēršas pret nacionālu izpausmi, piemēram, noliedz uz laiku publicēties. Rezolūcija arī nosoda sakaru uzturēšanu ar sakaru komiteju vai personām, kas ar čekas svētību vai naudas atbalstu iesūtīti mūsu vidū, kā arī nosoda ikvienu, kas savtīgos nolūkos sadarbojas ar sakaru komiteju. Delegātu sapulce pieņēma zināšanai Sanfrancisko Mazā teātŗa darbību.

Delegātu sapulces gaitu abas dienas vēroja Kanadas DV pārstāvis E. Pulciņš. Viņš secināja, ka abām zemēm tie paši mērķi, bet arī kopējas problēmas ideoloģiskā un nacionālā laukā. ASV problēma — Mazais teātris, Kanadas — Dardedze, kas uzskatāma par kultūras sakaru filiāli, kur darbojas arī viens DV biedrs.

TIKŠANĀS AR LNAK PADOMI

Toronto Latviešu namā, 1981. gada 9. maijā, pl. 19.

Saviesīgs sarīkojums, kopējas vakariņas, jautri priekšnesumi Latviešu nama valdes un dāmu komitejas un LPB Kanadas kopas izkārtojumā.

Ieeja: 12 dol. no personas, vakariņas ieskaitot.

Iepriekšēja pieteikšanās līdz 4. maijam pie Sofijas Zaķes pa tālruni — 293-2513.

Atkal vajā baptistu garīdznieku

No Rīgas saņemta ziņa, ka pazīstamais latviešu baptistu aktīvists Jānis Rožkalns 6. aprīlī par jaunu pratināts Rīgas prokurātūrā.

Jāņa Rožkalna dzīvoklī 23. martā izdarīja kratīšanu, pamatojoties uz Igaunijas PSR prokurātūras sankciju it kā par krievu nereģistrētas baptistu draudzes mācītāja Michaila Petrova meklēšanu.

Kratīšana ilga vairākas stundas; J. Rožkalnam atņēma vairākas bībeles, reliģiska satura grāmatas un rakstus. Prokurātūras darbinieki 23. martā no Jāņa Rožkalna dzīvokļa aiznesa divus pilnus maisus ar visdažādāko literātūru un citām mantām. Toreiz pratināšanā sevišķi svarīgo lietu vecākais izmeklētājs Grembergs brīdināja, ka reliģiska satura darbu pārrakstīšana ar rakstāmmašīnu ir pārkāpums pret padomju likumu.

Pratināšanā Rīgas prokurātūrā 6. aprīlī Jānim Rožkalnam paskaidrots, ka Pad. savienībā tomēr tāda likuma nav, kas aizliegtu rakstīt un pārrakstīt reliģiska satura darbus ar rakstāmmašīnu; šādā pārkāpumā neviens viņu neapsūdz. Bez tam — pēc prokurātūras darbinieku vārdiem — Rožkalns varēšot saņemt atpakaļ kratīšanā atņemtās mantas. Tās tomēr vēl nevarot atdot tūlīt, jo kratīšana notikusi pēc Igaunijas PSR prokurātūras ierosinājuma, un arī tā vēloties iepazīties ar to mantu saturu, kas atrastas Jāņa Rožkalna dzīvoklī.

Kā ziņo pats Jānis Rožkalns, pratināšana prokurātūrā 6. aprīlī bijusi daudz laipnāka nekā 23. martā. Pratinātāji arī nolieguši, ka viņiem būtu bijis nodoms Rožkalnu apsūdzēt par kādu pārkāpumu pret padomju likumu.

Polijas revolūcija . . .

(Nobeigums no 1. lp.)

Tā pagājušā nedēļā Eiropā stacionētie ASV bruņotie spēki sāka pārvietoties uz stratēģiski svarīgām pozicijām Austrumeiropas un Čechoslovakijas pierobežā. Šie ir tikai pirmie soļi varbūtējās Kremļa ekspansijas apturēšanai. Pentagons tagad rada jaunu stratēģiju, kuŗas ietvaros amerikāņi varēs atbildēt katrai Pad. savienības militārai dēkai, lai kuŗā pasaules daļā tā uzliesmotu. Sarkanās Ķīnas apbruņošana vēl nav aktuāla problēma, bet ieroči amerikāņu sabiedrotiem Vidējos austrumos ir jau ceļā. Tāpat reālu atbalstu drīz vien droši vien saņems afganistāņu nacionālās pretestības spēki. Arī Melnais kontinents un Centrālamerika netiks aizmirsta.

Par ļoti svarīgu faktoru ir jāuzskata amerikāņu jūras spēku pieaugošā klātiene Indijas okeanā. Bez stratēģiski nozīmīgās Diego Garcia bazes amerikāņi izveidojuši savai kaŗa flotei jaunu atbalsta punktu Persijas līcī un Afrikas austrumu piekrastē.

Pēc pēdējām ziņām amerikāņiem Indijas okeanā jau tagad ir 32 vienību liela flote, kuŗā ietelp 17 kaujas kuģi, 2 lidmašīnu bazes kuģi, 3 kreiseŗi, 6 iznīcinātāji un citi mazāki, bet moderniem ieročiem apbruņoti kuģi. Pad. savienībai, neņemot vērā admirāļa Gorškova balmutību, Indijas okeanā ir tikai 5 kaujas un 15 apgādes kuģi. Nav jābūt gudri mācītam stratēgam, lai konstatētu, ka izslavētā Sarkanā flote Indijas okeanā jau spiesta operēt amerikāņu pārākuma ēnā. Un tas ir tikai sākums.

Aleksandrs Ķegumnieks

Arī Kanadas valdība gribējusi sākt kaŗa noziedznieku meklēšanu, bet pagaidām tā pārtraukta; ASV to turpina.

V. I.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

Savings 13.25 %

Hipotēkas 15 %

Auto iegādei 15.50 %

491 College St. — Tel.: 922-2551

FRANKA GORDONA
REFERĀTI TORONTO

Otrdien, 28. aprīlī, plkst. 7.30 vakarā
Latviešu Namā
491 College St.

KREMĻA POLĪTIKA BALTIJĀ

* * *

Ieeja — $ 4.00 ; pensionāriem un studentiem — $ 3.00, skolēniem par brīvu.

Sarīkojumu apmeklēt aicina

LNAK Politiskās informācijas nozare.